

bmp

BORDI I
MBIKËQYRJES
PUBLIKE

RAPORTI I VEPRIMTARISË PËR VITIN 2021

RAPORTI I VEPRIMTARISË PËR VITIN 2021

Tiranë, 2022

© 2022

Ky raport dhe të dhënat në përmbajtje të tij janë e drejtë autori. Të gjithë të drejtat janë të rezervuara për Bordin e Mbikëqyrjes Publike në Shqipëri. Kopjimi dhe përhapja e të dhënave apo përdorimi tregtar i këtij raporti nuk është i lejuar përveç kur jepet miratim me shkrim. Është i ndaluar vendosja e këtij raporti në faqe interneti edhe kur kjo bëhet pa pagesë, nëse nuk është marrë aprovimi paraprak nga Bordi i Mbikëqyrjes Publike. Përdorime të tjera që nuk parashikohen në këtë seksion janë të lejuara vetëm nëse burimi i informacionit citohet me saktësi “Bordi i Mbikëqyrjes Publike i Shqipërisë”.

PËRMBAJTJA

Akronime.....	8
1. Përmbledhje ekzekutive	9
2. Përbërja dhe detyrat e Bordit të Mbikëqyrjes Publike.....	12
2.1. Përbërja e BMP	13
2.2. Të drejtat dhe detyrat e BMP	17
2.3. Direktiva 2006/43/KE e Parlamentit Evropian dhe Këshillit, datë 17 maj 2006, “Mbi auditimet ligjore të llogarive vjetore dhe llogarive të konsoliduara, ndryshimin e direktivave të Këshillit 78/660/KEE dhe 83/349/KEE dhe shfuqizimin e direktivës së Këshillit 84/253/KEE”, e ndryshuar	18
2.4. Kërkesat brenda Bashkimit Evropian mbi kontrollin e cilësisë - Rregullorja 537 e Parlamentit Evropian dhe e Këshillit të Bashkimit Evropian.....	20
3. Shërbimet e auditimit, kontabilitetit dhe rregullimi i profesionit kontabël	24
4. Aktivitetet kryesore të realizuara gjatë vitit 2021.....	27
4.1. Akte rregullatore të reja e të ndryshuara	27
4.1.1 Rregullorja nr. 7, datë 02.10.2018 për “Procedurat dhe metodologjinë e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor”, e ndryshuar	27
4.1.2 Vendimi nr. 19, datë 19.03.2021 “Për organizimin dhe funksionimin e testimit për përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional për Kontabilistët e Miratuar për periudhën 2014-2019”	28
4.2. Funksionimi i komisioneve të ngritura pranë BMP	29
4.2.1 Komisioni për Rregullimin dhe Mbikëqyrjen e Qeverisjes së Organizatave dhe Anëtarësisë së tyre.....	29
4.2.2 Komisioni i Provimeve të Aftësive Profesionale	33
4.2.3 Komisioni i Investigimit dhe Disiplinës.....	36
4.2.4 Komisioni Ligjor	38
4.2.5 Komisioni për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimin Terrorizmit.....	39
4.2.6 Komisioni i Rishikimit	40

4.2.7 Komisioni i Revistës së BMP-së.....	43
4.2.8 Komisioni i Brendshëm për Kontrollin e Cilësisë	46
4.3. Rritja e kapaciteteve të stafit mbështetës.....	46
5. Vështrimi i përgjithshëm mbi shërbimet e auditimit.....	49
5.1. Cilësia në auditim.....	49
5.1.1 Cilësia në auditim dhe përgjigja jonë.....	49
5.1.2 Konkurrenca në tregun e auditimit	51
5.2. Inspektime me fokus kontrollin e cilësisë	53
5.3. Gjetje të sistemit të brendshëm të sigurimit të cilësisë.....	56
5.3.1 Manualët dhe procedurat e brendshme në lidhje me kontrollin e cilësisë.....	56
5.3.2 Metodologjia e auditimit.....	56
5.3.3 Mbledhja, arkivimi dhe ruajtja e dosjes së angazhimit.....	57
5.3.4 Raporti i transparencës.....	57
5.3.5 Çështje të efikasitetit.....	57
5.3.6 Auditimet e përbashkëta, kryerja e angazhimit, menaxhimi i dosjes, plotësimi dhe arkivimi i saj	57
5.4. Gjetje të angazhimeve individuale.....	58
5.4.1 Parakushtet për praninë/vazhdim të klientit/angazhimit të auditimit	58
5.4.2 Vlerësimi i riskut dhe përgjigja ndaj riskut të vlerësuar	58
5.4.3 Raportimi.....	60
6. Rekomandime për audituesit ligjorë / shoqëritë e auditimit.....	61
6.1. Rekomandime për sistemin e brendshëm të sigurimit të cilësisë	61
6.2. Rekomandime për angazhimet e auditimit	62
7. Procese të realizuara në kuadër të kontrollit të cilësisë	64
7.1. Inspektimet tematike në zbatim të rregullores nr. 12, datë 02.07.2020 “Mbi masat e vigjilencës së duhur dhe të zgjeruar nga subjektet e ligjit mbi parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”	64
7.1.1. Rekomandime për audituesit ligjorë/shoqëritë e auditimit.....	66
7.1.2 Raportimi i planit të veprimit nga audituesit ligjorë/shoqëritë e auditimit	67
8. Mbikëqyrja e organizatave profesionale.....	69
8.1. Mbikëqyrja e Organizatave Profesionale të Kontabilistëve të Miratuar	69
8.2. Mbikëqyrja e Organizatave Profesionale të Audituesve Ligjorë	71
8.3. Sfidat e organizatave profesionale.....	72

9. Bashkëpunime dhe aktivitete me institucionet homologe dhe institucionet e tjera	74
9.1. Memorandumi i bashkëpunimit me Institutin e Ekspertëve Kontabël të Autorizuar	74
9.2. Takimi me CIPFA - The Chartered Institute of Public Finance & Accountancy	75
9.3. Takimi me Institutin për Demokraci dhe Ndërmjetësim	75
9.4. Konferenca ndërkombëtare “Mbështetja në Zhvillimin dhe Sinergjitë e Kontabilitetit dhe Auditimit.....	76
9.5. Bashkëpunimi me Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave dhe Moneyval	76
9.6. Roli dhe kontributi i BMP në raportimin në FATF.....	77
9.7. Roli dhe kontributi i BMP në raportimin në Moneyval	78
9.8. Bordi i Mbikëqyrjes Publike anëtar i IFIAR.....	79
9.9. Bordi i Mbikëqyrjes Publike anëtar i IRDAM	81
9.10. CFRR	83
9.11. Bashkimi Evropian – Progres Raporti.....	84
9.12. Bashkëpunimi me KKRF	84
9.13. Bashkëpunimi me rregullatorë të tjerë në rajon dhe organizata të tjera rajonale	85
10. Inspektimet dhe aktivitetet e planifikuara për vitin 2022	86
10.1. Kontrolli i cilësisë	86
10.2. Inspektimet tematike për çështjet e parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.....	86
10.3. Mbikëqyrja e Kontabilistëve të Miratuar dhe organizatave profesionale përkatëse	87
10.4. Roli dhe kontributi i BMP në raportimin në FATF.....	87
10.5. Trajnime të ndryshme për zhvillimin e stafit	87
10.6. Bashkëpunime me institucione të tjera	88

AKRONIME

BSH	Banka e Shqipërisë
BSNEPK (IESBA)	Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabël
CFRR	Qendra e Bankës Botërore për Reformën e Raportimit Financiar
DPPPP	Drejtoria e Përgjithshme e Parandalimit të Pastrimit të Parave
EKR	Ekspert Kontabël i Regjistruar
EVM (SME)	Entitet i Vogël dhe i Mesëm
FATF	Taks Forca e Veprimit Financiar
IEKA	Instituti i Ekspertëve Kontabël të Autorizuar
IFIAR	Forumi Ndërkombëtar i Rregullatorëve të Auditimit
IRDAM	Task forca për zhvillimet e rëndësishme ndërkombëtare në tregjet e auditimit
KIDB	Komisioni i Investigimit dhe Disiplinës së Bordit të Mbikëqyrjes Publike
KM	Kontabilist i Miratuar
KPAP	Komisioni i Provimeve të Aftësive Profesionale
NIP	Njësi me Interes Publik
NUIS (NIPT)	Numri Unik i Identifikimit të Shoqërisë
QKB	Qendra Kombëtare e Biznesit
SKK (NAS)	Standardet Kombëtare të Kontabilitetit
SNA (ISA)	Standardet Ndërkombëtare të Auditimit
SNKC1 (ISQC1)	Standardi Ndërkombëtar i Kontrollit të Cilësisë 1
SNRF (IFRS)	Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar
TIK	Teknologjia e Informacionit dhe Komunikimit

1. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Ky raport paraqet në mënyrë të detajuar punën e zhvilluar nga Bordi i Mbikëqyrjes Publike (BMP) përgjatë vitit 2021 në funksion të mbikëqyrjes së audituesve ligjorë dhe shoqërive të auditimit, kontabilistëve të miratuar, si dhe organizatave profesionale përkatëse. Përgjatë vitit 2021 BMP ka vijuar punën në mënyrë intensive në kuadër të krijimit dhe rritjes së sigurisë se auditimet kryhen në një mjedis transparent, të kontrolluar, të kujdesshëm dhe në shërbim të interesit të publikut, bazuar në kërkesat ligjore dhe standardet ndërkombëtare.

Viti 2021 shënoi një ndryshim të rëndësishëm në vijimësinë e veprimtarisë dhe punës së Bordit të Mbikëqyrjes Publike. Me përfundimin e mandatit të anëtarëve të BMP-së, me urdhërin e Ministrit të Financave nr. 29/1, datë 01.12.2021 *“Për emërimin dhe mandatimin e kryetarit dhe anëtarëve të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”*, u emëruan anëtarët e rinj të BMP-së, tre prej të cilëve anëtarë të rizgjedhur, të cilët kanë një eksperiencë të gjatë në fushën e profesionit kontabël, tatim taksave, sektorit bankar, si dhe kanë dhënë një kontribut të rëndësishëm në një sërë reformash të ndërmarrë në fushën e kontabilitetit dhe auditimit.

Në 2021, për të tretin vit radhazi, Bordi i Mbikëqyrjes Publike është vlerësuar për punën e tij në Progres Raportin e Komisionit Evropian për Shqipërinë, në të cilin vlerësohet ecuria dhe progresi për plotësimin e kriterëve të anëtarësimit të vendit tonë në BE. Ky Progres Raport, përkatësisht në kapitullin nr. 6 të tij, vlerëson punën e Bordit të Mbikëqyrjes Publike, duke vënë theksin tek roli i Komisionit të Investigimit dhe Disiplinës, si dhe adresimi ligjor përfshirë marrjen e masave disiplinore për audituesit ligjorë që shkelin ligjin dhe standardet profesionale, në funksion të mbrojtjes së interesit publik. Gjithashtu, raporti nënvizon rëndësinë e fuqizimit të kapaciteteve dhe rolit të BMP-së për të mundur përafrimin me rregullat e auditimit ligjor të BE-së. Në këtë kontekst dhe në kuadër të vijimit të reformave, BMP është duke punuar dhe koordinuar punën edhe me anëtarët e IFIAR për të iniciuar edhe konsolidimin e koordinimit, bashkëpunimit dhe shkëmbimit të informacionit, përfshirë edhe gjetjet e kontrollit të cilësisë, për të gjitha firmat e rrjeteve ndërkombëtare, me qëllim rritjen e përgjegjësisë së rrjeteve kundrejt firmave lokale dhe anasjelltas.

Gjatë vitit 2021 në drejtim të përmbushjes së misionit të BMP-së është ndërmarrë realizimi i kontrolleve të cilësisë në 17 subjekte shoqëri audituese/auditues ligjorë

dhe janë rishikuar 24 angazhime individuale prej këtyre shoqërive të auditimit, procese këto gjatë të cilave i është kushtuar rëndësi e madhe transparencës dhe diskutimit të hapur të gjetjeve me palët e përfshira në proces, duke ritheksuar fokusin e BMP-së në identifikimin e çështjeve me rrezik më të lartë për interesin publik.

Gjithashtu, ka vijuar puna për realizimin e inspektimeve tematike në 3 subjekte auditues ligjorë/shoqëri auditimi, në zbatim të metodologjisë me qasje në rrezikun e parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, në kuadër të planit të veprimit miratuar me vendim nr. 1, datë 19.02.2020 të Komitetit të Bashkëndimit të Luftës Kundër Pastrimit të Parave, me qëllim realizimin e kërkesave të grupit të punës ICRG/FATF dhe në zbatim të metodologjisë së mbikëqyrjes të bazuar në rrezikun e parandalimit dhe pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit në rregulloren nr. 12, datë 02.07.2020 *“Mbi masat e vigjencës së duhur dhe të zgjeruar nga subjektet e ligjit mbi parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”*, udhëzuesin për matjen e rrezikut nga pastrimi i parave dhe financimi i terrorizmit dhe manualit për mbikëqyrjen e subjekteve për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit si pjesë përbërëse të kësaj rregulloreje.

Në funksion të përforcimit të integritetit të institucionit, por edhe në drejtim të forcimit të kapaciteteve të tij mbikëqyrëse, si një domosdoshmëri për të arritur standardet më të larta në profesionin e auditimit dhe raportimit financiar, duke e parë këtë zhvillim të lidhur ngushtë dhe me procesin e integritetit të vendit në Bashkimin Evropian, BMP, ndërmoi disa hapa në drejtim të përmirësimit të kuadrit rregullator, si rishikimi i Rregullores Nr. 7, datë 02.10.2018 për *“Procedurat dhe metodologjinë e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor”*, me qëllim përmirësimin e kuadrit rregullator të kontrollit të cilësisë dhe përafrimit të saj me kërkesat e direktivës evropiane për auditimin dhe rregulloren në zbatim të kësaj direktive, si dhe miratimin e Vendimit Nr. 19, datë 19.03.2021 *“Për organizimin dhe funksionimin e testimit për përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional për Kontabilistët e Miratuar për periudhën 2014-2019”*, si një domosdoshmëri dhe nevojë emergjente për zgjidhjen e problematikave të vazhdueshme të konstatuara përgjatë procesit të verifikimit të përputhshmërisë ligjore, lidhur me mospërmbushjen e detyrimit ligjor të kualifikimit të vijueshëm profesional.

Pjesë e rëndësishme e punës së BMP-së gjatë vitit 2021 ka vijuar të jetë verifikimi i ligjshmërisë së veprimtarisë së kontabilistëve të miratuar dhe mbikëqyrja e organizatave profesionale të kontabilistëve të miratuar. Ky proces vlerësohet mjaft i rëndësishëm konsideruar faktin që kontabilistët e miratuar, përmes shërbimeve të tyre, luajnë një rol të rëndësishëm në mbështetjen e biznesit dhe formalizimin e ekonomisë dhe është një proces që ka për objektiva përfundimtar formalizimin e tregut të shërbimeve të kontabilistëve të miratuar, duke garantuar një edukim

të vijueshëm, konsekuent dhe shërbime profesionale të mbikëqyrura përmes organizatave profesionale dhe BMP-së.

Në funksion të rolit të tij mbikëqyrës, BMP, gjatë vitit 2021 ka realizuar mbikëqyrjen e pesë mbledhjeve të Komitetit të Regjistrimit, në kuadër të verifikimi të pajtueshmërisë së veprimtarisë së tij me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator relevant për çështjet e regjistrimit/çregjistrimit në regjistrin publik të audituesve ligjorë.

BMP ka vijuar bashkëpunimin me Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave për të vënë në zbatim të gjitha kërkesat që vijnë nga rekomandimet e Komitetit Moneyval dhe nga FATF për matjen e efektivitetit të zbatimit të këtyre rekomandimeve, si dhe raportimin si pjesë e grupit ndërinstitucional të punës për ndjekjen dhe përmbushjen e rekomandimeve të grupit të posaçëm të veprimit financiar, sipas vendimit nr. 1, datë 19.02.2020 të Komitetit të Bashkërendimit të Luftës Kundër Pastrimit të Parave. Në këtë kuadër, janë realizuar një sërë takimesh mbi ecurinë e realizimit të planit të veprimit dhe të përmbushjes së detyrave të ICRG/FATF, ku në raportimin e fundit, nga ana e ekspertëve nuk mbeti asnjë çështje pa sqaruar në lidhje me përmbushjen e planit të veprimit nga BMP.

Pavarësisht të gjitha aktiviteteve të realizuara nga BMP përgjatë këtij viti, theksojmë se ecuria e veprimtarisë së BMP është ndikuar ndjeshëm nga kushtet jo shumë të favorshme, të shkaktuara kryesisht si rrjedhojë e pandemisë globale.

Për periudhën në vijim, BMP do të vazhdojë punën për arritjen e objektivave që fusha e veprimtarisë së audituesve ligjorë dhe kontabilistëve të miratuar të jetë në përputhje të plotë me standardet ndërkombëtare të auditimit. Në këtë kontekst, mbetet me rëndësi vijimi i proceseve lidhur me kontrollin e cilësisë për subjektet që ushtrojnë profesionin e audituesit ligjor, si dhe nevoja e vijimit për bashkëpunimin me institucione të tjera të rëndësishme në këtë fushë si autoritetet e tjera rregullatore në vend dhe jo vetëm, si dhe Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Qendrën Kombëtare të Biznesit, për të garantuar më tej cilësinë në çdo aspekt që lidhet me kryerjen e shërbimeve kontabël.

2. PËRBËRJA DHE DETYRAT E BORDIT TË MBIKËQYRJES PUBLIKE

BMP u krijua në tetor 2009 me hyrjen në fuqi të Ligjit nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar. Ndryshimet e reja ligjore në ligjin 47/2016 përmirësuan ndjeshëm rolin e BMP-së duke pasqyruar vizionin e institucioneve homologe të Bashkimit Evropian dhe kërkesat e rregullores 537 të BE-së.

Pas këtyre ndryshimeve, BMP ka marrë statusin e autoritetit të pavarur rregullator duke realizuar mbikëqyrjen publike të profesionit të auditimit dhe shoqërive të auditimit, si drejtpërdrejtë, ashtu edhe nëpërmjet mbikëqyrjes së veprimtarisë së organizatës profesionale të audituesve ligjorë. BMP është gjithashtu autoriteti përgjegjës për mbikëqyrjen dhe rregullimin e profesionit të kontabilistëve të miratuar dhe organizatave profesionale përkatëse.

Përmirësimi i mjedisit të auditimit nuk do të ishte i mundur pa burimet njerëzore të mjaftueshme dhe të kualifikuara. Bazuar në përcaktimet e ligjit të sipërpërmendur dhe me miratimin e Vendimit të Këshillit të Ministrave Nr. 786/2016, i ndryshuar, u mundësua krijimi i një strukture mbështetëse të angazhuar me kohë të plotë me qëllim realizimin dhe ndjekjen në vazhdimësi të veprimtarisë së BMP-së. Aktualisht, BMP ka një personel prej 7 (shtatë) ekspertësh të kualifikuar, duke përfshirë 2 (dy) inspektorë të lartë të sigurimit të cilësisë.

Misioni i Bordit të Mbikëqyrjes Publike është mbikëqyrja publike e audituesve ligjorë dhe shoqërive të auditimit, organizatave profesionale të **audituesve ligjorë si dhe organizatave profesionale të kontabilistëve të miratuar me qëllim përmbushjen e objektivave publike në mbështetje dhe në zbatim të ligjit, akteve nënligjore, kuadrit rregullator dhe në shërbim të interesit publik.**

Objektivi kryesor i BMP-së është të rrisë sigurinë që auditimet ligjore kryhen në një mjedis transparent, të **kontrolluar dhe të kujdesshëm e në shërbim të interesit publik.** Në ushtrimin e funksionit rregullator dhe mbikëqyrës, BMP udhëhiqet nga parimet dhe normat e pavarësisë, transparencës dhe integritetit.

2.1. PËRBËRJA E BMP

Bordi i Mbikëqyrjes Publike përbëhet nga pesë anëtarë jo-praktikues, të cilët janë ekspertë në fusha të lidhura me auditimin ligjor, emëruar nga Ministri përgjegjës për financat, me mandat për një periudhë 4-vjeçare, me të drejtën për t'u rizgjedhur jo më shumë se dy herë. Anëtarët e Bordit janë përzgjedhur bazuar në kritere të përcaktuara dhe përmes një procedure konkurruese të pavarur dhe transparente bazuar në ligjin nr. 10091, datë 05.03.2009 *“Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”*, i ndryshuar, VKM-së nr. 786, datë 09.11.2016 *“Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”*, e ndryshuar, si edhe në Urdhrin e Ministrit të Financave nr. 27, datë 24.03.2017 *“Për emërimin dhe mandatimin e Kryetarit dhe Anëtarëve të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”*. Përbërja e BMP-së, deri në përfundimin e mandatit të tij, paraqitet si në vijim:

1. Kryetar - Z. Dritan Fino;
2. Anëtar - Znj. Adriana Berberi;
3. Anëtar - Z. Luan Abazi;
4. Anëtar - Znj. Edlira Luçi;
5. Anëtar - Z. Klement Mersini.

Gjatë vitit 2021, BMP, me përbërjen sa më lart përmendur, ka zhvilluar 12 mbledhje dhe ka marrë 31 vendime me qëllim përmbushjen e detyrave dhe funksioneve të parashikuara në ligj. Vendimet e Bordit janë marrë në transparencë të plotë, duke respektuar parimin e kolegjalitetit.

Anëtarët e rinj të Bordit të Mbikëqyrjes Publike janë emëruar me urdhër të Ministrit të Financave nr. 29/1, datë 01.12.2021 *“Për emërimin dhe mandatimin e kryetarit dhe anëtarëve të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”* dhe konstituimi i këtij Bordi u bë më datë 23.12.2021.

Aktualisht, Bordi i Mbikëqyrjes Publike përbëhet nga anëtarët në vijim:

1. Kryetar - Z. Dritan Fino;
2. Anëtar - Znj. Adriana Berberi;
3. Anëtar - Z. Luan Abazi;
4. Anëtar - Z. Martin Mici;
5. Anëtar - Z. Gjergji Duro.

KRYETAR – Z. DRITAN FINO

Edukimi dhe eksperiencia e Z. Fino ka qenë e përqendruar në fushën e kontabilitetit, financës dhe auditimit. Z. Fino zotëron gradën “Doktor i Shkencave”, të realizuar në Universitetin e Kyushu Sangyo, Japoni. Që prej vitit 2007 ka dhënë leksione në institucione të ndryshme në Japoni, Slloveni, Zvicër dhe në Shqipëri, duke përfshirë institucione të arsimit publik dhe atij privat. Z. Fino, përgjatë karrierës së tij, ka dhënë kontribut të rëndësishëm në profesionin kontabël, veçanërisht atë të auditimit, ku vlen të theksohet se më herët përgjatë karrierës së tij është angazhuar si anëtar në Komitetin e Regjistrimit të Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar për regjistrimin e Audituesve Ligjorë, si dhe Kryetar i Komisionit të Kualifikimit dhe Certifikimit të Audituesve të Brendshëm në Sektorin Publik. Aktualisht, Z. Fino punon si Drejtor në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë. Ai është bërë pjesë e kësaj Ministrie në muajin nëntor të vitit 2013, si këshilltar pranë Kabinetit të Ministrisë, duke mbuluar fusha që lidhen me auditimin, kontabilitetin, menaxhimin financiar, etj. Z. Fino është anëtar i një sërë grupesh pune që lidhen me çështje të parandalimit të pastrimit të parave, integritetit, etj. Ai është autor i një sërë librash dhe artikujsh të ndryshëm të publikuar brenda dhe jashtë vendit.

ANËTARE – ZNJ. ADRIANA BERBERI

Znj. Adriana Berberi ka mbaruar Fakultetin e Ekonomisë, degën e kontabilitetit në vitin 1981. Znj. Berberi ka një eksperiencë shumë të gjatë në fushën akademike që prej vitit 1986. Gjithashtu, Znj. Berberi është e certifikuar me titullin profesional të Kontabilistit të Miratuar dhe Audituesit Ligjor. Që prej vitit 1997, Znj. Berberi ka mbuluar funksione të rëndësishme si: Zëvendësministër i Financave, Drejtor Kabineti në Kryeministri, Drejtor Kabineti i Ministrisë së Mbrojtjes, Drejtor Kabineti i Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, Kryetare e Bordit të Mbikëqyrjes Publike për mandatin e dytë të funksionimit të BMP, etj. Gjithashtu, Znj. Berberi ka dhënë një kontribut të rëndësishëm përgjatë karrierës së saj në ngritjen e kapaciteteve të profesionit kontabël, ku vlen të theksohet se ka qenë anëtare e Këshillit Drejtues të Institutit të Ekspertëve Kontabël, si dhe e angazhuar në proceset e edukimit të kandidatëve të rinj. Znj. Berberi është e emëruar nga Parlamenti i Republikës së Shqipërisë si anëtare e Komisionit të Autoritetit të Konkurrencës.

ANËTAR – Z. LUAN ABAZI

Z. Abazi është diplomuar në degën e financës, Fakulteti i Ekonomisë, në vitin 1984. Z. Abazi ka një eksperiencë të gjatë në fushën e financës, kontabilitetit dhe auditimit, veçanërisht në institucione të sektorit publik. Gjithashtu, Z. Abazi është certifikuar me titullin profesional të Audituesit Ligjor. Ai ka dhënë një kontribut të rëndësishëm në forcimin e profesionit kontabël ku edhe me herët përgjatë karrierës, edhe si anëtar i Bordit të Mbikëqyrjes Publike në mandatin e mëhershëm, ka ndikuar në përmirësimin e një sërë aktiviteteve që prekin profesionin. Aktualisht, ushtron detyrën e Sekretarit të Përgjithshëm pranë Prokurorisë së Përgjithshme.

Z. Abazi ka një eksperiencë të gjatë në Prokurorinë e Përgjithshme si Drejtor në Drejtorinë e Financës dhe Shërbimeve Mbështetëse. Gjithashtu, Z. Abazi është i kualifikuar edhe në fushën e vlerësimit të pasurive të paluajtshme, për të cilën është certifikuar në Universitetin Politeknik të Tiranës.

ANËTAR – Z. MARTIN MICI

Z. Mici ka kryer studimet e larta në Tiranë ku është diplomuar në degën e Agrobiznesit, si dhe zotëron titullin e Kontabilistit të Miratuar.

Fillimisht, Z. Mici e ka ndërtuar karrierën në sektorin privat, ku ka punuar rreth 15 vite në Sektorin Bankar, duke mbajtur pozicione të ndryshme drejtuese, kryesisht me fokus financimin e Biznesit të vogël dhe të mesëm.

Më pas ka vijuar punën në Administratën Shtetërore në detyrën e Drejtorit të Përgjithshëm të Hetimit Tatimor, duke kontribuar në fushën e tatim taksave dhe luftës kundër evazionit, pozicion në të cilin ka marrë kualifikime të ndryshme në luftën kundër skemave të mashtrimit me TVSH.

Gjithashtu, Z. Mici ka punuar edhe në Kabinetin e Ministrit të Financave dhe Ekonomisë në pozicionin e Këshilltarit të Ministrit.

Aktualisht, ai mban detyrën e Zv. Drejtorit të Përgjithshëm pranë Agjencisë së Trajtimit të Kredive.

ANËTAR – Z. GJERGJI DURO

Z. Gjergji Duro është diplomuar në vitin 1995 në degën Administrim-Biznesi, në Fakultetin e Ekonomisë, Universiteti i Tiranës, ku ka kryer gjithashtu edhe studimet në nivel master.

Z. Duro aktualisht mban detyrën e Drejtorit të Drejtorisë Rajonale të Tatimeve në Tiranë dhe ka një eksperiencë të gjatë në fushën e tatimeve dhe taksave, fushë e lidhur ngushtë me profesionin kontabël, veçanërisht në institucione të

sektorit publik.

Përgjatë karrierës së tij, Z. Duro ka mbuluar funksione të rëndësishme si Përgjegjës i Sektorit të Kontrollit në Vend sipas Industrive DTM, Përgjegjës i Sektorit të Analizës së Riskut në Drejtorinë e Kontrollit DPT, Përgjegjës i Sektorit të Operacioneve të Kontrollit, Drejtor i Drejtorisë së Menaxhimit të Riskut në DPT, Anëtar i Komisionit të Shqyrtimit të Apelimeve Tatimore, Drejtor i Drejtorisë së Kontrollit Tatimor DRT Tiranë, etj, si dhe ka ndjekur një sërë trajnimesh të organizuara nga institucione si OECD, USAID, ITAP, FMN, etj.

Në përmbushjen e funksioneve të veta, Bordi i Mbikëqyrjes Publike asistohet nga Struktura Mbështetëse.

Struktura Mbështetëse drejtohet nga Drejtori Ekzekutiv.

DREJTOR EKZEKUTIV – Z. ALDO SPAHIU

Z. Spahiu ka një eksperiencë të konsiderueshme në fushën e auditimit, financës dhe kontabilitetit, të fituar përmes angazhimeve me kompani ndërkombëtare auditimi dhe institucione të ndryshme në Kosovë, Shqipëri, Maqedoninë e Veriut, Gjermani, Austri, Francë, Zvicër, Greqi, Ukrainë, UK. Z. Spahiu është autor i një sërë artikujsh të publikuar brenda dhe jashtë vendit dhe është angazhuar si lektor në universitete dhe institucione prestigjioze në Kosovë, Shqipëri, Austri, Ukrainë. Më herët ai ka punuar si ekspert i angazhuar përmes Bankës Botërore, Bashkimit Evropian, projekteve të Qeverisë Zvicerane, projekte të UNDP në fushat e auditimit ligjor, kontabilitetit rregullator, auditimit të brendshëm, raportimit financiar, përcaktimit të tarifave, reformës territoriale, etj. Ai ka mbaruar studimet për Financë Kontabilitet në nivel MSc., si dhe ka kryer një MBA pranë Universitetit të Tiranës. Z. Spahiu është anëtar i SCAAK dhe zotëron titullin e audituesit të certifikuar në Kosovë. Ai ka fituar titujt e Audituesit Ligjor, Kontabilistit të Miratuar, Audituesit të Brendshëm për Sektorin Publik të Konsulentit të Drejtimit të Certifikuar (CMC). Z. Spahiu është anëtar i Bordit (Treasurer) të BCC në Kosovë, pjesë e listës së ekspertëve të jashtëm të BE-së, si dhe anëtar i disa grupeve ndër-institucionale shtetërore që lidhen me integrimin, parandalimin dhe pastrimin e parave.

Struktura Mbështetëse përbëhet nga inspektorë të lartë të kontrollit të cilësisë dhe staf administrativ, të cilët kanë një eksperiencë të konsiderueshme në fushën e auditimit ligjor, raportimit financiar dhe ekspertizës në kontrollin e cilësisë së auditimit ligjor, kuadrit ligjor dhe fushave të lidhura me parandalimin dhe pastrimin e parave, standardeve ndërkombëtare të edukimit, etj.

2.2. TË DREJTAT DHE DETYRAT E BMP

Bazuar në parashikimet e ligjit nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar, neni 5, BMP ka këto të drejta dhe detyra:

- harton rregullat e funksionimit të Komisionit të Provimeve të Aftësisë Profesionale (KPAP) dhe të Komitetit të Regjistrimit të audituesve ligjorë dhe shoqërive audituese, të cilat i paraqiten për miratim autoriteteve të parashikuara në këtë ligj;
- mbikëqyr, monitoron dhe vlerëson zbatimin e procedurave të testimit dhe regjistrimit të audituesve ligjorë dhe të shoqërive audituese;
- miraton formatin e regjistrimit publik të audituesve ligjorë dhe të shoqërive audituese, të regjistruara nga Komiteti i Regjistrimit, si dhe mbikëqyr respektimin e rregullave në lidhje me numrin e identifikimit të audituesve ligjorë në regjistër;
- miraton Kodin e Etikës të audituesve ligjorë e të shoqërive audituese, të përgatitur dhe të propozuar nga organizata profesionale e audituesve ligjorë dhe mbikëqyr zbatimin e standardeve të këtij kodi;
- harton dhe miraton Rregulloren e Kontrollit të Cilësisë dhe manualin përkatës lidhur me kontrollin e cilësisë;
- mbikëqyr procesin e kontrollit të cilësisë dhe zbatimin e dispozitave të rregullores së Kontrollit të Cilësisë;
- mbikëqyr programet dhe kualifikimin e vazhdueshëm profesional të audituesve ligjorë;
- miraton rregulloret e investigimit dhe të procedurave për marrjen e masave disiplinore;
- mbikëqyr përmes komisioneve të SM veprimtarinë e Komisioneve të Investigimit të Organizatave Profesionale;
- kur e gjykon të nevojshme, kryen investigime shtesë për audituesit ligjorë dhe shoqëritë audituese;
- shqyrton dhe merr vendim për ankesat e bëra nga kandidatët, në lidhje me regjistrimin e tyre;
- miraton dhe publikon programet vjetore të punës dhe raportet e veprimtarisë së tij;
- shqyrton dhe merr vendim për rastet e shkeljeve disiplinore, që janë kompetencë e tij;

- miraton akte te tjera rregullatore, të cilat janë në kompetencën e tij;
- shqyrton dhe merr vendim për aspekte apo çështje të tjera, të parashikuara në këtë ligj, që janë brenda objektit të veprimtarisë së tij;
- miraton statutet e organizatave profesionale në fushën e kontabilitetit dhe mbikëqyr organizimin dhe funksionimin e tyre.

2.3. DIREKTIVA 2006/43/KE E PARLAMENTIT EVROPIAN DHE KËSHILLIT, DATË 17 MAJ 2006, "MBI AUDITIMET LIGJORE TË LLOGARIVE VJETORE DHE LLOGARIVE TË KONSOLIDUARA, NDRYSHIMIN E DIREKTIVAVE TË KËSHILLIT 78/660/KEE DHE 83/349/KEE DHE SHFUQIZIMIN E DIREKTIVËS SË KËSHILLIT 84/253/KEE", E NDRYSHUAR

Përkufizimi që bën direktiva për auditimin ligjor është si më poshtë:

"Auditim Ligjor" nënkupton një auditim të pasqyrave vjetore financiare ose pasqyrave financiare të konsoliduara për aq sa:

- (a) e kërkuar nga legjislacioni BE;
- (b) të kërkuara nga ligji kombëtar për ndërmarrjet e vogla;
- (c) të kryera vullnetarisht me kërkesë të ndërmarrjeve të vogla që plotësojnë kërkesat ligjore kombëtare që janë ekuivalente me ato të auditimit të përcaktuar nën pikën (b), kur legjislacioni kombëtar i përcakton këto auditime si auditime ligjore.

"Autoritetet kompetente"¹ nënkupton autoritetet e përcaktuara me ligj që janë përgjegjës për rregullimin dhe / ose mbikëqyrjen e audituesve ligjorë dhe firmave të auditimit ose të aspekteve specifike të tyre; referenca për "autoritetin kompetent" në çdo nen specifik nënkupton autoriteti përgjegjës më sipër për funksionet e përmendura në atë nen.

"Auditues ligjor" nënkupton një person fizik i cili është aprovuar në përputhje me këtë Direktivë nga autoritetet kompetente të një shteti anëtar për të kryer auditime ligjore.

"Njësi me interes publik" do të thotë:

- (a) njësi të qeverisura nga ligji i një shteti anëtar, letrat me vlerë të transferueshme të cilit pranohen të tregtojnë në një treg të rregulluar të çdo shteti anëtar në

1 Në legjislacionet e vendeve të BE-së dhe në ligjin 10091/2009, për auditimin, i ndryshuar, autoriteti kompetent i referohet Bordit të Mbikëqyrjes Publike përkatës.

- kuptimin e pikës 14, të nenit 4 (1) të Direktivës 2004/39 / EC;
- (b) institucionet e kreditit siç përcaktohet në pikën 1, të nenit 3 (1) të Direktivës 2013/36 / BE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit, përveç atyre të përmendura në nenin 2 të kësaj direktive;
- (c) ndërmarrjet e sigurimeve në kuptimin e nenit 2 (1) të Direktivës 91/674 / EEC; ose
- (d) subjektet e përcaktuara nga shtetet anëtare si entitete me interes publik, për shembull ndërmarrje që kanë një rëndësi publike për shkak të natyrës së biznesit të tyre, madhësisë së tyre ose numrit të punonjësve të tyre.

Shtetet anëtare duhet të organizojnë një sistem efektiv të mbikëqyrjes publike për audituesit ligjorë dhe firmat e auditimit bazuar në parimet e përcaktuara në paragrafët 2 deri në 7 të direktivës dhe duhet të **caktojnë një autoritet kompetent përgjegjës për këtë mbikëqyrje.**

Të gjithë audituesit ligjorë dhe firmat e kontrollit i nënshtrohen mbikëqyrjes publike.

Autoriteti kompetent drejtohet nga jo-praktikantë që kanë njohuri në fushat e rëndësishme për auditimin ligjor. Ata do të zgjidhen në përputhje me një procedurë të pavarur dhe transparente të emërimit.

Sistemi i mbikëqyrjes publike duhet të financohet në atë mënyrë që të jetë e duhur dhe të ketë burime të përshtatshme për të filluar dhe kryer hetime, siç përmendet në paragrafin 5 të direktivës, ku kërkohet që këto aktivitete të realizohen përmes inspektorëve që kanë edukimin profesional të përshtatshëm, eksperiencë të rëndësishme në auditimet ligjore dhe raportim financiar, të kombinuara me trajnime në rishikimet e kontrollit të cilësisë së auditimeve ligjore, si dhe të mos jenë praktikues.

Autoriteti kompetent ka përgjegjësinë përfundimtare për mbikëqyrjen e:

- (a) miratimin dhe regjistrimin e audituesve ligjorë dhe firmave të auditimit;
- (b) miratimin e standardeve për etikën profesionale, kontrollin e brendshëm të cilësisë së firmave të auditimit dhe auditimin, përveç kur ato standarde janë miratuar ose aprovuar nga autoritetet e tjera të shtetit anëtar;
- (c) edukimin e vazhdueshëm;
- (d) sistemet e sigurimit të cilësisë;
- (e) sistemet disiplinore hetimore dhe administrative.

Autoriteti kompetent ka të drejtë, kurdoherë është e nevojshme, të fillojë dhe të kryejë hetime në lidhje me audituesit ligjorë dhe firmat e auditimit dhe të drejtën për të ndërmarrë veprime të përshtatshme.

Shtetet anëtare sigurojnë që, gjatë kryerjes së një auditimi ligjor, një auditues ligjor

ose një firmë auditimi dhe çdo person fizik në gjendje të ndikojë drejtpërdrejt ose indirekt në rezultatin e auditimit ligjor, është i pavarur nga entiteti i audituar dhe nuk është i përfshirë në vendimmarrjen e subjektit të audituar. Gjithashtu, sistemi i sigurimit të cilësisë do të organizohet në atë mënyrë që të jetë i pavarur.

2.4 KËRKESAT BRENDA BASHKIMIT EVROPIAN MBI KONTROLLIN E CILËSISË - RREGULLORJA 537 E PARLAMENTIT EVROPIAN DHE E KËSHILLIT TË BASHKIMIT EVROPIAN

Ligji 10091/2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar, reflekton kërkesat e kësaj rregulloreje, ndër të cilat vlen të përmenden disa dispozita kyçe si në vijim.

Audituesve ligjorë dhe firmave të auditimit u është besuar me ligj të kryejnë auditimet ligjore të njësive ekonomike me interes publik me qëllim rritjen e shkallës së besimit që ka publiku tek pasqyrat financiare vjetore dhe të konsoliduara të njësive ekonomike të tilla. Funkzioni i interesit publik i auditimit ligjor do të thotë se të cilësia e punës së audituesit ligjor ose firmës së auditimit mbështetet një komunitet i gjerë njerëzish dhe institucionesh. Një cilësi e mirë e auditimit kontribuon në funksionimin e rregullt të tregjeve përmes rritjes së paprekshmërisë dhe efikasitetit të pasqyrave financiare. Kështu, audituesit ligjorë përmbushin një rol me rëndësi sidomos për shoqërinë.

Është e rëndësishme të vendosen rregulla të hollësishme me qëllim që të sigurohet që auditimet ligjore të njësive ekonomike me interes publik të jenë të në cilësinë e duhur dhe të kryhen nga auditues ligjorë dhe firma auditimi që u nënshtrohen kërkesave të rrepta. Një qasje e përbashkët rregullatore do të duhej ta përmirësonte pacenueshmërinë, pavarësinë, objektivitetin, përgjegjësinë, transparencën dhe besueshmërinë e audituesve ligjorë dhe firmave të auditimit, që kryejnë auditimet ligjore të njësive ekonomike me interes publik, duke kontribuar në cilësinë e auditimeve ligjore në Bashkimin Evropian, pra duke kontribuar në funksionimin pa probleme të tregut të brendshëm, duke arritur në të njëjtën kohë një nivel më të lartë të mbrojtjes së konsumatorëve dhe investitorëve. Përgatitja e një akti më vete për njësitë ekonomike me interes publik, do të siguronte gjithashtu një harmonizim të njëjtë dhe zbatim të njëtrajtshëm të rregullave dhe do të kontribuonte kështu në një funksionim më të efektshëm të tregut të brendshëm. Këto kërkesa të rrepta është mirë të jenë të zbatueshme për audituesit ligjorë dhe firmat e auditimit vetëm për atë sa këta kryejnë auditimet ligjore të njësive ekonomike me interes publik.

Ofrimi i disa shërbimeve të caktuara që nuk janë auditim ligjor (shërbime jo auditim) njësisë ekonomike të audituara nga audituesit ligjorë, firmat e auditimit ose anëtarët e rrjeteve të tyre, mund ta vënë në rrezik pavarësinë e tyre. Prandaj, është e përshtatshme të ndalohet ofrimi i disa shërbimeve të caktuara jo auditim siç janë shërbimet fiskale, të konsulencës ose këshillimit për njësinë ekonomike të audituar, ndërmarrjes mëmë të saj dhe ndërmarrjet e kontrolluara të saj brenda Bashkimit Evropian. Shërbimet që kërkojnë luajtjen e çfarëdo roli në administrimin ose vendimmarrjen e njësisë ekonomike të audituar mund të përfshijnë drejtimin e kapitalit qarkullues, sigurimin e informacioneve financiare, optimizmin e proceseve të punës, drejtimin e mjeteve monetare, transferimin e çmimit, krijimin e efikasitetit të zinxhirit të furnizimit dhe të tjera të ngjashme me këto. Shërbimet e lidhura me financimin, strukturën dhe shpërndarjen e kapitalit dhe strategjinë e investimeve të njësisë ekonomike të audituara është mirë të ndalohen, me përjashtim të dhënies së shërbimeve të tilla si shërbimet e vlerësimit të korrektesës së raportimit dhe të tjera të përcaktuara në këtë rregullore.

Është mirë që t'u jepet mundësia Shteteve Anëtare të vendosin t'u lejojnë audituesve ligjorë dhe firmave të auditimit të ofrojnë shërbime të caktuara fiskale dhe vlerësuese, kur këto shërbime nuk kanë rëndësi materiale ose nuk kanë ndikim të drejtpërdrejtë, veçmas ose së bashku, në pasqyrat financiare të audituara. Kur këto shërbime përfshijnë një planifikim fiskal agresiv, është mirë që të mos konsiderohen si pa rëndësi materiale. Në këtë kuptim, është mirë që audituesi ligjor ose firma e auditimit të mos i ofrojë këto shërbime njësisë ekonomike të audituar. Është mirë që audituesi ligjor ose firma e auditimit të ketë mundësinë të ofrojë shërbimet jo auditim që nuk ndalohen sipas kësaj rregulloreje, nëse ofrimi i këtyre shërbimeve është aprovuar paraprakisht nga komiteti i auditimit dhe nëse audituesi ligjor ose firma e auditimit bindet se ofrimi i këtyre shërbimeve nuk përbën rrezik për pavarësinë e audituesit ligjor ose të firmës së auditimit i cili nuk mund të zvogëlohet në një nivel të pranueshëm përmes përdorimit të masave mbrojtëse.

Niveli i tarifave që merren nga një njësi ekonomike e audituar dhe struktura e tarifave mund të vënë në rrezik pavarësinë e audituesit ligjor ose të firmës së auditimit. Prandaj, është e rëndësishme të sigurohet që tarifat e auditimit të mos bazohen në asnjë formë kushtëzimi dhe që, kur tarifat e auditimit nga një klient i vetëm përfshirë edhe filialet e tij janë në nivel të konsiderueshëm, të parashikohet një procedurë e veçantë që përfshin komitetin e auditimit, për të siguruar kështu cilësinë e auditimit. Nëse audituesi ligjor ose firma e auditimit bëhen tejet të varur nga një klient i vetëm, është mirë që komiteti i auditimit të vendosë në bazë të një arsytimi të duhur nëse audituesi ligjor apo firma e auditimit mund ose jo të vijojnë

auditimin ligjor. Gjatë marrjes së këtij vendimi, komiteti i auditimit është mirë të marrë në konsideratë, ndër të tjera, rreziqet që i kanosen pavarësisë dhe pasojat që ka një vendim i tillë.

Me qëllim shmangien e konfliktit të interesit, ka rëndësi që audituesi ligjor ose firma e auditimit, përpara pranimit ose vijimit të një angazhimi për auditim ligjor të një njësie ekonomike me interes publik, të vlerësojë nëse përmbushen kërkesat për pavarësinë dhe në veçanti nëse lind ndonjë rrezik për pavarësinë si pasojë e marrëdhënies me njësinë ekonomike në fjalë. Audituesi ligjor ose firma e auditimit do të duhej ta konfirmonte pavarësinë e vet çdo vit përpara komitetit të auditimit të njësisë ekonomike të audituar dhe do të duhej të diskutonte me këtë komitet për çdo rrezik që i kanoset pavarësisë, si edhe për masat mbrojtëse të përdorura për t'i zbutur këto rreziqe.

Një **shqyrtim i shëndoshë i kontrollit të cilësisë** së angazhimit për punën e kryer në çdo angazhim auditimi ligjor do ta ndihmonte rritjen e cilësisë së auditimit. Prandaj, audituesi ligjor ose firma e auditimit është mirë të mos e nxjerrë raportin e auditimit pa përfunduar ende rishikimi i kontrollit të cilësisë së angazhimit.

Rezultatet e auditimit ligjor të njësisë ekonomike me interes publik është mirë t'u prezantohen palëve të interesuara në raportin e auditimit. Për ta rritur besimin e palëve të interesuara tek pasqyrat financiare të subjektit të audituar është sidomos e rëndësishme që raporti i auditimit të jetë i bazuar dhe i mbështetur në mënyrë solide me fakte. Krahas informacionit që kërkohet të jepet sipas nenit 28 të Direktivës 2006/43/KE është mirë që raporti i auditimit të përfshijë në veçanti informacion të mjaftueshëm për pavarësinë e audituesit ligjor ose firmës së auditimit dhe nëse auditimi ligjor është konsideruar i aftë ose jo për të zbuluar parregullsi, përfshirë edhe mashtrimet.

Për të siguruar një nivel të lartë besimi të investitorëve dhe konsumatorëve në tregun e brendshëm përmes shmangies së konfliktit të interesit, audituesit ligjorë dhe firmat e auditimit është mirë t'i nënshtrohen kontrollit mbikëqyrës së cilësisë nga autoritetet kompetente të pavarura nga profesioni i auditimit, të cilat kanë kapacitetin, njohuritë në nivel eksperti dhe burimet e mjaftueshme.

Autoritetet kompetente kombëtare rekomandohet të kenë kompetencat e nevojshme për të kryer detyrat e tyre mbikëqyrëse, përfshirë kapacitetin për të parë të dhëna, për të marrë informacione dhe për të kryer inspektive. Është mirë që ato të specializohen në mbikëqyrjen e tregjeve financiare, në përmbushjen e detyrimeve të raportimit financiar ose në kontrollin mbikëqyrës të auditimit ligjor. Por, është mirë të jetë mundësia që mbikëqyrja e përmbushjes së detyrimeve të vendosura mbi njësitë ekonomike me interes publik të bëhet nga autoritetet

kompetente përgjegjëse për mbikëqyrjen e këtyre njësive ekonomike.

Kontrolli i jashtëm i cilësisë së auditimit ligjor është themelor për një auditim të cilësisë së lartë. Kjo ua rrit besueshmërinë informacioneve financiare të publikuara dhe ofron një mbrojtje më të mirë për aksionarët, investitorët, kreditorët dhe palët e tjera të interesuara. Prandaj, është mirë që audituesit ligjorë dhe firmat e auditimit të ishin objekt i një sistemi të kontrollit të cilësisë nën përgjegjësinë e autoriteteve kompetente, duke siguruar kështu objektivitet dhe pavarësi nga profesioni i auditimit. Shqyrtimet e kontrollit të cilësisë është mirë të organizohen në atë mënyrë që çdo auditues ligjor ose çdo firmë auditimi që kryen auditime të njësive ekonomike me interes publik të ishte objekt i një shqyrtimi të kontrollit të cilësisë në bazë të një analize të risqeve. Në rastin e audituesve ligjorë dhe firmave të auditimit që kryejnë auditime të njësive ekonomike me interes publik, por që nuk përfshihen në ato të përkufizuara në nenin 2, nënpika 17 dhe 18, të Direktivës 2006/43/KE, ky shqyrtim do të duhej të bëhej të paktën çdo tre vjet dhe, në raste të tjera, të paktën çdo gjashtë vjet.

3. SHËRBIMET E AUDITIMIT, KONTABILITETIT DHE RREGULLIMI I PROFESIONIT KONTABËL

Profesioni kontabël përfshin profesionin e kontabilistit të miratuar dhe profesionin e audituesit ligjor, të cilët ushtrojnë profesionin sipas përcaktimeve të dispozitave të ligjit nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar.

Në mbështetje të këtij ligji, **Audituesi Ligjor** (*Ekspert Kontabël i Regjistruar, emërtimi para ndryshimeve me ligjin 47/2016*) është individ i miratuar nga autoritetet kompetente për të kryer auditime ligjore, si dhe i regjistruar në *regjistrin publik të audituesve ligjorë* dhe shoqërive të auditimit, në përputhje me dispozitat e këtij ligji.

Kontabilist i miratuar është personi fizik, profesionist i lirë, i regjistruar në regjistrin e njëjës prej organizatave profesionale të kontabilistëve të miratuar, që kontraktohet nga personi juridik, për të kryer shërbime të kontabilitetit. Ai mund të kryejë edhe shërbime të tjera, të cilat nuk bien në kundërshtim me kërkesat e legjislacionit në fuqi.

Regjistri publik i audituesve ligjorë është regjistri i audituesve ligjorë, audituesve ligjorë të huaj dhe shoqërive të auditimit, vendase e të huaja, të cilat autorizohen të angazhohen në auditimin ligjor të pasqyrave financiare, individuale dhe të konsoliduara të entiteteve që zhvillojnë veprimtarinë e tyre në Republikën e Shqipërisë. Organizata profesionale e audituesve ligjorë (IEKA) është struktura përgjegjëse që siguron mbajtjen dhe përditësimin e regjistrit publik të audituesve ligjorë dhe shoqërive audituese, si dhe identifikimin e audituesit ligjor dhe të shoqërisë audituese në regjistrin publik, me një numër individual.

Regjistri publik i organizatave profesionale të kontabilistëve të miratuar është regjistri që duhet të mbajë çdo organizatë profesionale e njohur nga Bordi i Mbikëqyrjes Publike, në të cilën bëhet identifikimi i kontabilistëve të miratuar dhe shoqërive të kontabilitetit, të cilët janë anëtarë të organizatës profesionale përkatëse, të njohur për të kryer shërbime kontabiliteti apo shërbime të tjera të parashikuara në ligjin 10091/2009, për auditimin, i ndryshuar. Profesionin e kontabilistit të miratuar, nga personat që kanë kaluar provimin e aftësisë profesionale, ushtrohet vetëm pas anëtarësimit të tyre në një organizatë profesionale të kontabilistëve të miratuar, të njohur nga bordi, e cila angazhohet për ndjekjen e standardeve profesionale, cilësisht të larta dhe për zbatimin e një kodi etike që është në pajtim me kodin e

etikës së IFAC-së. Organizmat profesionalë të kontabilistëve të miratuar mbajnë dhe publikojnë regjistrin e anëtarëve, i cili ndahet në katër seksionet e mëposhtme: a) anëtarë, persona fizikë aktivë; b) anëtarë, persona fizikë joaktivë; c) kandidatë; ç) shoqëri të kontabilistëve të miratuar.

Në mbështetje të dispozitave të ligjit nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar, profesionistët që kanë të drejtë të ofrojnë **shërbime të auditimit ligjor** qofshin ato si rrjedhojë e kërkesave ligjore, por edhe në mënyrë vullnetare, janë Audituesit Ligjorë të cilët janë certifikuar nga Komisioni i Provimeve të Aftësive Profesionale pranë Bordit të Mbikëqyrjes Publike (ose Autoriteti i Certifikimit përpara ndryshimeve ligjore me ligjin 47/2016) dhe të regjistruar në regjistrin publik nga Komiteti i Regjistrimit pranë organizatës profesionale të audituesve ligjorë.

Gjithashtu, disa shërbime të tjera që ofrohen nga audituesit ligjorë, krahas shërbimit të auditimit ligjor, mund të jenë edhe shërbimet e kontabilitetit, shërbimet e rishikimit e të dhënies së sigurisë ose shërbime të tjera, sipas përcaktimeve të bëra për to në standardet dhe deklaratat e IAASB-së, kur ato janë në pajtim me natyrën e profesionit dhe me kërkesat e legjislacionit në fuqi. Në të gjitha këto raste duhet të zbatohen dispozitat e këtij ligji për ruajtjen e pavarësisë dhe shmangien e konfliktit të interesit.

Vlen të theksohet se **shërbimet e kontabilitetit** të specifikuara në paragrafin më sipër, përveç audituesve ligjorë, kryhen edhe nga kontabilistët e miratuar.

Shërbimet e kontabilitetit përfshijnë:

- shërbimet e mbajtjes dhe përgatitjes së librave kontabël;
- shërbimet e mbajtjes dhe përgatitjes së librave fiskalë;
- shërbimet e mbajtjes dhe përgatitjes së pagave;
- shërbimet e mbajtjes dhe përgatitjes së kontrollit dhe verifikimit të dokumentacionit kontabël;
- vlerësimet dhe analizat e kostos dhe kontabilitetit të drejtimit;
- vlerësimin dhe zbatimin e procedurave kontabël të përgatitjes së pasqyrave financiare;
- analiza financiare dhe këshillime përkatëse;

si dhe shërbime të tjera të ngjashme.

Në mbështetje të dispozitave të ligjit 10091/2009, të gjitha shërbimet e kontabilitetit mund të kryhen vetëm nga kontabilistët e miratuar dhe audituesit ligjorë, me kushtin që të mos kenë konflikt interesi dhe shërbimet e tyre të jenë në pajtueshmëri me kërkesat e kodit të etikës së Federatës Ndërkombëtare të Kontabilistëve (IFAC).

Për më tepër, në mbështetje të dispozitave të ligjit 2018/25 “Për kontabilitetin dhe

pasqyrat financiare”, edhe **shërbimi i hartimit të pasqyrave financiare**, përveç rasteve kur personi fizik apo juridik ka një person të punësuar, ofrohet nga personi fizik i licencuar si *kontabilist i miratuar* apo *auditues ligjor*, si dhe *personi juridik i organizuar* si *shoqëri auditimi* apo *shoqëri kontabiliteti*, që ofron shërbimin e kontabilitetit, sipas kontratës së punës apo kontratës së shërbimit që ka me njësinë ekonomike dhe mban përgjegjësinë për hartimin e pasqyrave financiare.

Të gjitha institucionet apo subjektet private, të cilat angazhojnë ekspertë të jashtëm për të ofruar shërbimet e përshekruara më sipër, në mbështetje të dispozitave ligjore, duhet të konsiderojnë respektivisht profesionet e **audituesit ligjorë** lidhur me *shërbimet e auditimit ligjor*, *shërbimet e kontabilitetit*, *shërbimet e rishikimit e të dhënies së sigurisë* ose *shërbime të tjera*, sipas përcaktimeve të bëra për to në standardet dhe deklaratat e IAASB-së, *shërbimet e hartimit të pasqyrave financiare* si dhe **kontabilistët e miratuar** lidhur me *shërbimet e kontabilitetit* dhe *shërbimet e hartimit të pasqyrave financiare*.

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, ka si qëllim që, përmes sistemit të mbikëqyrjes publike të shërbimeve të këtyre profesionistëve, të rrisë sigurinë që këto shërbime të kryhen në një mjedis transparent, të kontrolluar dhe të kujdesshëm e në shërbim të interesit publik. Për sa më sipër, BMP shpreh gatishmërinë për të mbështetur të gjitha institucionet publike në kryerjen e veprimtarisë së tyre lidhur me vënien në dispozicion të çdo informacioni të parashikuar nga legjislacioni në fuqi që kontribuon në mbrojtjen e interesit të publikut.

4. AKTIVITETET KRYESORE TË REALIZUARA GJATË VITIT 2021

4.1. AKTE RREGULLATORE TË REJA E TË NDRYSHUARA

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, gjatë vitit 2021, në funksion të përforsimit të integritetit të institucionit dhe kapaciteteve të tij mbikëqyrëse, ndërmoi disa hapa në drejtim të miratimit të akteve të reja rregullatore dhe ndryshimit të atyre ekzistuese, si më poshtë vijon:

4.1.1 Rregullorja nr. 7, datë 02.10.2018 për “Procedurat dhe metodologjinë e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor”, e ndryshuar

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, me qëllim përmirësimin e kuadrit rregullator të kontrollit të cilësisë dhe përafrimit të saj me kërkesat e direktivës evropiane për auditimin dhe rregulloren në zbatim të kësaj direktive, nisi një punë intensive për rishikimin e Rregullores Nr. 7, datë 02.10.2018 për “Procedurat dhe metodologjinë e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor”. Ndryshimet e propozuara erdhën edhe si rrjedhojë e eksperiencës tre vjeçare të realizimit të inspektimeve të kontrollit të cilësisë dhe sfidave të ndeshura gjatë procesit të kontrollit të sigurimit të cilësisë. Këto ndryshime u konsultuan edhe me grupet e interesit, përfshirë organizatën profesionale të audituesve ligjorë. Në këtë kontekst janë përafruar dispozitat e kreut II të Rregullores Nr. 7, datë 02.10.2018 për “Procedurat dhe metodologjinë e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor”, me dispozitat përkatëse të Rregullores 537/2014 të Parlamentit Europian për njësitë ekonomike me interes publik. Kryesisht, këto dispozita lidhen me tarifën e auditimit, e cila nuk duhet të jetë e kushtëzuar, ndalimin e kryerjes së shërbimeve jo audituese, përgjegjësinë për dëmin e shkaktuar, ruajtjen e të dhënave, monitorimin e tregut. Ndryshimet e tjera lidhen me përmirësimet e ndërmarra në metodologjinë dhe procedurat e realizimit të kontrollit të sigurimit të cilësisë nga BMP.

4.1.2 Vendimi nr. 19, datë 19.03.2021 “Për organizimin dhe funksionimin e testimit për përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional për Kontabilistët e Miratuar për periudhën 2014-2019”

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, bazuar në pikën 1, gërma dh) dhe h) të nenit 5, pikën 1, pikën 5, pikën 6, pikën 7 dhe pikën 8 të nenit 25, si dhe nenin 52 të Ligjit Nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar dhe pikën 1, pikën 6, pikën 7 dhe pikën 11, të nenit 4 dhe pikës 29, të nenit 12, të Rregullores Nr. 9, datë 27.02.2019 “Për rregullimin dhe mbikëqyrjen e funksionimit të profesionit të Kontabilistit të Miratuar dhe organizatave të tyre profesionale”, e ndryshuar, miratoi Vendimin Nr. 19, datë 19.03.2021 “Për organizimin dhe funksionimin e testimit për përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional për Kontabilistët e Miratuar për periudhën 2014-2019”.

Ky vendim ka për qëllim monitorimin dhe mbikëqyrjen e funksionimit të testimit të edukimit të vijueshëm sipas moduleve përkatëse profesionale të detyrueshme për KM të cilët nuk kanë përmbushur detyrimin e edukimit të vijueshëm profesional për periudhën 2014-2019. Ky vendim parashikon rregulla të përgjithshme lidhur me modulet e përfshira në programin e testimit dhe kriteret që duhet të plotësojnë personat e përfshirë në procesin e testimit të edukimit të vijueshëm, si dhe organizimin e procedurave të testimit nga Organizata Profesionale e Kontabilistëve të Miratuar dhe monitorimin nga Bordi i Mbikëqyrjes Publike përmes një sekretariati ad-hoc të përbërë nga Struktura Mbështetëse e BMP-së dhe ekspertë të jashtëm.

Testimi i Kontabilistëve të Miratuar për përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional, për ata të cilët nuk e kanë përmbushur këtë detyrim për periudhën kohore 2014-2019, erdhi si propozim i Komisionit Ad-Hoc për verifikimin e KM-ve në vitin 2020 dhe u pa si domosdoshmëri dhe nevojë emergjente si rezultat i problematikave të konstatuara nga komisioni përgjatë shqyrtimit të dosjeve të KM-ve në kuadër të procesit të verifikimit të përputhshmërisë ligjore, ku problematika kryesore mbetej mospërmbushja e detyrimit ligjor përsa i përket kualifikimit të vijueshëm.

Në zbatim të këtij vendimi, me qëllim realizimin e mbikëqyrjes, monitorimit dhe zbatimit të procesit të testimit të KVP në përputhje me kuadrin rregullator, u ngrit dhe funksionon Sekretariati Mbikëqyrës për Organizimin dhe Funksionimin e Testimit për Përmbushjen e Orëve të Edukimit të Vijueshëm Profesional për Kontabilistët e Miratuar për Periudhën 2014 – 2019, i konstituar në mbledhjen e datës 30.08.2021, si strukturë që do të mbikëqyrë procesin e organizimit dhe funksionimit të testimit sipas moduleve përkatëse në përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional për Kontabilistët e Miratuar.

Si rezultat i këtij vendimi, është realizuar testimi nga IKM, në dy raunde, në të cilat kanë marrë pjesë përkatësisht 261 dhe 31 kontabilistë të miratuar.

4.2 FUNKSIONIMI I KOMISIONEVE TË NGRITURA PRANË BMP

4.2.1. Komisioni për Rregullimin dhe Mbikëqyrjen e Qeverisjes së Organizatave dhe Anëtarësisë së tyre

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, si një institucion i pavarur me një rol të veçantë në mbrojtjen e interesave publike, bazuar në pikën IV/1/1 të VKM-së Nr. 786, datë 09.11.2016 “Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”, e ndryshuar, me anë të Vendimit Nr. 59, datë 04.08.2020 ngriti Komisionin “Për Rregullimin dhe Mbikëqyrjen e Qeverisjes së Organizatave dhe Anëtarësisë së tyre”, komision i cili u konstitua në datën 16 shtator 2020. Komisioni u ngrit me ndërprerjen e funksionimit të Komisionit Ad-Hoc, si dhe përfundimit të fazës fillestare të procesit të verifikimit dhe vijoi procesin e verifikimit të KM-ve, si dhe monitorimin e organizatave profesionale të KM-ve. Ky komision ka përfunduar veprimtarinë e tij dhe përmes vendimit të BMP-së Nr. 26, datë 27.10.2021 funksionet i kaluan Strukturës Mbështetëse të Bordit të Mbikëqyrjes Publike.

Qëllimi i këtij procesi është verifikimi i të gjithë subjekteve që kanë fituar titullin “Kontabilist i Miratuar” në lidhje me rregullsinë e dokumentacionit ligjor, regjistrimin në organizatë profesionale pas marrjes së titullit KM, marrëdhëniet e punës, angazhimin përgjatë 5 viteve të fundit, pajtueshmërinë me dispozitat ligjore në fuqi, kryerjen e edukimit të vijueshëm profesional, si dhe verifikimin e dosjes personale të lidhura me çështjet gjyqësore dhe dëshmisë së penaltetit.

Gjithashtu, ky komision ka si qëllim monitorimin e zbatimit dhe pajtueshmërisë ligjore të kuadrit rregullator, si dhe ndjekjen e veprimtarisë së OP të KM, monitorimin e kryerjes së kurseve profesionale dhe ndjekjen e orëve të CPD nga KM.

Gjatë ushtrimit të veprimtarisë, Komisioni ka përcaktuar objektivat e mëposhtme:

- Rregullimi i profesionit të kontabilistit të miratuar dhe mbikëqyrja e ushtrimit të profesionit të tij nëpërmjet realizimit të vlerësimit të pajtueshmërisë ligjore të kontabilistëve të miratuar, për të cilët dëshmohet se kanë përmbushur kriteret ligjore;
- Monitorimi i kryerjes së edukimit të vijueshëm të kontabilistëve të miratuar që ushtrojnë profesionin, si dhe atyre profesionistëve që kanë fituar titullin

kontabilist i miratuar, të cilët nuk janë ushtrues të profesionit së bashku me procedurat e regjistrimit në regjistrin publik;

- Verifikimi i kontabilistëve të miratuar aktivë dhe kontabilistëve të miratuar jo-aktivë, deri në finalizimin e këtij procesi, përmes publikimit dhe përditësimit të regjistrave të konsoliduar të kontabilistëve të miratuar, duke garantuar ndër të tjera, që shërbimi i kontabilistëve të miratuar të mos ofrohet nga individë apo subjekte të tjerë të pa licencuar, apo që konkurrojnë në mënyrë të padrejtë me ushtruesit e rregullt të profesionit;
- Marrjen e masave për monitorimin e proceseve të brendshme që kryejnë OP.

Gjatë periudhës Janar - Prill të vitit 2021, ky Komision ka vijuar veprimtarinë si më poshtë:

➤ **Verifikimi i dokumentacionit të dosjeve të ardhura pas përfundimit të afatit sipas rregullores:**

Referuar pikës 10, të nenit 12, të Rregullores Nr. 9 datë 27.02.2019 “Për rregullimin dhe mbikëqyrjen e funksionimit të organizatave profesionale dhe profesionit të kontabilistit të miratuar”, dokumentacioni që është pjesë e vlerësimit paraqitet si më poshtë:

1. Vërtetim të gjendjes gjyqësore;
2. Dëshmi penaliteti;
3. Certifikata e titullit KM;
4. Numri i identifikimit të personit të tatueshëm (certifikatë NIPT);
5. Vërtetim nga OP përkatëse:
 - i. për rezultatet e kontrollit të cilësisë realizuar nga OP përkatëse (në rastet kur janë kryer);
 - ii. nëse janë marrë masa disiplinore ose jo nga OP përkatëse;
 - iii. për kryerjen me sukses të kualifikimit të vijueshëm për 5-vitet e fundit;
6. Vërtetim nga sigurimet shoqërore për marrëdhëniet e punësimit, për 5 vitet e fundit. Në rast se individit ka qenë jashtë vendit, si dokument vërtetimi shërbejnë kontratat dhe certifikatat e punësimit (fotokopje të noterizuara);
7. Vetëdeklarim që dokumentet e paraqitura dhe të dhënat e deklaruara janë të sakta;
8. Dokumente shtesë në lidhje me çështje të lidhura me parandalimin dhe pastrimin e parave, çështje të evazionit fiskal, si dhe çdo dokument tjetër bazuar në informacione të marra nga jashtë;
9. Të tjera të përcaktuara me vendim të BMP-së, në përputhje me kuadrin rregullator.

Komisioni, në kuadër të procesit të verifikimit të dokumentacionit të kontabilistëve të miratuar, ka plotësuar për secilin subjekt një formular të ndarë në tre seksione:

- Në seksionin e parë jepen të dhënat identifikuese për çdo KM të verifikuar, si dhe adresa e mënyrat e kontaktit;
- Në seksionin e dytë jepen të dhënat për statusin e tyre në organizatën profesionale ku janë anëtarësuar, si dhe të dhëna në lidhje me pagesën e tarifës së verifikimit;
- Në seksionin e tretë paraqiten të dhëna në lidhje me dokumentacionin e dorëzuar pranë OP-së dhe BMP-së, bazuar në pikën 10, të nenit 12, të rregullores Nr. 9, si dhe komente për çështje apo problematika të ndryshme që mund të shtrohen nga Komisioni.

➤ **Intervistat e KM-ve:**

Procedura e intervistave të subjekteve është realizuar me qëllim saktësimin dhe qartësimin e Komisionit në lidhje me dokumentacionin e paraqitur për verifikim si dhe gjetje të ndryshme të konstatuara gjatë shqyrtimit të dosjes. Disa nga pyetjet e intervistës kanë konsistuar mbi ushtrimin e profesionit si më poshtë:

- Nëse kanë qenë administrator apo ortakë në shoqëri të tjera kontabiliteti;
- Shoqëritë e kontabilitetit ku ofrojnë shërbime;
- Nëse administratorët e tyre disponojnë certifikatë të kontabilistit të miratuar;
- Numri mesatar i subjekteve për të cilat ofron shërbime dhe lloji i aktivitetit;
- Numri i punonjësve të angazhuar;
- Programi financiar që përdorin në punën e tyre;
- Ekspertiza të ofruara në prokurori dhe/apo gjykatë;
- Çështje të konfliktit të interesit dhe njohja e zbatimi në praktikë i Kodit të Etikës së organizatës profesionale ku bën pjesë;
- Ndjekja e kualifikimit të vijueshëm profesional sipas kërkesave ligjore dhe rregullatore, tematikat e trajtuara si dhe trajnime të tjera të ndjekura jashtë organizatës profesionale ku janë anëtarësuar;
- Subjektet KM janë pyetur gjithashtu lidhur me kontrollin e cilësisë të organizuar nga Organizata Profesionale përkatëse përgjatë 5 (pesë) viteve të fundit, rezultatet e tyre;
- Masat e ndërmarra në kuadër të ligjit Nr. 9917, datë 19.05.2008 *“Për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit”*.

Njëkohësisht është kërkuar opinioni i KM-ve në lidhje me problematika apo rekomandime të cilat ata mund të paraqesin me qëllim përmirësimin e profesionit

në të ardhmen si nëpërmjet punës së organizatave profesionale të kontabilistëve të miratuar, edhe nëpërmjet veprimtarisë rregullatore të Bordit të Mbikëqyrjes Publike.

➤ **Raportim përmbledhës mbi ecurinë e procesit në vitin 2021:**

Veprimtaria e komisionit ka konsistuar në realizimin e detyrave si më poshtë vijon:

1. Verifikimi i kontabilistëve të miratuar aktivë dhe kontabilistëve të miratuar jo-aktivë, përmes publikimit dhe përditësimit të regjistrave të konsoliduar të kontabilistëve të miratuar, duke garantuar ndër të tjera që shërbimi i kontabilistëve të miratuar të mos ofrohet nga individë apo subjekte të tjerë të pa licencuar, apo që konkurrojnë në mënyrë të padrejtë me ushtruesit e rregullt të profesionit. Në kuadër të kësaj detyre, komisioni ka realizuar shqyrtimin, analizimin dhe diskutimin e dosjeve të Kontabilistëve të Miratuar, të cilat janë paraqitur pas afatit të përcaktuar në rregullore. Paralelisht nga sa më lart, komisioni ka kërkuar në mënyrë të pavarur edhe informacion shtesë mbi çdo KM për të bërë një verifikim sa më të plotë të çdo dosjeje. Në rastet e evidentimit të mungesës së dokumentacionit dhe informacionit në dosje është komunikuar në mënyrë elektronike dhe telefonike me secilin KM për plotësimin e këtyre mangësive.
2. Si pjesë e procesit të verifikimit janë realizuar intervistat me subjektet KM. Secili subjekt është kontaktuar fillimisht me email nga ana e Komisionit për caktimin e datës së intervistës, më tej është kontaktuar në mënyrë telefonike për caktimin e orarit të përshtatshëm për të. Nëpërmjet analizimit paraprak të secilës dosje dhe intervistimit, Komisioni vijon me vendimmarrjen për çdo subjekt të verifikuar. Komunikimi i vazhdueshëm në mënyrë elektronike dhe telefonike me subjektet në lidhje më informacionin e përgjithshëm dhe ndërgjegjësimin për procesin e verifikimit ka zënë një pjesë të konsiderueshme të kësaj veprimtarie.
3. Pas shqyrtimit, analizimit dhe diskutimit të dosjeve të Kontabilistëve të Miratuar dhe realizimit të procesit të verifikimit, në periudhën Janar - Prill 2021 janë miratuar në total 41 subjekte KM, prej të cilëve 10 janë Shoqëri Kontabiliteti dhe 31 Persona Fizikë (PF).
Në total, për vitin 2021, me vijimin e procesit të verifikimit nga Struktura Mbështetëse e BMP-së, janë miratuar në total 43 subjekte KM, prej të cilëve 12 janë Shoqëri Kontabiliteti dhe 31 Persona Fizikë (PF).
4. Gjatë kësaj periudhe, nga ana e komisionit ka vijuar monitorimi i kryerjes së edukimit të vijueshëm të kontabilistëve të miratuar që ushtrojnë profesionin, si dhe atyre profesionistëve që kanë fituar titullin kontabilist i miratuar të cilët nuk janë ushtrues të profesionit.

5. Gjithashtu, është mbajtur korrespondencë e vazhdueshme në mënyrë elektronike dhe shkresore me subjektet KM dhe organizatat profesionale në lidhje me çështje të ndryshme që kanë të bëjnë me veprimtarinë e tyre. Ndërkohë, komisioni, në mbështetje të certifikatave të dërguara pranë BMP-së, ka reflektuar dhe përditësuar orët e edukimit të vijueshëm për secilin KM.
6. Gjatë kësaj periudhe, komisioni ka vijuar komunikimin institucional të vazhdueshëm me Ministrinë e Drejtësisë lidhur me përcjelljen e informacionit dhe vlerësimin të komisionit në lidhje me subjekte specifike KM, me kërkesën e MD-së, si dhe përcjelljen e përditësimeve në regjistrin publik. Në kushtet që regjistri i konsoliduar i kontabilistëve të miratuar është në përditësim të vazhdueshëm, BMP do t'i përcjellë në mënyrë periodike Ministrisë së Drejtësisë shtesat apo ndryshimet e mundshme të tij.

➤ **Problematika të konstatuara në dosjet e analizuar:**

- Nga shqyrtimi i dosjeve të KM, problematika kryesore mbetet mos përmbushja e detyrimit ligjor përsa i përket kualifikimit të vijueshëm. Vërehet se gjatë pesë viteve të fundit, një pjesë e konsiderueshme e tyre nuk e kanë përmbushur detyrimin për sasinë e orëve që kërkohet.
- U vërejt se shumica e subjekteve KM të intervistuar janë të njohur me legjislacionin për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit. Megjithatë, nuk kanë rregullore apo masa konkrete të tjera për zbatimin e kërkesave të ligjit dhe akteve nënligjore (problematikë e reflektuar pas ndërgjegjësimin nga ana e komisionit).
- Mungesa e kontrollit të cilësisë të ushtruar ndaj subjekteve KM të cilët ofrojnë shërbime kontabiliteti.

4.2.2. Komisioni i Provimeve të Aftësive Profesionale

Komisioni i Provimeve të Aftësive Profesionale është krijuar në zbatim të nenit 17 dhe 18 të ligjit 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjorë dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar dhe pikës IV/1/1 të VKM-së Nr. 786, datë 09.11.2016 “Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”, e ndryshuar. Ky komision ka për objekt të veprimtarisë organizimin dhe realizimin e testeve, në kuadrin e provimit përfundimtar të aftësive profesionale të kandidatëve për Auditues Ligjor dhe Kontabilistë të Miratuar.

Anëtarët e Komisionit të Provimeve të Aftësisë Profesionale, bazuar në ligjin nr. 10091, datë 05.03.2009, i ndryshuar, u miratuan me Vendimin Nr. 68, datë 04.09.2020

të Bordit të Mbikëqyrjes Publike “Për emërimin e kryetares së Komisionit të Provimeve të Aftësive Profesionale” dhe Vendimin Nr. 71, datë 12.11.2020 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike “Për emërimin e anëtarëve të Komisionit të Provimeve të Aftësive Profesionale”.

KPAP përbëhet nga pesë anëtarë, të cilët emërohen nga BMP për një periudhë 4 (katër) vjeçare, sipas propozimeve të mëposhtme:

- a. kryetari nga Ministri i Financave;
- b. dy anëtarë nga organizata profesionale e audituesve ligjorë;
- c. një anëtar nga organizmat profesionalë apo Këshilli Kombëtar i Kontabilitetit;
- d. një anëtar nga profesori i fushës së universiteteve.

Përmes një procesi vlerësimi me pikë të dosjes së kandidatëve për t’u përzgjedhur si anëtarë të KPAP-së, BMP përzgjedh dhe emëron kandidatët fitues të propozuar nga institucionet e përcaktuara në gërmat c) dhe d) me shumicë të thjeshtë të anëtarëve pjesëmarrës. Procesi i vlerësimit bëhet nga një komision “Ad-Hoc” nga struktura mbështetëse, që bën vlerësimin e aplikimeve dhe ia paraqet BMP-së për vendimmarrje. Sistemi i vlerësimit miratohet me vendim të veçantë nga BMP-ja në momentin e shpalljes së vendeve vakante duke konsideruar kriteret e përcaktuara në kuadrin rregullator përkatës.

KPAP realizon veprimtarinë në zbatim të misionit të vet të përcaktuar nga ligji dhe nga aktet e tjera rregullatore, sikurse janë:

- Rregullorja Nr. 2, datë 22.02.2018 “Për funksionimin e Komisionit të provimeve të aftësive profesionale dhe të mbikëqyrjes së procesit të testimit të kandidatëve për AL dhe KM”, e ndryshuar;
- Rregullorja Nr. 6, datë 31.05.2018 “Për procedurat e testimit dhe sistemin e vlerësimit në provimin e aftësive profesionale të kandidatëve për AL dhe KM”, e ndryshuar.

Për vitin 2021, KPAP ka realizuar 35 mbledhje dhe ka marrë 53 vendime.

Disa nga aktivitetet kryesore të zhvilluara nga KPAP, përgjatë vitit 2021, përmbledhen si më poshtë:

- U miratua kalendari i provimeve për sezonin e vitit 2021, u organizua puna administrative nga IEKA, e cila përmes sekretarisë teknike publikoi informacionet, grumbulloi aplikimet dhe i përpunoi të dhënat në kohën e duhur ;
- Bazuar në informacionet e përpunuara nga sekretaria teknike, KPAP miratoi listën e kandidatëve që plotësonin kriteret dhe trajtoi e shqyrtoi në përputhje me ligjin, rregulloret dhe aktet e tjera rregullatore të miratuara nga BMP, kërkesat dhe ankesat e kandidatëve ;
- Në lidhje me administrimin e procesit të testimit, KPAP mori të gjitha masat e karakterit teknik dhe administrativ që provimi në të gjitha disiplinat të

realizohet në kushte të barabarta për kandidatët, në përputhje me programin e miratuar dhe sipas të gjitha kërkesave të ligjit 10091/2009 i ndryshuar dhe Rregulloreve për organizimin e procesit të provimeve, si dhe duke respektuar të gjitha protokollet e sigurisë anticovid të miratuara nga Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale;

- Propozimi dhe miratimi i personave të angazhuar për secilin provim si: lista e hartuesve të përzgjedhur për çdo provim, vëzhguesit për mbikëqyrjen e procesit të provimit, lista e korigjuesve të dy grupeve paralele dhe në rastet e fletoreve të rezultuara me diferencë më shumë se 5% të pikëve totale, dërgimin e tyre tek Komisioni i Rishikimit për korigjimin cilësor;
- Organizimi i procesit të korigjimit, vënia në dispozicion e ambientit për korigjuesit, pajisja me mjetet e nevojshme, procesverbalet e pikëve dhe mbikëqyrja e gjithë procesit;
- Publikimi i rezultateve përfundimtare për secilin provim, delegimi i ankimimeve për rezultatet SM dhe Komisionit të Rishikimit;
- Miratimi i kandidatëve fitues për marrjen e titullit KM dhe AL.

Në sezonin e provimeve të vitit 2021, pjesëmarrja e kandidatëve për secilin provim paraqitet si në vijim:

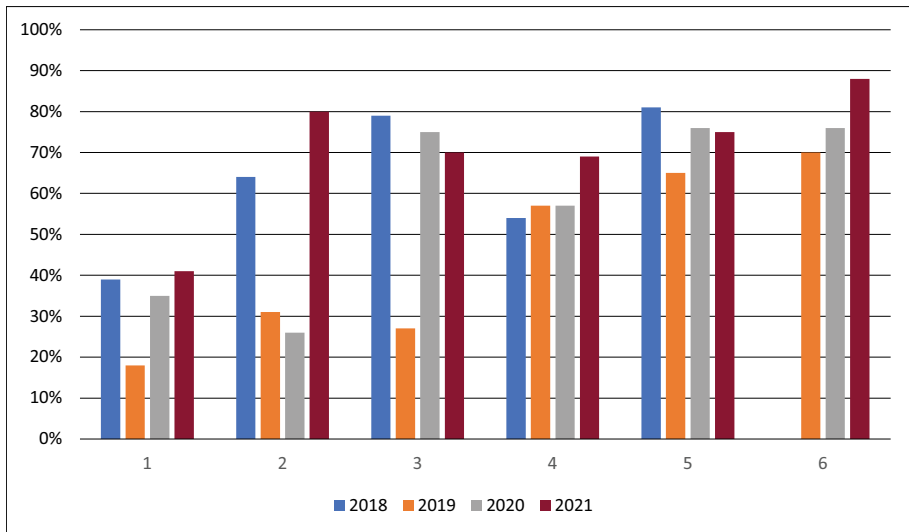
- Në provimin e parë, të zhvilluar më datë **20 shkurt 2021**, në disiplinën “*Raportimi dhe përgatitja e pasqyrave financiare, sipas standardeve kombëtare e ndërkombëtare të raportimit financiar*”, u regjistruan 147 kandidatë, prej të cilëve morën pjesë në provim 140 kandidatë. Në këtë provim u shpallën 57 fitues, pra 41 % e kandidatëve;
- Në provimin e dytë, të zhvilluar më datë **27 shkurt 2021**, në disiplinën “*Zbatimi në praktikë i legjislacionit mbi të drejtën civile, të drejtën penale, legjislacionit tregtar dhe të drejtën e punës në Republikën e Shqipërisë*”, u regjistruan 120 kandidatë, prej të cilëve morën pjesë në provim 115 kandidatë. Në këtë provim u shpallën 92 fitues, pra 80 % e kandidatëve;
- Në provimin e tretë, të zhvilluar më datë **4 mars 2021**, në disiplinën “*Zbatimi në praktikë i kërkesave të legjislacionit të tatimeve dhe taksave në Republikën e Shqipërisë*”, u regjistruan 99 kandidatë, prej të cilëve morën pjesë në provim 99 kandidatë. Në këtë provim u shpallën 69 fitues, pra 70 % e kandidatëve;
- Në provimin e katërt, të zhvilluar më datë **17 mars 2021**, në disiplinën “*Procedurat e punës për auditimin e pasqyrave financiare, sipas kërkesave të standardeve ndërkombëtare të auditimit*”, u regjistruan 29 kandidatë, prej të cilëve morën pjesë në provim 26 kandidatë. Në këtë provim u shpallën 18 fitues, pra 69 % e kandidatëve;
- Në provimin e pestë, të zhvilluar më datë **24 mars 2021**, në disiplinën “*Zbatimi*

i modeleve të duhura të organizimit dhe drejtimit, kontrolli i brendshëm i njësive ekonomike të biznesit dhe përdorimi i sistemeve të informacionit dhe të informatikës”, u regjistruan 25 kandidatë, prej të cilëve morën pjesë në provim 24 kandidatë. Në këtë provim u shpallën 18 fitues, pra 75 % e kandidatëve;

- Në provimin e gjashtë, të zhvilluar më datë **31 mars 2021**, në disiplinën “Qeverisja e shoqërive tregtare dhe zbatimi në praktikë i kërkesave të etikës profesionale dhe të biznesit”, u regjistruan 25 kandidatë, prej të cilëve morën pjesë në provim 25 kandidatë. Në këtë provim u shpallën 22 fitues, pra 88 % e kandidatëve.

Në përfundim të procesit për sezonin e vitit 2021 janë certifikuar **61** kandidatë me titullin “Kontabilist i Miratuar” dhe **25** kandidatë me titullin “Auditues Ligjor”.

Në mënyrë të përmbledhur, në grafikun në vijim, pasqyrohet kalueshmëria në përqindje (%), për secilin provim¹, të zhvilluar në sezonet e katër viteve të fundit.

4.2.3. Komisioni i Investigimit dhe Disiplinës

Në mbështetje të ligjit 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjorë dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar, pikës IV/1/1 të VKM-së Nr. 786, datë 09.11.2016 “Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”, e ndryshuar dhe në kuadër të përmbushjes së përgjegjësive që rrjedhin

1 Në sezonin e vitit 2018 janë zhvilluar pesë provime.

nga Rregullorja nr. 4, datë 29.03.2018 “Për investigimin dhe procedurat për marrjen e masave disiplinore”, nëpërmjet Vendimit Nr. 30, datë 15.07.2019, Bordi i Mbikëqyrjes Publike ngriti pranë tij Komisionin e Investigimit dhe Disiplinës (KIDB), i ringritur me Vendimin nr. 51, datë 04.08.2020 të BMP.

Përgjatë vitit 2021, ky komision ka patur ndryshime në përbërjen e tij, të miratuara me Vendimin Nr. 27, datë 27.10.2021 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike “Për organizimin dhe funksionimin e Komisionit të Investigimit dhe Disiplinës (KIDB) së Bordit të Mbikëqyrjes Publike” dhe aktualisht përbëhet nga 5 anëtarë, prej të cilëve 3 anëtarë janë të përhershëm dhe 2 anëtarë janë ekspertë të jashtëm, të cilët thirren për raste të veçanta të lidhura me çështje që për nga natyra kanë një kompleksitet më të madh.

Në pajtim me nenin 4, të Rregullores nr. 4, KIDB konfirmon që në fillim të çdo procesi shqyrtimi për përcaktimin dhe propozimin e masave disiplinore, se çdo anëtar i caktuar për të shqyrtuar rastin nuk është i lidhur apo ka interesa në çështjen që investigohet. Nëse ka konflikt që në fillim ose nëse konflikti lind gjatë procesit të shqyrtimit, anëtari është i detyruar të largohet menjëherë nga procesi i vendim-marrjes së KIDB. Nenet 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 dhe 18 të kësaj rregulloreje përcaktojnë mënyrat e nisjes së procedurës nga BMP, trajtimin e saj dhe procesin e vendimmarrjes.

Në funksion të zbatimit të Rregullores nr. 4, me Vendimin nr. 28, datë 15.07.2019 është miratuar edhe Manuali nr. 1, datë 15.07.2019 “Për investigimin dhe procedurat për marrjen e masave disiplinore”.

Gjatë vitit 2021, KIDB ka zhvilluar 14 mbledhje dhe ka marrë gjithsej 12 vendime.

Aktivitetet dhe proceset e realizuara gjatë vitit 2021 nga KIDB paraqiten në mënyrë të përmbledhur si më poshtë vijon:

1. Çështje të lidhura me ankesa lidhur më procedurat e dakorduara të përcjella pranë organizatës profesionale për trajtim të mëtejshëm;
2. Çështje të lidhura me subjekte për të cilat ka indicie se kanë ofruar shërbime të auditimit ligjor si dhe indicie për papajtueshmëri të tjera me Ligjin nr. 10091/2009, i ndryshuar;
3. Çështje të lidhura me Kontabilistë të Miratuar dhe Auditues Ligjorë të përcjella për shqyrtim të mëtejshëm nga KIDB të cilat janë adresuar sipas Rregullores nr. 4, me Vendimin nr. 28, datë 15.07.2019 është miratuar edhe Manuali nr. 1, datë 15.07.2019 “Për investigimin dhe procedurat për marrjen e masave disiplinore”, e ndryshuar;
4. Çështje të lidhura me kërkesa / ankesa të mbërritura pranë BMP.

4.2.4. Komisioni Ligjor

Komisioni Ligjor i Bordit të Mbikëqyrjes Publike është ngritur me Vendimin nr. 31, datë 15.07.2019 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike dhe ndryshimet në përbërje të tij janë miratuar me Vendimet nr. 50, datë 04.08.2020 dhe nr. 78 datë 27.11.2020 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike. Veprimtaria e Komisionit Ligjor mbështetet në rregulloren “Për organizimin dhe funksionimin e Komisionit Ligjor të BMP”, të miratuar me vendim të BMP nr. 31, datë 15.07.2019. Ky komision, përgjatë vitit 2021 ka patur ndryshime në përbërjen e tij dhe nga 4 anëtarë aktualisht përbëhet nga 3 anëtarë specialistë të fushës.

Baza ligjore për ngritjen e Komisionit Ligjor janë pika IV/1/1 e VKM-së Nr. 786, datë 09.11.2016 “Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”, e ndryshuar, shkronja “F”, e pikës 2, të nenit 8 të Statutit të BMP i cili përcakton se “...Bordi i Mbikëqyrjes Publike miraton krijimin e komiteteve dhe komisioneve të specializuara, që mund të kenë në përbërje ose jo anëtarët të Bordit, punonjësit e Strukturës Mbështetëse, dhe specialistë të jashtëm...”. si dhe nën paragrafi katër, i pikës 2, të nenit 11 i cili përcakton se “...Komitetet, komisionet dhe këshillat mund të ngrihen lidhur me çështje të pajtueshmërisë ligjore...”.

Komisioni Ligjor ka qëllim:

- Hartimin e projekt-rregulloreve, projektvendimeve dhe shqyrtimin e çështjeve të tjera që paraqiten në BMP;
- Dhënien e opinionëve ligjore mbi çështjet e shqyrtuar nga KIDB, kur natyra e tyre kërkon njohuri të tilla të cilat e limitojnë personelin që merret me çështje ligjore për të dhënë një opinion të plotë, sipas rregullores së investigimit;
- Shqyrtimin e propozimeve të KIDB dhe relacioneve përkatëse mbi masat disiplinore për subjektet e ligjit nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar dhe përgatitjen e opinionit përkatës ligjor, i cili i kalon për shqyrtim Bordit të Mbikëqyrjes Publike;
- Ofrimin e këshillimit ligjor për Komisionet dhe organet e tjera administrative të ngritura pranë BMP-së;
- Shqyrtimin e ankesave të dorëzuara nga Drejtori Ekzekutiv lidhur me pajtueshmërinë ligjore dhe rekomandimin e vendimeve mbi masat që duhen marrë;
- Kryerjen e kontrollit të brendshëm të cilësisë, mbi baza përzgjedhje, për dosjet e rekomanduara pozitivisht, me kërkesë të Drejtorit Ekzekutiv.

Komisioni Ligjor, gjatë vitit 2021, ka zhvilluar 5 mbledhje dhe ka dhënë 5 opinione ligjore. Në mbledhjet e zhvilluara nga Komisioni Ligjor i BMP-së janë trajtuar çështjet si më poshtë:

1. Shqyrtimi i raportit të datës 26.02.2021 për rishikimin e bazës ligjore dhe rregullatore të grupit të punës të angazhuar nga Komisioni i Investigimit dhe Disiplinës (KIDB);
2. Opinion ligjor lidhur me funksionimin dhe atributet e mbledhjes së Bordit në kushtet kur mandati i tyre ka përfunduar në datën 23.03.2021;
3. Opinion ligjor në lidhje me rastin e deleguar nga Komisioni i Investigimit dhe Disiplinës (KIDB);
4. Opinion ligjor lidhur me kërkesën e Kolegjit Universitar të Biznesit për kryerjen e KVP-ve;
5. Opinion ligjor lidhur me verifikimin e Kontabilistëve të Miratuar të cilët kanë marrë titullin në vitin 2019 e në vijim;
6. Opinion ligjor lidhur me kërkesën e tre ish ekspertëve kontabël për regjistrimin në regjistrin e Kontabilistëve të Miratuar.

4.2.5. Komisioni për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimin e Terrorizmit

Komisioni për Trajtimin e Çështjeve të Parandalimit dhe Pastrimit të Parave për Subjektet e Mbikëqyrjes së Bordit të Mbikëqyrjes Publike është krijuar me Vendimin Nr. 29, datë 15.07.2019 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike, bazuar në pikën IV/1/1 të VKM-së Nr. 786, datë 09.11.2016 “Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”, e ndryshuar.

Ky komision, përgjatë vitit 2021 ka patur ndryshime në përbërjen e tij dhe nga 4 anëtarë aktualisht përbëhet nga 3 anëtarë me eksperiencë në sistemin e drejtësisë, fushën pedagogjike, auditimit të brendshëm, etj.

Gjatë vitit 2021, Komisioni për Parandalimin e Pastrimit të Parave dhe Financimin e Terrorizmit nuk ka zhvilluar veprimtari.

4.2.6. Komisioni i Rishikimit

Në mbështetje të ligjit 10091/2009, për auditimin, i ndryshuar, pikës IV/1/1 të VKM-së Nr. 786, datë 09.11.2016 *“Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”*, e ndryshuar dhe në kuadër të përmbushjes së përgjegjësisë që rrjedhin nga Rregullorja Nr. 2, datë 20.02.2018 *“Për funksionimin e Komisionit të Provimeve të Aftësisë Profesionale dhe mbikëqyrjes së procesit të testimit të kandidatëve për Auditues Ligjor dhe Kontabilist të Miratuar”*, e ndryshuar, Bordi i Mbikëqyrjes Publike, me Vendimin e tij me Nr. 77, datë 27.11.2020, ngriti pranë tij Komisionin e Rishikimit. Mbledhja e parë e këtij komisioni u zhvillua më datë 08.12.2020 dhe ka vijuar veprimtarinë e tij edhe përgjatë vitit 2021. Mbledhja e fundit e komisionit për vitin 2021 u zhvillua më datë 11.05.2021.

Komisioni i Rishikimit përbëhet nga 5 (pesë) anëtarë profesionistë, ndër të cilët 2 (dy) janë juristë dhe 3 (tre) të përzgjedhur nga profesionistë të fushës së kontabilitetit, auditimit, fiskale, e të menaxhimit, ku një prej tyre është anëtar i Bordit të Mbikëqyrjes Publike, të cilët plotësojnë kërkesat e parashikuara në rregulloren e BMP-së Nr. 2, datë 20.02.2018, e ndryshuar.

Komisioni i Rishikimit, ndër të tjera, ka kompetencat si më poshtë:

- të verifikojë hartuesit dhe korigjuesit, që propozohen nga KPAP në përputhje me këtë rregullore dhe rregullat e posaçme, që lidhen me përzgjedhjen dhe vetingun e kandidatëve për hartues, korigjues dhe rishikues të miratuara nga BMP me vendim të veçantë;
- të përzgjedhë rishikuesit e cilësisë së hartimit të tezës sipas dispozitave të parashikuara në këtë rregullore (përmes një procedure konkurrimi të hapur dhe intervistimi dhe/ose testimi), që do të kontrollojnë cilësinë e fondit të pyetjeve të përgatitura nga hartuesit;
- të përzgjedhë grupin e tretë të korigjuesve (rishikuesve që do bëjnë korigjimin cilësor) që do të angazhohet për të rishikuar rastet e fletoreve të korigjuara për të gjitha diferencat mbi 5% të totalit të pikëve të tezës, që rrjedhin nga procesi i korigjimit të dy grupeve paralele të korigjuesve;
- të realizojë rishikimin administrativ.

Përgjatë vitit 2021, Komisioni i Rishikimit ka zhvilluar në total 37 mbledhje, prej të cilave 8 fizikisht dhe 29 online. Në këto mbledhje janë marrë në total 56 vendime, 43 prej të cilave janë vendime qarkulluese.

Çështjet kryesore të trajtuara prej tij, përgjatë vitit 2021, janë:

1. Verifikimi dhe miratimi i grupit të tretë të korigjuesve (rishikuesve që do

- bëjnë korrigjimin cilësor) të **provimit të parë** të datës 12.12.2020, në disiplinën “Raportimi dhe përgatitja e pasqyrave financiare, sipas standardeve kombëtare e ndërkombëtare të raportimit financiar”;
2. Verifikimi dhe miratimi i grupit të tretë të korrigjuesve (rishikuesve që do bëjnë korrigjimin cilësor) të **provimit të dytë** të dates 19.12.2020, në disiplinën “Zbatimi në praktikë i legjislacionit mbi të drejtën civile, të drejtën penale, legjislacionit tregtar dhe të drejtën e punës në Republikën e Shqipërisë, në masën që këto i interesojnë profesionit të auditimit liqor të pasqyrave financiare”;
 3. Verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korrigjuesve; miratimi i grupit të tretë të korrigjuesve (rishikuesve që do bëjnë korrigjimin cilësor), për **provimin e tretë** të datës 23.12.2020, në disiplinën “Zbatimi në praktikë i kërkesave të legjislacionit të tatimeve dhe taksave në Republikën e Shqipërisë”;
 4. Miratimi i rezultateve përfundimtare, pas verifikimit administrativ, të kandidatëve që kanë shprehur të drejtën e ankimimit lidhur me rezultatet përkatëse për **tre provimet e para** të zhvilluara në sezonin 2020;
 5. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; përzgjedhja e rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korrigjuesve; miratimi i zëvendësimit të një prej korrigjuesve, si rrjedhojë e karantinimit për shkak të kontakteve me persona Covid-19 pozitiv; verifikimi dhe miratimi i grupit të tretë të korrigjuesve (rishikuesve që do bëjnë korrigjimin cilësor), për **provimin e katërt** të datës 22.01.2021, në disiplinën “Procedurat e punës për auditimin e pasqyrave financiare, sipas kërkesave të standardeve ndërkombëtare të auditimit”;
 6. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; përzgjedhja e rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korrigjuesve; miratimi i zëvendësimit të dy prej korrigjuesve, si rrjedhojë e karantinimit për shkak të kontakteve me persona Covid-19 pozitiv; verifikimi dhe miratimi i grupit të tretë të korrigjuesve (rishikuesve që do bëjnë korrigjimin cilësor), për **provimin e pestë** të datës 06.02.2021, në disiplinën “Zbatimi i modeleve të duhura të organizimit dhe drejtimit, kontrolli i brendshëm i njësive ekonomike të biznesit dhe përdorimi i sistemeve të informacionit dhe të informatikës”;
 7. Miratimi i rezultateve përfundimtare për kandidatët të cilët kanë ushtruar të drejtën e ankimimit për **provimin e katërt dhe të pestë** të sezonit 2020;
 8. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; përzgjedhja e rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korrigjuesve; miratimi i zëvendësimit të një prej korrigjuesve si rrjedhojë e karantinimit për shkak të kontakteve me persona Covid-19 pozitiv; verifikimi dhe miratimi i grupit të tretë të korrigjuesve (rishikuesve që do bëjnë

- korrigjimin cilësor), për **provimin e gjashtë** të datës 13.02.2021, në disiplinën “*Qeverisja e shoqërive tregtare dhe zbatimi në praktikë i kërkesave të etikës profesionale dhe të biznesit*”;
9. Miratimi i rezultatit përfundimtar të kandidatit që ka shprehur të drejtën e ankimit lidhur me rezultatet përkatëse për **provimin e gjashtë** të datës 13.02.2021;
 10. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; përzgjedhja e rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korrigjuesve; verifikimi dhe miratimi i grupit të tretë të korrigjuesve (rishikuesve që do bëjnë korrigjimin cilësor); miratimi i zëvendësimit të një prej rikorrigjuesve si rrjedhojë e pamundësisë për tu angazhuar, për **provimin e parë** të datës 20.02.2021, në disiplinën “*Raportimi dhe përgatitja e pasqyrave financiare, sipas standardeve kombëtare e ndërkombëtare të raportimit financiar*”;
 11. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; miratimi i zëvendësimit të një prej hartuesve si rrjedhojë e pamundësisë për tu angazhuar; përzgjedhja e rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korrigjuesve; miratimi i zëvendësimit të dy prej korrigjuesve si rrjedhojë e pamundësisë së tyre për tu angazhuar; verifikimi dhe miratimi i grupit të tretë të korrigjuesve (rishikuesve që do bëjnë korrigjimin cilësor); miratimi i zëvendësimit të një prej rikorrigjuesve si rrjedhojë e pamundësisë për tu angazhuar, për **provimin e dytë** të datës 27.02.2021, në disiplinën “*Zbatimi në praktikë i legjislacionit mbi të drejtën civile, të drejtën penale, legjislacionit tregtar dhe të drejtën e punës në Republikën e Shqipërisë, në masën që këto i interesojnë profesionit të auditimit ligjor të pasqyrave financiare*”;
 12. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; përzgjedhja e rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; miratimi i zëvendësimit të rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës si rrjedhojë e pamundësisë për tu angazhuar; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korrigjuesve; miratimi i grupit të tretë të korrigjuesve (rishikuesve që do bëjnë korrigjimin cilësor), për **provimin e tretë** të datës 04.03.2021, në disiplinën “*Zbatimi në praktikë i kërkesave të legjislacionit të tatimeve dhe taksave në Republikën e Shqipërisë*”;
 13. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; përzgjedhja e rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korrigjuesve; miratimi i zëvendësimit të një prej korrigjuesve si rrjedhojë e pamundësisë për tu angazhuar, për **provimin e katërt** të datës 17.03.2021, në disiplinën “*Procedurat e punës për auditimin e pasqyrave financiare, sipas kërkesave të standardeve ndërkombëtare të auditimit*”;
 14. Miratimi i rezultateve përfundimtare të kandidatëve që kanë shprehur të

- drejtën e ankimimit lidhur me rezultatet përkatëse për **tre provimet e para** të zhvilluara në sezonin 2021;
15. Miratimi i rezultateve përfundimtare të kandidatëve që kanë shprehur të drejtën e ankimimit lidhur me rezultatet përkatëse për **provimin e katërt** të zhvilluar në sezonin 2021;
 16. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; përzgjedhja e rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korigjuesve, për **provimin e pestë** të datës 24.03.2021, në disiplinën *“Zbatimi i modeleve të duhura të organizimit dhe drejtimit, kontrolli i brendshëm i njësisë ekonomike të biznesit dhe përdorimi i sistemeve të informacionit dhe të informatikës”*;
 17. Miratimi i rezultateve përfundimtare të kandidatëve që kanë shprehur të drejtën e ankimimit lidhur me rezultatet përkatëse për **provimin e pestë** të zhvilluar në sezonin 2021;
 18. Verifikimi dhe miratimi i hartuesve të provimit; miratimi i rishikuesit të cilësisë së hartimit të tezës; verifikimi dhe miratimi i grupit të parë dhe të dytë paralel të korigjuesve, për **provimin e gjashtë** të datës 31.03.2021, në disiplinën *“Qeverisja e shoqërive tregtare dhe zbatimi në praktikë i kërkesave të etikës profesionale dhe të biznesit”*;
 19. Miratimi i rezultateve përfundimtare të kandidatëve që kanë shprehur të drejtën e ankimimit lidhur me rezultatet përkatëse për **provimin e gjashtë** të zhvilluar në sezonin 2021;
 20. Riçelja e procedurës së rishikimit administrativ përmes realizimit të intervistave me korigjuesit e provimit të parë dhe të tretë, të zhvilluara në sezonin 2021;
 21. Konfirmimi i rezultatit përfundimtar për një kandidate e cila ka paraqitur ankim mbi rezultatin dhe rishikimin administrativ për provimin e parë dhe të tretë të zhvilluara në sezonin 2021 dhe konfirmimi i rezultatit përfundimtar për një kandidate e cila ka paraqitur ankim mbi rezultatin dhe rishikimin administrativ për provimin e parë të zhvilluar në sezonin 2021.

4.2.7. Komisioni i Revistës së BMP-së

Komisioni i Revistës së Bordit të Mbikëqyrjes Publike u ngrit për herë të parë bazuar në pikën IV/1/1 të VKM-së Nr. 786, datë 09.11.2016 *“Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”*, e ndryshuar, me Vendimin Nr. 61, datë 04.08.2020 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike dhe ndryshimet në përbërjen e tij janë miratuar me Vendimin Nr. 80, datë 27.11.2020 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike.

Ky komision përbëhet nga 4 (katër) anëtarë profesionistë të fushës së gazetarisë dhe kontabilitetit, auditimit dhe menaxhimit.

Komisioni i Revistës së BMP-së është strukturë përgjegjëse për përçarjen e mesazhit që Bordi i Mbikëqyrjes Publike synon të transmetojë tek publiku me qëllim rritjen e sigurisë në auditimet ligjore, të cilat kryhen në një mjedis transparent, të kontrolluar dhe të kujdesshëm e në shërbim të interesit publik si dhe përmirësimin e cilësisë së raportimit financiar.

Komisioni i Revistës ka qëllim të koordinojë punën për realizimin e revistës së Bordit të Mbikëqyrjes Publike. Komisioni i Revistës ka nxitur publikimin e opinioneve të profesionistëve të fushës, zhvillimin e debateve të nivelit profesional, si dhe informimin për ndryshimet legislative në vend dhe në botë. Ka pasqyruar gjithashtu aktivitetet e Bordit të Mbikëqyrjes Publike çdo tre muaj, rezultatet e proceseve të hetimeve administrative mbi audituesit, ecurinë e kontrollit të dokumentacionit të kontabilistëve, etj. Sfidë mbetet angazhimi i profesionistëve të rinj të fushës, për më shumë trajtime teorike e profesionale nisur nga problematikat bashkëkohore në vendet me ekonomi të zhvilluar tregu por jo vetëm.

Gjatë vitit 2021 ky komision ka zhvilluar 8 mbledhje në kuadër të publikimit të dy numrave të revistës së BMP-së.

Çështjet kryesore të trajtuara nga ky komision, përgjatë vitit 2021, janë:

- diskutime mbi vijueshmërinë e procesit dhe planit të përcaktuar në kuadër të finalizimit të numrit të dytë të revistës së BMP-së;
- shqyrtimi i draftit të përgatitur për numrin e dytë të revistës së BMP-së dhe kopertinës së editorialit;
- finalizimi dhe printimi i numrit të dytë të Revistës së BMP-së, me përmbajtjen si në vijim:
 - *Ministër Shteti për Mbrojtjen e Sipërmarrjes, Z. Eduard Shalsi* - Mbikëqyrja dhe kontrolli i profesioneve janë thelbësore në sigurimin e transparencës së biznesit;
 - *Artikull: Reforma në fushën e profesionit të kontabilistit;*
 - *Drejtor i Përgjithshëm, Drejtoria e Përgjithshme e Parandalimit të Pastrimit të Parave, Z. Elvis Koçi* - Sistemi parandalues për pastrimin e parave dhe goditja e financimit të terrorizmit;
 - *Drejtor Ekzekutiv, Bursa Shqiptare e Titujve ALSE sh.a., Z. Artan Gjergji* - Besueshmëria e Raportimit Financiar si domosdoshmëri e zhvillimit të Bursës;
 - *Kryespecialiste, Drejtoria e Mbikëqyrjes së Tregut të Kapitaleve, AMF, Znj. Patris Poshnjari* - Rëndësia e raportimit të drejtë për tregjet financiare;

- *Artikull: Kostot e mëdha të tre dekadave kaos në raportimin financiar;*
- *Sekretar i Përgjithshëm i Shoqatës së bankave - Z. Spiro Brumbulli - Rëndësia e raportimit financiar në procesin e kredidhënies;*
- *Prof. Dr. Sotirag Dhamo - Fiskalizimi, problemet dhe sfidat;*
- *Sekretar i Përgjithshëm i Bashkimit Të Prodhuesve Shqiptar, Z. Arben Shkodra - Sistemi i ri do të ndryshojë mënyrën se si do të bëjmë biznes;*
- *Auditues ligjor, Z. Bujar Bendo, Fiskalizimi - Sfidat dhe Mundësitë e Zbatimit;*
- *Drejtuese e Shërbimeve të Auditimit dhe Këshillimit të Sigurisë Financiare, Deloitte Audit Albania shpk, Znj. Enida Cara, FCCA, AL - Auditimi në Shqipëri gjatë pandemisë Covid 19. Një vështrim përmbledhës mbi sfidat që ndeshën audituesit dhe zhvillimet e së ardhmes;*
- diskutime, propozime dhe draftimi i planit të punës për numrin e tretë të Revistës së BMP-së;
- shqyrtimi i draftit të përgatitur për numrin e tretë të revistës së BMP-së dhe kopertinës së editorialit;
- finalizimi dhe printimi i numrit të tretë të Revistës së BMP-së, me përmbajtjen si në vijim:
 - *Intervistë me Drejtorin Ekzekutiv të Bordit të Mbikëqyrjes Publike, Z. Aldo Spahiu - Sfidat rajonale të profesionit kontabël dhe mbikëqyrjes së tij;*
 - *Drejtor i Përgjithshëm i DPT-së, Znj. Delina Ibrahimaj - Fiskalizimi, sfida e radhës e Administratës Tatimore Shqiptare;*
 - *Audituese Ligjore, Z. Ilda Duhaxhiu - Një guidë praktike për fiskalizimin;*
 - *Intervistë e posaçme e Presidentit të Dhomës Amerikane të Tregtisë (American Chamber of Commerce), Z. Enio Jaço - Shqipëria, Sfida të Mëdha por edhe Mundësi Reale drejt Transformimit Ekonomik;*
 - *Dekan në Fakultetin e Ekonomisë, Biznesit dhe Zhvillimit Universiteti European i Tiranës, UET - Prof. Asoc. Dr. Elvin Meka, Raportimi financiar cilësor në Shqipëri – një rrugëtim i mundimshëm, por shpresëdhënës;*
 - *Ish-Inspektore e Lartë e Kontrollit të Cilësisë së Bordit të Mbikëqyrjes Publike, Znj. Silvana Bërdufi - Rëndësia e kontrollit të cilësisë, Rrethanat historike që çuan në nevojën për zhvillimin e standardeve ndërkombëtare të cilësisë për auditimin si dhe zhvillimet më të fundit në lidhje me SNKC1;*
 - *Inspektore e lartë e kontrollit të cilësisë së Bordit të Mbikëqyrjes Publike, Znj. Erjola Vejzati - Etika profesionale në profesionin kontabël dhe auditimit, kërkesë e standardeve dhe qasje individuale;*
 - *Shoqata e Kontabilistëve të Çertifikuar dhe Auditorëve të Kosovës, Sistemi i*

raportimit financiar dhe auditimit në Kosovë;

- *Artikull:* Rritet tregu i auditimit, renditja e më të mëdhenjve.
- diskutime, propozime dhe draftimi i planit të punës për numrin e katërt të Revistës së BMP-së;
- shqyrtimi i draftit të përgatitur për numrin e katërt të revistës së BMP-së.

4.2.8. Komisioni i Brendshëm për Kontrollin e Cilësisë

Komisioni i Brendshëm i Kontrollit të Cilësisë (KBKC) është ngritur bazuar në pikën IV/1/1 të VKM-së Nr. 786, datë 09.11.2016 *“Për procedurat e përzgjedhjes dhe rastet e shkarkimit të anëtarëve si dhe rregullat e organizimit e të funksionimit të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”*, e ndryshuar, me Vendimin nr. 42 datë 02.07.2020 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike dhe përbëhet nga 3 anëtarë, të emëruar me Vendimin nr. 48, datë 04.08.2020 të Bordit të Mbikëqyrjes Publike.

Komisioni i Brendshëm i Kontrollit të Cilësisë kryen këto detyra:

- Shqyrtimi i procedurave të ndjekura gjatë procesit të Kontrollit të Cilësisë (KC) nga Inspektorët dhe nëse është bërë rishikimi i brendshëm i KC në mbështetje të kuadrit rregullator në fuqi për çdo rast që ka ankesa nga subjektet e KC lidhur me procedurat e ndjekura;
- Në rast mosmarrëveshjeje ndërmjet inspektorëve të KC dhe të kontrolluarit, arbitrimi bëhet nga Komisioni i Brendshëm i Kontrollit të Cilësisë, pasi audituesi ligjor i kontrolluar ka paraqitur me shkrim qëndrimet e tij;
- Propozimi i udhëzimeve pranë BMP për zbatimin e Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit dhe kërkesave ligjore që lidhen me auditimet ligjore;
- Interpretimin e kërkesave lidhur me zbatimin e standardeve ndërkombëtare të auditimit.

Gjatë vitit 2021, Komisioni i Brendshëm i Kontrollit të Cilësisë nuk ka zhvilluar veprimtari pasi nuk është paraqitur për trajtim pranë tij asnjë çështje.

4.3 RITJA E KAPACITETEVE TË STAFIT MBËSHTETËS

Gjatë vitit 2021 ka vijuar pjesëmarrja në aktivitete dhe trajnime virtuale të organizuara në kuadër të zhvillimit profesional dhe rritjes së kapaciteteve të stafit të BMP-së, si rrjedhojë e masave kufizuese të ndërmarra në kuadër të gjendjes së pandemisë globale së Covid-19. Gjatë kësaj periudhe, në bashkëpunim me partnerët ndërkombëtarë, janë zhvilluar një sërë sesionesh trajnimi dhe asistence teknike me

stafin e strukturës mbështetëse.

Pjesëmarrja në trajnime është realizuar nëpërmjet video konferencave.

Janë zhvilluar trajnime të brendshme të strukturës mbështetëse lidhur me çështje të raportimit financiar, kontrollit të cilësisë, dispozitave ligjore, çështjeve të parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.

Gjithashtu janë zhvilluar trajnime të strukturës mbështetëse përmes bashkëpunimit me Forumin Ndërkombëtar të Rregullatorëve të Pavarur (IFIAR), Komitetin e Bordeve Evropiane të Mbikëqyrjes së Auditimit, Bankës Botërore për çështje të lidhura me:

- Hapat e ndërmarra nga shoqëritë e mëdha të auditimit përsa i përket implementimit dhe ndryshimeve të realizuara në qasjen e menaxhimit të cilësisë të kërkuara nga dy standardet e reja ISQM të publikuara nga IFAC;
- Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar;
- Teknologjinë e informacionit në auditim;
- Investigimin dhe marrjen e masave disiplinore;
- Ndryshimet në sistemin e pagesave;
- Pavarësinë e autoriteteve rregullatore të mbikëqyrjes publike të profesionit kontabël.

Qëllimi kryesor i këtyre trajnimeve ka qenë rritja dhe zhvillimi i kapaciteteve të inspektorëve të strukturës mbështetëse.

Bordi i Mbikëqyrjes Publike mori pjesë në seminarin e organizuar nga Këshilli i Europës mbi Praktikat e Mira Mbikëqyrëse për zbatimin e Qasjes së Bazuar në Rrezik për Bizneset dhe Profesionet të Lira Jo-Financiare të Cilësuar me Rrezikshmëri të Lartë mblodhi mbi 50 pjesëmarrës, përfaqësues të lartë të Ministrisë së Drejtësisë, Drejtorisë së Përgjithshme për Parandalimin e Pastrimit të Parave, Bankës së Shqipërisë, Bordit të Mbikëqyrjes Publike, Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare, Dhomës Kombëtare të Noterisë, Dhomës Kombëtare të Avokatisë, kontabilistë, avokatë dhe noterë. Ky seminar u zhvillua në kuadër të projektit në fushën e luftës kundër krimit ekonomik, brenda Programit të Lehtësisë Horizontale për të mbështetur proceset e përshtatura të reformave në Shqipëri, Malin e Zi dhe Maqedoninë e Veriut të prioritetuara në përputhje me nevojat brenda negociatave të zgjerimit të vendeve me Bashkimin Evropian.

Këto veprime do të synojnë të përmirësojnë zbatimin e rekomandimeve kryesore të Grupit të Shteteve të Këshillit të Evropës kundër Korrupsionit (GRECO) dhe Komitetit të Ekspertëve për Vlerësimin e Masave Kundër Pastrimit të Parave dhe Financimit të Terrorizmit (MONEYVAL) dhe për të forcuar më tej kapacitetet institucionale në lidhje me masat për të luftuar dhe parandaluar korrupsionin, pastrimin e parave

dhe financimin e terrorizmit në përputhje me standardet evropiane.

Në kuadër të trajnimeve të organizuara nga CEF - Center of Excellence in Finance, gjatë periudhës Prill – Tetor 2021, inspektorët e kontrollit të cilësisë të strukturës mbështetëse të BMP-së kanë marrë pjesë në trajnime të ndryshme në fushën e inspektimit/auditimit si:

- Auditimi i bazuar në performancë i realizuar nga auditues të Gjykatës Evropiane të Auditimit;
- Përmirësimi i aftësive të komunikimit gjatë procesit të auditimit tatimor;
- Shpalosja e të dhënave në raportet e kontrollit.

5. VËSHTRIMI I PËRGJITHSHËM MBI SHËRBIMET E AUDITIMIT

5.1. CILËSIA NË AUDITIM

Auditimi është një e mirë publike, ai i jep siguri palëve të interesuara për integritetin dhe cilësinë e informacionit financiar në tregun e kapitalit dhe formon bazën për vendimmarrje në investime. Auditimi i ofron një siguri të arsyeshme drejtuesve të shoqërive mbi integritetin e shoqërisë. Një shoqëri e drejtuar mirë, transparente dhe e përgjegjshme nuk gjeneron vetëm kapital për të financuar më shumë investime, por i jep besim punonjësve që puna e tyre është e sigurt dhe furnitorëve që do të paguhen në të ardhmen.

Në të njëjtën kohë nevoja për cilësi më të lartë të auditimit vjen gjithmonë e në rritje, edhe për shkak të nivelit më të lartë në pritshmëritë që ka vetë biznesi. Si rrjedhojë, aktet rregullatore, metodologjitë e reja të miratuara nga BMP, si dhe zbatimi i tyre synojnë mbështetjen e cilësisë së lartë dhe praktikave më të mira të standardeve të auditimit, duke shkuar aq larg sa të mbrojnë audituesin në pavarësinë dhe në parandalimin e konfliktit të interesit që mund të ekzistojë në qoftë se një auditues është angazhuar në ofrimin e shërbimeve jo audituese për një njësi të audituar.

Nëse audituesit nuk mundën të tregojnë pavarësinë e tyre, ata nuk mund të trajtojnë perceptimin që mbajnë disa nga palët e interesit, duke u nxitur më shumë nga konsideratat e tyre tregtare dhe shitjen e shërbimeve jo audituese, se sa duke vepruar në interesin publik. BMP tashmë ka filluar punën duke parë efektivitetin e kërkesave ndaj audituesve në lidhje me punën që bëjnë për informacionin e publikuar, së bashku me pasqyrat financiare.

5.1.1. Cilësia në auditim dhe përgjigja jonë

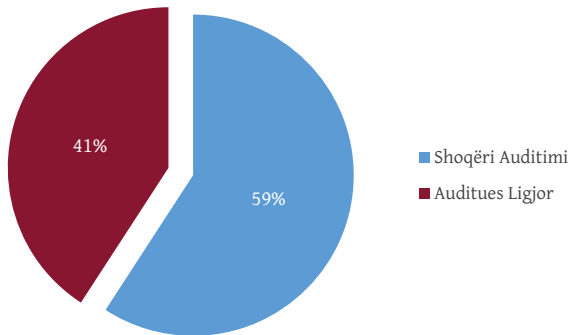
BMP ka zhvilluar një strategji të kontrollit dhe monitorimit të shoqërive të auditimit/audituesve ligjorë e cila bazohet në kontrollin e drejtpërdrejtë (me inspektime të vazhdueshme) për shoqëritë e auditimit/audituesit ligjorë të NjIP, si dhe në monitorimin (mbikëqyrjen) e shoqërive të auditimit/audituesve ligjorë të mesëm dhe të vegjël. Çdo vit, me të dhënat e mbledhura nëpërmjet raportimit të misioneve të an-

gazhimeve të auditimit, inspektorët e strukturës mbështetëse plotësojnë matricën e rrezikut që shërben si bazë për realizimin e procesit të kontrollit dhe monitorimi bazohet në një analizë rrisht, duke e fokusuar veprimtarinë e BMP-së në subjektet që paraqesin rrisht më të lartë.

Gjatë vitit 2021, në drejtim të përmbushjes së misionit të BMP-së është ndërmarrë realizimi i kontrolleve të cilësisë në 17 subjekte shoqëri audituese/auditues ligjorë dhe janë rishikuar 24 angazhime individuale prej këtyre shoqërive të auditimit.

Gjatë procesit të inspektimeve BMP i kushtoi rëndësi të madhe transparencës dhe diskutimit të hapur të gjetjeve me palët e përfshira në proces, duke ritheksuar se fokusi i BMP është identifikimi i çështjeve me rrisht më të lartë për interesin publik.

Të ardhurat vjetore 2021 auditime

Në seksionin 5.3 të këtij raporti, janë publikuar gjetjet e shpalosura në përfundimit të procesit të raportimit në shoqëritë e auditimit/audituesit ligjorë pjesë e procesit të inspektimit. Megjithatë ne kemi identifikuar shembuj të praktikave të mira, nga inspektimet tona u konstatua se cilësia e auditimit nuk është në nivele të tilla që të sigurojë një informacion cilësor shtesë për përdoruesit e pasqyrave financiare. Është identifikuar një nevojë e menjëhershme për të rritur kapacitetet e audituesve ligjorë si dhe të personelit mbështetës që ato përdorin në realizimin e angazhimeve të ofrimit të sigurisë (auditimit dhe shërbimeve të tjera të sigurisë).

Bordi i Mbikëqyrjes Publike ka krijuar një eksperiencë të çmuar gjatë kontrolleve të cilësisë përgjatë viteve 2018 - 2021, e cila ka rritur kapacitetet teknike dhe efektivitetin e stafit të BMP-së. Nga ana tjetër kjo eksperiencë transferohet gjatë procesit të inspektimit të kontrollit të sigurimit të cilësisë edhe tek shoqëria e auditimit/audituesit ligjor duke u përkthyer si një proces zhvillues profesional dhe përmirësues në aspektin e cilësisë së punës për të gjitha palët pjesëmarrëse në proces.

5.1.2. Konkurrenca në tregun e auditimit

Tregu i auditimit në Shqipëri është i përbërë nga 152 auditues ligjorë që e ushtrojnë aktivitetin si person fizik dhe 61 shoqëri auditimi dhe 27 auditues ligjorë të punësuar pranë shoqërive të auditimit, me një total prej 241 auditues ligjorë të regjistruar në fund të vitit 2021.

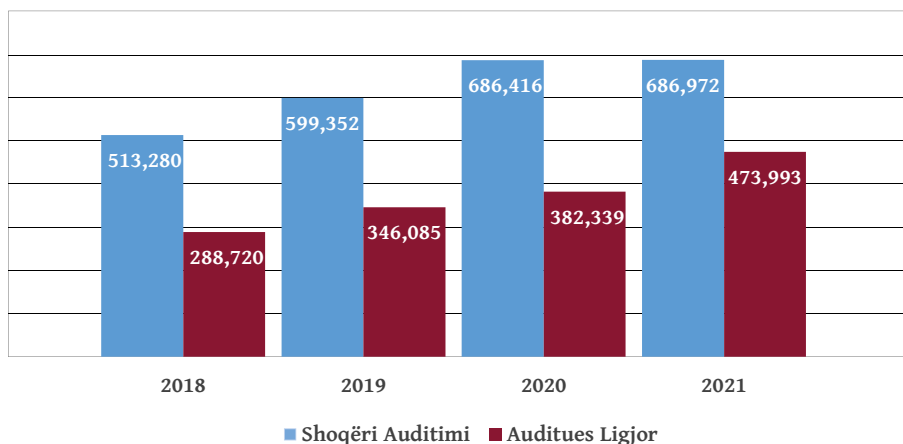
Audituesit ligjorë dhe shoqëritë e auditimit ndërmarrin rreth 3329 auditime ligjore në vit referuar të dhënave për angazhimet e realizuar në vitin 2021. Qarkullimi i përgjithshëm i vlerësuar nga të dhënat e disponueshme pranë BMP është 1,161 milionë Lekë ose rreth 9.6 milion EURO.

Audituesit ligjorë kanë realizuar një qarkullim vjetor prej rreth 41% të auditimeve për pasqyrat financiare të vitit 2020, ndërsa shoqëritë audituese kanë realizuar një qarkullim prej rreth 59%.

Gjatë katër viteve të fundit, të ardhurat e realizuara për shërbimet e auditimit kanë qenë në rritje si për shoqëritë e auditimit, ashtu edhe për audituesit ligjorë, por duke mbajtur të pandryshuar përqindjen në totalin e të ardhurave nga shërbimet e auditimit.

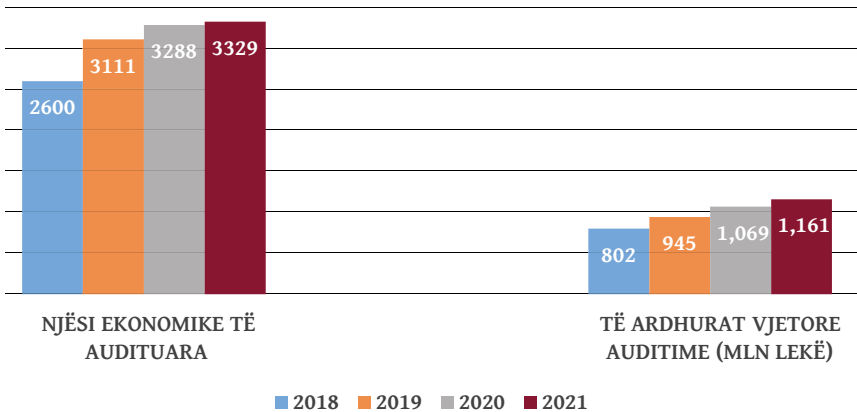
Në mënyrë të detajuar të ardhurat e realizuara nga shërbimet e auditimit përkatësisht prej shoqërive të auditimit dhe audituesve ligjorë gjatë periudhës 2018 - 2021 paraqiten në tabelën e mëposhtme:

Te ardhurat e realizuara nga shoqërite e auditimit / audituesit ligjore

Ecuria e tregut për katër vitet e fundit sipas numrit të njësive të auditimit dhe të ardhurat e realizuara nga shërbimet e auditimit paraqitet si në vijim:

Ecuria e tregut të auditimit

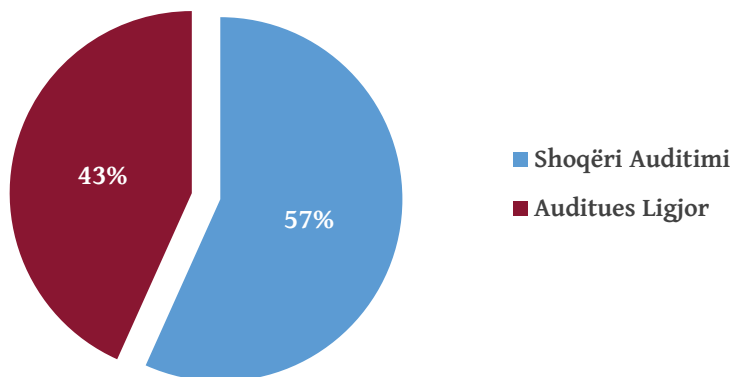

Shërbimet e tjera të realizuara nga audituesit ligjorë/shoqëritë e auditimit zënë një peshë të konsiderueshme në të ardhurat e tyre. Kështu, nga të dhënat e disponueshme për vitin 2021 rezulton që audituesit ligjorë/shoqëritë e auditimit kanë realizuar të ardhura nga shërbime të tjera në një vlerë prej rreth 1,135 milion Lekë ose rreth 9,4 milionë EURO.

Ashtu si në angazhimet e auditimit shoqëritë audituese zënë peshën më të konsiderueshme me rreth 57% e të ardhurave në dhënien e shërbimeve të tjera, duke pësuar një rritje me 5% krahasuar me vitin 2020, ku zinin 52% e të ardhurave në dhënien e shërbimeve të tjera.

Shërbimet e tjera përfshijnë: angazhime të dhënies së sigurisë si rritje kapitali, transformim, bashkim, ndarje, vlerësim aktivesh, ekspertiza gjyqate dhe të ngjashme; angazhime të rishikimit të informacioneve financiare historike, mbajtje kontabiliteti, përgatitje e pasqyrave financiare, konsulencë dhe të tjera të ngjashme.

Të ardhurat vjetore 2021 Shërbime të tjera

5.2. INSPEKTIVE ME FOKUS KONTROLLIN E CILËSISË

Objektivi i inspektimeve për rishikimin e cilësisë së auditimit është të sigurojë dhe promovojë përmirësimin në cilësinë e auditimeve në përputhje me kuadrin ligjor dhe rregullator në fuqi. Rishikimi i cilësisë së auditimit vlerëson cilësinë e punës, procedurave dhe politikave të audituesve në angazhimet që ata ndërmarrin, veçanërisht pranë njësive ekonomike me interes publik (NIP).

Shoqëritë e auditimit dhe angazhimet e auditimit të shqyrtuara janë përzgjedhur bazuar në vlerësimin e riskut sipas metodologjisë së sipërpërmendur, si një risi e cila mbështetet në kriteret ligjore dhe praktikatat më të mira ndërkombëtare.

Gjatë vitit 2021, u planifikua kalendari i punës për vijimin e realizimit të inspektimeve të audituesve ligjorë të aprovuara nga BMP, për kontrollin e sigurimit të cilësisë përgjatë vitit 2019 – 2021. Struktura mbështetëse e BMP përgjatë vitit 2021 zhvilloi inspektive në vend pranë 6 subjekteve të licencuara si auditues ligjor apo shoqëri audituese dhe 11 inspektive nga zyrat e BMP-së pranë audituesve ligjorë me deri në pesë vite eksperiencë. Këto inspektive u zhvilluan bazuar në rregulloren për “Procedurat dhe metodologjinë e kontrollit të cilësisë së auditimit ligjor” dhe SNKC 1.

Në fokusin e punës përgjatë periudhës 2021 ka qenë edhe realizimi i inspektimeve pranë audituesve ligjorë me deri në pesë vite eksperiencë. Këto kontrole u realizuan në pajtim me Programin e Sigurimit të Cilësisë së BMP-së të hartuar për realizimin e rishikimit të punës së audituesit ligjor, për të siguruar se auditimet ligjore kryhen në përputhje me kuadrin rregullator në fuqi dhe standardet ndërkombëtare profesionale të auditimit.

Një informacion mbi inspektimet e realizuara paraqitur në mënyrë në vijim:

Shoqëria e auditimit/ Audituesi Ligjor	Periudha e inspektimit	Nr. angazhimeve përzgjedhura për rishikim
Mimoza Memoçi (Cara)	16 - 17 Shkurt 2021	1
Brunilda Stefa	22 - 23 Shkurt 2021	2
Armand Avdoli	25 - 26 Shkurt 2021	2
Albanian Audit Partners Shpk	11 & 16 Mars 2021	2
Gerta Avrami	9 - 10 Nëntor 2021	1
Sokol Toska	11 - 12 & 15 Nëntor 2021	2

Për audituesit ligjorë me më pak se 5 (pesë) vite eksperiencë janë realizuar 11 inspektime ku janë përzgjedhur 14 angazhime auditimi.

Procesi i kontrollit u zhvillua sipas fazave në vijim:

Kryerja e kontrollit: Në këtë fazë është realizuar vizita në shoqërinë e auditimit, duke filluar me një takim fillestar me personelin kryesor të shoqërisë së auditimit. Inspektorët në këtë takim kanë prezantuar në mënyrë të përmbledhur qëllimin e kontrollit, kohëzgjatjen e parashikuar të punës pranë shoqërisë, është konfirmuar marrja e informacionit të kërkuar, mjetet në dispozicion për kryerjen e këtij kontrolli (sallë, akses në sisteme dhe databaza, etj). Gjatë kësaj faze u zhvilluan diskutime mbi politikat dhe procedurat e kontrollit të cilësisë, veçanërisht mbi zbatimin e programit të monitorimit të kontrollit të brendshëm të cilësisë, përfshirë rezultatet nga monitorimet dhe kontrollet e kryera së fundmi, si edhe planet e vitit në vijim.

Procesi i punës vijoi me kontrollin e elementëve të sistemit të brendshëm të kontrollit të cilësisë, si janë adresuar këto elementë në politikat dhe procedurat e shoqërisë, pajtueshmërinë e politikave dhe procedurave me standardin ndërkombëtar të kontrollit të cilësisë (SNKC1), me standardet ndërkombëtare të auditimit, kodin e etikës, me legjislacionin në fuqi dhe zbatimin e tyre në angazhimet e auditimit të përzgjedhura.

Në audituesit ligjorë me deri në pesë vite eksperiencë, programi i sigurimit të cilësisë

u fokusua në disa elementë kryesorë për vlerësimin e cilësisë së dokumentacionit të angazhimit të auditimit dhe të nivelit të përputhshmërisë me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator dhe standardet e aplikueshme të auditimit, kryesisht, por pa u kufizuar në:

- SNA 210 - letra e angazhimit;
- SNA 220 - në aspektet praktike të procedurave të pranimit/vazhimit, zbatimit të kërkesave përkatëse të etikës dhe pavarësisë, kërkesat për edukimin e vijueshëm profesional, dokumentimi dhe arkivimi;
- SNA 320 - materialiteti në planifikimin dhe në kryerjen e një auditimi;
- SNA 505 - konfirmimet nga të tretët;
- SNA 570 - vijimësia;
- SNA 580 - deklaratimet me shkrim;
- SNA 700 - formimi i një opinionit dhe raportimi mbi pasqyrat financiare.

Raportimi: Në përfundim të kryerjes së kontrollit është zhvilluar një takim përmblyës ku janë diskutuar gjetjet kryesore me drejtuesit dhe personat përgjegjës për kontrollin e cilësisë. Faza e parë e raportimit konsiston në përgatitjen e draft raportit dhe planit të veprimit, të cilat i janë komunikuar zyrtarisht shoqërisë së auditimit për koment. Në fazën e dytë të raportimit adresohen komentet e shoqërive të auditimit nëpërmjet diskutimeve të gjata dhe konstruktive midis shoqërisë së auditimit dhe inspektorëve të BMP-së, për të garantuar një proces transparent dhe të paanshëm. Procesi i kontrollit finalizohet me dërgimin e raportit final dhe planit të veprimit, si pjesë përbërëse e këtij raporti.

Programi i kontrollit është realizuar nëpërmjet:

- Kontrollit të sistemit të brendshëm të kontrollit të cilësisë së shoqërisë;
- Kontrollit të cilësisë të angazhimeve të auditimit (NIP/Jo-NIP) të përzgjedhur.

Në përfundim të këtij procesi, me lëshimin e raporteve të inspektimit po paraqesim në mënyrë të përmbledhur gjetjet dhe rekomandimet kryesore të ndara në nivel të:

- sistemit të brendshëm të kontrollit të cilësisë së shoqërisë së auditimit/audituesit ligjor;
- të dosjes së angazhimit të auditimit;
- rekomandime për përmirësimin e sistemit të brendshëm të sigurimit të cilësisë dhe kryerjes dhe dokumentimit të angazhimit të auditimit.

5.3. GJETJE TË SISTEMIT TË BRENDSHËM TË SIGURIMIT TË CILËSISË

Më poshtë janë paraqitur gjetjet kryesore të sistemit të brendshëm të sigurimit të cilësisë të grupuara sipas çështjeve më kryesore si më poshtë:

5.3.1. Manualët dhe procedurat e brendshme në lidhje me kontrollin e cilësisë

Manualët e kontrollit të cilësisë, në zbatim nga shoqëritë e auditimit/audituesit ligjorë, nuk janë të përshtatura në nivel të praktikës. Ka një mungesë të përcaktimit të:

- kritereve të njësive ekonomike të audituara që duhet të jenë subjekt i rishikimit të kontrollit të cilësisë së angazhimit;
- politikave apo procedurave të hartuara për të siguruar arritjen e objektivave të lidhura me sistemin e kontrollit të cilësisë dhe procedurave të cilat sigurojnë zbatimin dhe monitorimin e pajtueshmërisë me këto politika;
- politikave dhe procedurave se si do të përmbushen elementët e kontrollit të cilësisë në rastet e angazhimeve të përbashkëta apo në raste kur persona të jashtëm angazhohen në kryerjen e një angazhimi;
- politikave mbi kushtet e angazhimit dhe kriteret e vlerësimit, për procesin e rishikimit të kontrollit të cilësisë së angazhimit, në rastet e angazhimit të audituesve ligjorë/shoqëri auditimi të pavarur;
- politikave dhe procedurave që reflektojnë struktura aktuale të kabinetit të audituesit ligjor dhe burimet që disponon.

5.3.2. Metodologjia e auditimit

- Shoqëritë e auditimit/ audituesit ligjorë nuk kanë në përdorim një platformë/ sistem të informatizuar të auditimit. Në disa prej shoqërive të kontrolluara është identifikuar se metodologjia / manuali i përdorur nuk është i përditësuar me standardet ndërkombëtare të auditimit të rishikuara.
- Gjithashtu në manualët në përdorim nga shoqëritë e auditimit/audituesit ligjorë ka munguar përshtatja e manualeve me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator vendas.
- Në manualët e kontrollit të cilësisë/auditimit ka munguar përcaktimi i kritereve për vlerësimin e rreziqeve të angazhimit.

5.3.3. Mbledhja, arkivimi dhe ruajtja e dosjes së angazhimit

Firmat më të vogla të auditimit dhe praktikuesit e vetëm nuk kanë procedurë të arkivimit apo sisteme të arkivimit që të garantojnë ruajtjen dhe mos ndryshimin e letrave të punës pas datës së opinionit, kjo si rrjedhojë e mungesës së politikave dhe procedurave në pajtueshmëri me kërkesat e përcaktuara në SNKC1 dhe SNA 220.

Sistemet nuk ofrojnë siguri përse i përket plotësisë së dosjes së angazhimit dhe arritjen në të njëjtat konkluzione me ekipin e auditimit nëse dosja e angazhimit do të ishte objekt rishikimi prej një pale të tretë të autorizuar.

5.3.4 Raporti i transparencës

Raporti i transparencës nuk është publikuar, por edhe në rastet kur është publikuar, ky raport është shumë i përgjithshëm dhe nuk ka trajtuar të gjithë elementët e parashikuar në ligjin për auditimin.

5.3.5. Çështje të efikasitetit

Audituesit ligjorë/shoqëritë e auditimit duhet të krijojnë një sistem të brendshëm/procedurë që të sigurojnë mbajtjen dhe gjurmimin e gjetjeve / rekomandimeve nga inspektimet e brendshme/jashtme/rregullatori.

5.3.6 Auditimet e përbashkëta, kryerja e angazhimit, menaxhimi i dosjes, plotësimi dhe arkivimi i saj

Në rastet e bashkë auditimeve marrëdhënia e bashkëpunimit është e rregulluar me një kontratë të thjeshtë ndërmjet palëve, por që në këtë kontratë nuk përcaktohen përgjegjësitë në lidhje me sigurimin e cilësisë së angazhimit, përgjegjësitë në lidhje me rishikimin e letrave të punës, menaxhimin e dosjes, plotësimin dhe arkivimin e saj.

5.4. GJETJE TË ANGAZHIMEVE INDIVIDUALE

Ekipi i inspektimit ka vlerësuar cilësinë e përgjithshme të çdo auditimi individual të rishikuar. Janë shqyrtuar aspektet e kontrollit të cilësisë dhe zbatimi i procedurave në të gjitha angazhimet e auditimit që janë kontrolluar.

5.4.1. Parakushtet për pranim/vazhdim të klientit/angazhimit të auditimit

Pavarësia

- Janë identifikuar mangësi në dokumentimin e deklaratës së pavarësisë nga audituesi ligjor apo personat e tjerë të angazhuar në auditim, si ekspertët e angazhuar në ekipin e auditimit.

Pranimi/vazhdimi i angazhimit

- Ka munguar angazhimi i rishikuesit të kontrollit të cilësisë së angazhimit për njësitë ekonomike me interes publik të audituara.
- Dokumentim jo i plotë me përgjigje po/jo dhe procedura të pranimit/vazhimit të angazhimit të auditimit jo të referencuara në evidencën e auditimit të rishikuar.
- Mungesa e komunikimit me audituesin ligjor para-ardhës.

5.4.2. Vlerësimi i riskut dhe përgjigja ndaj riskut të vlerësuar

- Në angazhimet e auditimit të rishikuara është identifikuar mos pajtueshmëri me SNA 230:
 - mungesa e dokumentacionit në lidhje me natyrën, kohën dhe shtrirjen e procedurave të auditimit në pajtim me SNA-të individuale dhe kërkesat rregullatore në fuqi;
 - mungesa e dokumentacionit/referencimi i dobët përsa i përket rezultatit të procedurës së auditimit të realizuar;
 - mungesa e dokumentacionit/referencimi i dobët i evidencës së auditimit të siguruar, çështjeve të rëndësishme të dala gjatë auditimit, konkluzioni i arritur si dhe gjykimet/supozimet profesionale të bëra në mbështetje të këtyre konkluzioneve.
- Në dosjet e auditimit të rishikuara nuk ka evidencë përsa i përket procedurave të vlerësimit të rrezikut dhe përgjigjes ndaj rrezikut prej audituesit. Ky është një

aktivitet kyç gjatë fazës së planifikimit të auditimit. Për pasojë është vënë re një mos pajtueshmëri me standardet përsa i përket dokumentimit të procedurave të auditimit dhe evidencës së auditimit. Dosja e angazhimit ka pasur mungesa në letra pune.

- Dokumenti i procesit të kuptueshmërisë dhe njohjes së sistemeve të teknologjisë informative dhe të sistemeve të kontabilitetit, duke përfshirë proceset që lidhen me raportimin financiar dhe komunikimin ka pasur mangësi në njohjen e :
 - mjedisit të biznesit/sistemin e kontrollit të brendshëm përfshirë raportimin financiar;
 - si komunikojnë/integrohen sistemet me njëri-tjetrin; dhe
 - dështimi për të identifikuar rolet dhe përgjegjësitë në këto sisteme që mund të rezultojë në një vlerësim të gabimit material të gabuar si dhe në përgjigje të auditimit (procedurat e auditimit të dizenuara në përgjigje të këtij rreziku) jo të duhur e të pambështetur.

Edhe në rastet kur këto procese dokumentohen, formulimi i konkluzioneve në përfundim të procedurave të kryera në disa raste ka munguar dhe në disa raste nuk ka qenë relevant për çështjet e raportimit financiar dhe auditimit dhe për rrjedhojë edhe hartimi i programit të auditimit në përgjigje të rreziqeve të identifikuara nuk është ndërlidhur në mënyrë të qartë me rreziqet e identifikuara.

- Është konstatuar mos dokumentimi dhe dokumentimi jo i plotë përsa i përket kërkimeve me drejtimin mbi çështje të ndryshme si në lidhje me përdorimin e parimit të vijimësisë në hartimin e pasqyrave financiare, transaksionet me palët e lidhura, vetëvlerësimi i sistemit të kontrollit të brendshëm etj. (mungesë e të dhënave mbi takimin, palët pjesëmarrëse, feedback mbi çështjet e diskutuara).
- Dokumentimi i konkluzionit mbi vetëvlerësimin e njësisë ekonomike përsa i përket sistemit/strukturave të kontrollit të brendshëm në lidhje me përdorimin e parimit të vijimësisë dhe rrezikun e mashtrimit dhe gabimit, nuk është i mbështetur në dokumentet/buxhetet e njësisë ekonomike të audituar.
- Në të tjera raste është konstatuar një analizë e pjesshme e faktorëve të rrezikut për shkak të mashtrimit dhe gabimit, në zbatim të kërkesave të SNA 240. Mungon dokumentimi i testeve në nivel të regjistrimeve kontabël. Mangësi në kryerjen e procedurave të rishikimit analitik paraprak dhe rishikimin analitik përfundimtar.
- Procedurat e auditimit nuk kanë pasur informacion mbi popullatën, mënyrën e kampionimit dhe madhësinë e kampionit të përzgjedhur për testimin apo kryerjen e procedurave të auditimit mbi verifikimin e pohimeve të zërave të

pasqyrave financiare (si të ardhurat, llogaritë e pagueshme, për rikuperimin e llogarive të arkëtueshme, për investimet, mbi angazhimet dhe detyrimet e paparashikuara).

- Evidenca e auditimit nuk është sigurohet nëpërmjet letrave të konfirmimit gjatë testimit të balancave me bankat, llogarive të arkëtueshme, të pagueshme, si edhe në mungesë të përgjigjes së konfirmimit nuk realizohen procedurat alternative.

5.4.3. Raportimi

Përsa i përket lëshimit të opinionit dhe fazës së mbylljes së procesit të auditimit janë identifikuar çështjet si më poshtë:

- Në pasqyrat financiare të audituara mungon data e autorizimit për përdorim të pasqyrave nga drejtimi;
- Mangësi në përdorimin e listave të kontrollit mbi paraqitjen e pasqyrave financiare dhe shënimet shpjeguese dhe listave të kontrollit përfundimtar;
- Shënimet shpjeguese nuk kanë qenë të plota në pajtim me kërkesat e SKK dhe SNK-ve të ndryshme si p.sh. informacioni mbi transaksionet me palët e lidhura, ngjarjet e nevojshme, etj;
- Letra e përfaqësimit në disa raste nuk është gjetur si pjesë e dosjes së angazhimit dhe nuk është siguruar.

6. REKOMANDIME PËR AUDITUESIT LIGJORË / SHOQËRITË E AUDITIMIT

Në rekomandimet kryesore të shpalosura në raportet e kontrollit të sigurimit të cilësisë është theksuar rëndësia e plotësisë, aksesit, formës dhe sigurimit në kohë dhe pa kufizime i informacionit të aksesuar nga ekipi i inspektimit.

6.1. REKOMANDIME PËR SISTEMIN E BRENDSHËM TË SIGURIMIT TË CILËSISË

- Hartimi i politikave dhe procedurave të përshtatshme me strukturën e tyre në funksion të arritjes së sigurimit të cilësisë së shërbimeve që ato ofrojnë dhe sigurimit të pajtueshmërisë me kërkesat e standardeve dhe kuadrit ligjor dhe rregullator në fuqi. Shoqëria/audituesi ligjor duhet të ngrejë një sistem të kontrollit të sigurimit të cilësisë në pajtim me standardet në mënyrë që opinioni mbi pasqyrat financiare të jetë i përshtatshëm në rrethanat.
- Rekomandohet që shoqëritë e auditimit të rishikojnë procedurat e brendshme të monitorimit përsa i përket kriterëve të përzgjedhjes së shoqërive të auditimit/audituesve ligjorë kur ky proces nuk sigurohet nga burimet e brendshme së audituesit ligjor/shoqërisë së auditimit, kriteret për rishikim të angazhimeve të auditimit, në mënyrë që përzgjedhja të jetë sa më përfaqësuese.
- Hartimi dhe përditësimi i metodologjisë së auditimit në pajtim me SNA-të në fuqi dhe me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator vendas.
- Mbajtja e dosjeve të angazhimit, hartimi, assemblimi dhe arkivimi i tyre duhet të bëhet në pajtim me kërkesat e SNKC1. Mbledhja/mbyllja e dosjes së angazhimit (fizike dhe elektronike) duhet të bëhet brenda periudhës 60 ditore në pajtueshmëri me kërkesat e SNKC1 dhe SNA 230.
- Hartimi dhe publikimi i raportit të transparencës nga audituesit ligjorë ose shoqëritë e auditimit të cilat angazhohen në auditime të njëjësive me interes publik. Ky raport duhet të trajtojë çështjet/seksionet siç parashikohen nga ligji për auditimin. BMP inkurajon të gjithë shoqëritë e auditimit të hartojnë raporte të cilat japin më shumë informacione dhe një pamje të vërtetë të sistemit të kontrollit të brendshëm të cilësisë të shoqërisë së auditimit.

- Në rastet e auditimeve të përbashkëta, tashmë një praktikë e përhapur dhe i mbështetur nga korniza rregullatore, do të rekomandonim që manuali i kontrollit të cilësisë të trajtojë në mënyrë specifike për këto tip angazhimesh se si do të administrohet:
 - kryerja e angazhimit të auditimit;
 - rishikimin në nivel të angazhimi, për rastet kur angazhimi i përbashkët kualifikohet për kontroll cilësie në nivel angazhimi;
 - mbledhja, arkivimi dhe ruajtja e dosjes së angazhimit;
 - përcaktimi dhe trajtimi i nevojës për konsultime.
- Përditësimi dhe parashikimi i politikave dhe procedurave në lidhje me rregulloret për PPP/FT sipas kërkesave të përcaktuara në ligjin 9917/2008. Kërkesat e ligjit 9917/2008 duhet të trajtohen në kuadër të procesit të vlerësimit të rreziqeve paraprake në pajtim me SNA 315 dhe 250.

6.2. REKOMANDIME PËR ANGAZHIMET E AUDITIMIT

Rekomandimet kryesore të shpalosura në raportet e kontrollit për sigurimin e cilësisë të shoqërive të auditimit/audituesve ligjorë paraqiten në mënyrë të përmbledhur si në vijim:

- Krijimi i sistemeve të duhura që të sigurojnë që procedurat në lidhje me (i) pavarësinë realizohen për çdo anëtar të ekipit të auditimit, dhe (ii) pranimit/vazhdimin e klientit/angazhimit të realizohen gjatë fazës paraprake të auditimit dhe konkluzioni i audituesit ligjor të mbështetet me evidencë të përshtatshme e të mjaftueshme.
- Komunikimi me audituesin paraardhës rekomandohet që të dokumentohet si dhe trajtimi i klientëve potencial të cilët kanë pagesa të porealizuara ndaj audituesit ligjor paraardhës të bëhet në pajtim me kërkesat përkatëse të kodit të etikës.
- Përmirësimi në dokumentimin:
 - a) e realizimit të procedurave të vlerësimit paraprak të rrezikut përfshirë (i) mjedisin ligjor; (ii) mjedisin e kontrollit të brendshëm dhe vlerësimin për rrezikun e mashtrimit; (iii) rishikimin analitik paraprak; (iv) mjedisit të teknologjisë informative; (v) palëve të lidhura; (vi) përdorimit të parimit të vijimësisë në hartimin e pasqyrave financiare në kuadër të krijimit të kuptueshmërisë së mjedisit (të brendshëm dhe të jashtëm) në të cilin ushtron aktivitetin njësia ekonomike e audituar;

- b) e vlerësimit të rreziqeve të gabimit material (përfshirë rrezikun e mashtrimit) në nivel të pasqyrave financiare, klasave të transaksioneve dhe të pohimeve;
 - c) të përgjigjes së audituesit/procedurave të auditimit për t'u ndërmarrë në përgjigje të këtij vlerësimi.
- Rekomandohet që shoqëritë e auditimit/audituesit ligjorë të krijojnë sistemet e duhura që sigurojnë (i) dokumentimi i letrave të punës në mbështetje të procedurave të kryera të jetë i plotë; (ii) rishikimi të ketë ndodhur (në rastet kur ekipi i auditimit përbëhet prej me shumë se 1 anëtar); (iii) evidenca e auditimit të jetë e përshtatshme dhe e mjaftueshme; (iv) konkluzioni mbi procedurën e realizuar të jetë i qartë; (v) referimin e ndërsjellë ndërmjet letrave të punës dhe procedurave të auditimit të hartuara.
 - Rekomandohet ndjekja e praktikave më të mira për procesin e verifikimit të pajtueshmërisë së paraqitjes së pasqyrave financiare dhe shënimeve shpjeguese më kuadrin raportues financiar duke përdorur listat e kontrollit përfundimtar (completion checklist/memorandum) dhe listat e kontrollit mbi paraqitjen e pasqyrave financiare dhe shënimet shpjeguese (disclosure check-list).
 - Përmirësim në dokumentimin e çështjeve që duhet të komunikohen me drejtimin në zbatim të kërkesave të SNA 260 dhe SNA 265.

7. PROCESE TË REALIZUARA NË KUADËR TË KONTROLLIT TË CILËSISË

7.1. INSPEKTIMET TEMATIKE NË ZBATIM TË RREGULLORES NR. 12, DATË 02.07.2020 “MBI MASAT E VIGJILENCËS SË DUHUR DHE TË ZGJERUAR NGA SUBJEKTET E LIGJIT MBI PARANDALIMIN E PASTRIMIT TË PARAVE DHE FINANCIMIT TË TERRORIZMIT”

Gjatë periudhës Korrik - Dhjetor 2021 u vijua puna për realizimin e inspektimeve tematike me vizitë në zyrat e 3 subjekte auditues ligjorë/shoqëri auditimi, në zbatim të metodologjisë me qasje në rrezikun e parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, në kuadër të planit të veprimit miratuar me vendim nr. 1, datë 19.02.2020 të Komitetit të Bashkërendimit të Luftës Kundër Pastrimit të Parave, me qëllim realizimin e kërkesave të grupit të punës ICRG/FATF dhe në zbatim të metodologjisë së mbikëqyrjes të bazuar në rrezikun e parandalimit dhe pastrimit të parave dhe financimit të terrorizimit në rregulloren nr. 12, datë 02.07.2020 “Mbi masat e vigjilencës së duhur dhe të zgjeruar nga subjektet e ligjit mbi parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”, udhëzuesin për matjen e rrezikut nga pastrimi i parave dhe financimi i terrorizmit dhe manualit për mbikëqyrjen e subjekteve për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit si pjesë përbërëse të kësaj rregulloreje.

Metodologjia e zbatuar përmirëson efikasitetin e kontrolleve të PP/FT gjatë procesit të vlerësimit të rrezikut dhe siguron një kuptueshmëri më të mirë të rrezikut të PP/FT duke i mundësuar BMP-së fokusin në fushat me rrezik të lartë, por edhe për subjektet raportuese. Metodologjia e bazuar në rrezik e BMP ka për qëllim të parandalojë cënimin nga PP/FT para ndodhjes së ngjarjes.

Procesi i kontrollit u realizua sipas fazave në vijim:

Mbledhja e informacionit: Ky proces është realizuar gjatë vitit 2020 dhe përditësuar gjatë vitit 2021, në vijim të raportimit të të dhënave të paraqitura në *Aneks - Modeli i miratuar i deklaramentit të të dhënave për PPP-FT (pyetësor statistikor)* për mbledhjen e të dhënave për popullimin e matricës së rrezikut.

Zhvillimi i matricës së rrezikut: Matrica e rrezikut është hartuar duke marrë parasysh rreziqet e identifikuar në burimet e mëposhtme të informacionit:

- i. Nga dokumenti i Vlerësimit Kombëtar të Riskut të PP/FT në Shqipëri (NRA) është integruar rreziku i ekspozimit të subjekteve të mbikëqyrura nga BMP ndaj: a) rrezikut nga ekonomia informale dhe përdorimit në shkallë të gjerë të parasë fizike; b) rreziku i vetvetishëm i OJF-ve. Sidoqoftë audituesit ligjorë dhe kontabilistët e miratuar janë të klasifikuar si subjekte me rrezik të mesëm.
- ii. Vlerësimi sektorial i rrezikut (rreziqet nga personat juridikë dhe rreziku i audituesve ligjorë dhe kontabilistëve të miratuar si pjesë e sektorit të DNFBP (numri i raportimit të RAD & RTPF nga audituesit ligjorë dhe kontabilistëve të miratuar; rreziku i personave juridikë siç janë firmat e ndërtimit etj.);
- iii. Vlerësimi i rrezikut nga mbikëqyrësi (ekspozimi i subjektit raportues ndaj PP/FT; struktura e firmës së auditimit; përshtatshmëria e programit PP/FT, numri i punonjësve, etj).

Procesi i përzgjedhjes së shoqërisë së auditimit/audituesit ligjor: Në vijim të popullimit të matricës së rrezikut është realizuar pikëzimi i subjekteve raportuese dhe është përfutur rezultati sipas renditjes së pikëve.

Vizita e inspektimit në terren: Në këtë fazë është realizuar vizita në shoqërinë e auditimit/audituesin ligjor të përzgjedhur për inspektim, duke filluar me një takim fillestar me drejtimin e shoqërisë së auditimit. Inspektorët në këtë takim kanë prezantuar në mënyrë të përmbledhur qëllimin e kontrollit, kohëzgjatjen e parashikuar të punës pranë shoqërisë, është konfirmuar marrja e informacionit të kërkuar, janë përzgjedhur dosjet e angazhimeve të cilat do të rishikohen. Gjatë kësaj faze janë realizuar diskutime mbi efektivitetin e programit të PPP/FT, duke përfshirë politikatat, procedurat dhe proceset, dokumentimin e vlerësimit të rrezikut, trajnimet, monitorimin, mënyrës së ruajtjes së informacionit në përputhje me kërkesat dhe afatet e përcaktuara në ligjin për PPP/FT, për mbajtjen e regjistrave dhe analizave të kryera, zbatimin e masave të vigjilencës së duhur dhe vigjilencës së zgjeruar nëpërmjet verifikimit të dosjeve të subjektit dhe dokumentimit të procedurave të realizuara etj.

Raportimi: Në përfundim të kryerjes së kontrollit, ekipi i inspektimit ka shpalosur në raportin e kontrollit një vlerësim të subjektit mbi sistemin e parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit dhe pajtueshmërisë me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator të parandalimit të pastrimit të parasë dhe financimit të terrorizimit, për periudhën që mbulon programi inspektimit deri në datën e vizitës në terren.

Shoqërisë së auditimit/audituesit ligjor iu la si detyrë hartimi i një plani veprimi për adresimin e mangësive/rekomandimeve të shpalosura në raportin e kontrollit

me përmbajtje:

- i. mangësinë e identifikuar/rekomandimin;
- ii. personin përgjegjës;
- iii. masat që do të ndërmerren për adresimin e mangësive/rekomandimeve; dhe
- iv. afatin për realizimin e masave.

7.1.1. Rekomandime për audituesit ligjorë/shoqëritë e auditimit

Në përfundim, në raportin e kontrollit, rekomandime u dhanë për çështjet si në vijim:

- Përmirësime dhe përditësime në rregulloren e parandalimit e pastrimit të parave në përputhje me kërkesat në kuadrin ligjor dhe rregullator për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit;
- Hartimi i dokumentit të vlerësimit të rrezikut të PPP/FT në përputhje me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator për PPP/FT
- Hartimi i politikave dhe procedurave përsa i përket klasifikimit të rrezikut të klientit dhe masave të vigjilencës që do të ushtrohen nga shoqëria e auditimit;
- Realizimi i monitorimit të vazhdueshëm të marrëdhënies me klientin dhe transaksioneve të realizuara, në mbështetje të masave të zbatueshme të vigjilencës;
- Kryerja e proceseve të kontrollit të brendshëm përsa i përket plotësisë të dokumentacionit në zbatim të masave të kërkuara të vigjilencës;
- Përmirësime në dokumentimin e trajnimeve të organizuara nga shoqëria e auditimit/audituesi ligjor për çështjet e parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit;
- Identifikimi, vlerësimi dhe krijimi i kuptueshmërisë mbi rreziqet e PPP/FT për klientët, vendet apo zonat gjeografike, produktet, shërbimet, transaksionet apo kanalet e shpërndarjes, përcaktimi dhe zbatimi i masave të vigjilencës në përputhje me vlerësimin e rrezikut;
- Dokumentimi i kërkimeve të realizuara në burime të hapura dhe rezultatet e kërkimeve në informacionin në portalin e DPPPP, gjatë procesit të pranimit/vazhimit të klientit;
- Dokumentimi i analizës së transaksioneve të kryera nga klientët për të cilat siguron shërbime dhe raportimi pranë Autoritetit Përgjegjës dhe/ose autoritetit mbikëqyrës nëpërmjet formularëve RAD, kur identifikon raste të dyshimta;
- Krijimi i sistemit të centralizuar për grumbullimin dhe analizimin e të dhënave

në zbatim të kërkesave të kuadrit ligjor dhe rregullator për PPP/FT;

- Dokumentimi në dosjet përkatëse të klientëve të kërkimeve dhe verifikimeve të kryera në përputhje me verifikimin e listave të personave të shpallur (TFS) dhe kryerjen e kontrollit në burimet e hapura gjatë pranimit/vazhimit të marrëdhënies me klientin, në zbatim të ligjit nr. 157, datë 10.10.2013 “Për masat e marra kundër financimit të terrorizmit”, i ndryshuar.

7.1.2. Raportimi i planit të veprimit nga audituesit ligjorë/shoqëritë e auditimit

Në zbatim të rekomandimeve në raportin e inspektimit, përgjatë periudhës Mars - Maj 2021, shoqëritë e auditimit kanë raportuar duke paraqitur planin e veprimit mbi zbatueshmërinë e rekomandimeve të shpalosura në raportin e inspektimit tematik për çështjet e PPP/FT. Fokusi i rekomandimeve për përmirësim dhe masat e ndërmarra nga shoqëritë e auditimit për adresimin e rekomandimeve janë fokusuar në çështje të përmirësimit të elementëve të programit të PPP/FT si vijon:

- Përmirësime dhe përditësime në rregulloren e parandalimit përsa i përket politikave, procedurave dhe kontrolleve të brendshme - drejtimi i subjekteve të mbikëqyrura kanë përmirësuar komunikimin e politikave dhe praktikave me stafin dhe palët të treta në mënyrë të vazhdueshme, me qëllim zhvillimin e kulturës së përputhshmërisë me kuadrin ligjor dhe rregullator. Përditësimet e rregulloreve me politikat dhe procedurat duhet të jenë në përputhje dhe të përditësuara më ndryshimet e kuadrit ligjor dhe rregullator, si dhe zhvillimet e teknologjisë;
- Përcaktimi i personit/ave përgjegjës të përputhshmërisë të PPP/FT - për zbatimin dhe monitorimin e programit të PPP/FT, duke përfshirë, por pa u kufizuar në shërbimet e ofruara nga subjekti, si shërbime të auditimit ligjor, shërbime të kontabilitetit, angazhime të tjera të dhënies së sigurisë, këshillimit të themelimit të shoqërive tregtare, këshillime tatimore etj. Personi/at përgjegjës duhet të sigurojnë që programi është i përditësuar sipas nevojës dhe që personat përkatës zotërojnë nivelin e duhur të arsimit dhe trajnimit për të siguruar zbatimin e përshtatshëm;
- Intensifikimin e trajnimeve për personat e duhur - duke përfshirë personin përgjegjës për përputhshmërinë. Punonjësit me përgjegjësi sipas programit duhet të trajnohen në përgjithësi me kërkesat e programit dhe të rreziqeve për pastrimin e parave, në mënyrë që të mund të identifikohen “sinjalet” për aktivitetet e dyshimta të lidhura me produktet e mbuluara. Subjekti që ofron shërbime më komplekse për klientët e tyre, do të duhet të sigurojë programe

- trajnuese më të zgjeruara dhe/ose të posaçme për punonjësit;
- Përcaktimin politikave dhe procedurave në lidhje me kontrollin e brendshëm/monitorimin dhe dokumentimin e realizimit të monitorimit me bazë periodike për të siguruar që ai përputhet me kërkesat e rregullave dhe rregulloreve të zbatueshme dhe që programi funksionon sipas hartimit të tij duke përfshirë testimin për përcaktimin e përputhshmërisë nga të gjitha subjektet e lartpërmendura me detyrimin e tyre sipas programit;
 - Realizimin/përmirësimin e dokumentit të vlerësimit të rrezikut të PPP/FT në përputhje me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator për PPP/FT;
 - Rishikimin/hartimin e politikave dhe procedurave përsa i përket klasifikimit të rrezikut të klientit dhe masave të vigjilencës që do të ushtrohen nga shoqëria e auditimit;
 - Marrjen e masave dhe zgjerimin e burimeve për identifikimin, vlerësimin dhe krijimin e kuptueshmërisë mbi rreziqet e PPP/FT për klientët, vendet apo zonat gjeografike, produktet, shërbimet, transaksionet apo kanalet e shpërndarjes, përcaktimi dhe zbatimi i masave të vigjilencës në përputhje me vlerësimin e rrezikut;
 - Krijimin dhe dokumentimin e sistemit të centralizuar për grumbullimin dhe analizimin e të dhënave në zbatim të kërkesave të kuadrit ligjor dhe rregullator për PPP/FT;
 - Përmirësim në kërkimin/referencimin dhe dokumentimin e kërkimeve dhe verifikimeve të kryera në listat e personave të shpallur (TFS) dhe në burimet e hapura gjatë pranimit/vazhdimin të marrëdhënieve me klientin, në zbatim të ligjit nr. 157, datë 10.10.2013 *“Për masat e marra kundër financimit të terrorizmit”*, i ndryshuar.

8. MBIKËQYRJA E ORGANIZATAVE PROFESIONALE

8.1. MBIKËQYRJA E ORGANIZATAVE PROFESIONALE TË KONTABILISTËVE TË MIRATUAR

Bazuar në rregulloren nr. 9, datë 27.02.2019 “Për rregullimin dhe mbikëqyrjen e funksionimit të profesionit të kontabilistit të miratuar dhe organizatave të tyre profesionale”, Bordi i Mbikëqyrjes Publike ka vazhduar mbikëqyrjen pranë OP të Kontabilistëve të Miratuar.

Rregullorja nr. 9 është hartuar në bazë të nenit 1, pika 1 dhe 2; nenit 2, pika 6; nenit 5, pika 2; nenit 51, pika 1, 2 dhe 3, të ligjit Nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar.

BMP ka vijuar me procedurat mbikëqyrëse për përmirësimin e funksionimit të Organizatave të Kontabilistëve të Miratuar, përkatësisht Instituti i Kontabilistëve të Miratuar (IKM) dhe Shoqata e Kontabilistëve dhe Financierëve të Shqipërisë (SHKFSH).

Inspektorët e BMP-së kanë shqyrtuar dokumentacionet e dërguara nga organizatat dhe kanë përgatitur gjetjet përkatëse në përputhje me ligjin dhe aktet nënligjore në zbatim të tij dhe ka qëllim të rishikojë zbatimin e kërkesave ligjore dhe të standardeve profesionale të organizatave profesionale të kontabilitetit.

Elementët kryesorë që vlerësohen janë pajtueshmëria me:

- Kuadrin rregullator në fuqi;
- Deklaratat e Detyrimeve të Anëtarësimit (Statements of Membership Obligations – SMOs);
- Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël;
- Standardin Ndërkombëtar të Kontrollit të Cilësisë 1;
- Transparencën në lidhje me ushtrimin e aktivitetit.

Për sa më sipër, në vitin 2021, nën mbikëqyrjen e Bordit të Mbikëqyrjes Publike, njihen vetëm 2 (dy) organizata profesionale për kontabilitetin, IKM dhe SHKFSH, të cilat njihen me kusht sipas rekomandimeve përkatëse dhe në proces njohje vetëm pasi të përmbushen kushtet që rrjedhin nga detyrimet ligjore dhe kuadri rregullator në fuqi.

Organizatave Profesionale të Kontabilitetit i janë bërë një sërë rekomandimesh, që janë subjekt ndjekje në vazhdimësi nga ana e BMP.

Bazuar në nenin 12, të Rregullores Nr. 9, datë 27.02.2019 “Për rregullimin dhe mbikëqyrjen e funksionimit të organizatave profesionale dhe profesionit të Kontabilistit të Miratuar”, e ndryshuar, për të gjithë zotëruesit e titullit “Kontabilist i Miratuar”, KM Aktiv apo KM Jo Aktiv, ka vijuar të realizohet procesi i verifikimit të përputhshmërisë ligjore të veprimtarisë së tyre si subjekt KM. Ky proces ka për qëllim formalizimin e ushtrimit të veprimtarisë të të gjithë zotëruesve të titullit, duke garantuar zbatimin e dispozitave ligjore në lidhje me detyrimet që përfshijnë zbatimin e standardeve etike dhe kërksave të tjera në zbatim të akteve ligjore, duke garantuar ndër të tjera që shërbimi i kontabilistëve të miratuar të mos ofrohet nga individë apo subjekte të tjerë të palicensuar, apo që konkurrojnë në mënyrë të padrejtë me ushtruesit e rregullt të profesionit. Deri në muajin Dhjetor 2021, janë miratuar nga BMP dhe janë përfshirë në regjistrin e konsoliduar të Kontabilistëve të Miratuar në total 356 subjekte, prej të cilëve 316 persona fizik dhe 40 shoqëri kontabiliteti.

Gjithashtu, në kuadër të përmbushjes së detyrimeve të OPKM, sikurse përmendur edhe më herët, BMP ka marrë Vendimin Nr. 19, datë 19.03.2021 “Për organizimin dhe funksionimin e testimit për përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional për kontabilistët e miratuar për periudhën 2014-2019”, në bazë të të cilit u krijua dhe u ngrit edhe Sekretariati Mbikëqyrës për Organizimin dhe Funksionimin e Testimit me qëllim realizimin e mbikëqyrjes, monitorimit dhe zbatimit të procesit të testimit të KVP në përputhje me kuadrin rregullator, si strukturë që do të mbikëqyrë procesin e organizimit dhe funksionimit të testimit sipas moduleve përkatëse në përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional për Kontabilistët e Miratuar. Zhvillimi i Testimeve të kualifikimit të vijueshëm profesional për Modulet e përcaktuara në nenin 6 të këtij vendimi organizohet dhe zhvillohet nga Organizata Profesionale, nën monitorimin dhe mbikëqyrjen e Sekretariatit Mbikëqyrës të BMP së.

Si rezultat i këtij vendimi, është realizuar testimi nga IKM, në dy raunde, në të cilat kanë marrë pjesë përkatësisht 261 dhe 31 kontabilistë të miratuar.

Ndërkohë, SHKFSH ka realizuar trajnime ku në përfundim të çdo kursi trajnimi ka zhvilluar testim për të certifikuar shkallën e njohurive të përfituara. Në këto trajnime kanë marrë pjesë 399 anëtarë të shoqatës.

Organizatave Profesionale të Kontabilitetit i janë bërë një sërë rekomandimesh, që janë subjekt ndjekje në vazhdimësi nga ana e BMP-së.

8.2. MBIKËQYRJJA E ORGANIZATAVE PROFESIONALE TË AUDITUESVE LIGJORË

Në mbështetje të ligjit nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar, Organizata Profesionale e Audituesve Ligjorë (IEKA) është subjekt i mbikëqyrjes prej Bordit të Mbikëqyrjes Publike. Ligji i sipërcituar parashikon që disa nga veprimtaritë lidhur me profesionin kryhen nga organizata profesionale e audituesve ligjorë nën mbikëqyrjen dhe rregullimin e Bordit të Mbikëqyrjes Publike.

Përgjatë veprimtarisë së tij në mbështetje të kuadrit rregullator Bordi i Mbikëqyrjes Publike ka vijuar mbikëqyrjen e veprimtarisë së Komitetit të Regjistrimit në zbatim të rregullores nr. 10, datë 11.06.2019 “Për organizimin dhe funksionimin e komitetit të regjistrimit dhe përditësimin e regjistrimit publik”, e ndryshuar.

Gjatë vitit 2021 është realizuar mbikëqyrja e pesë mbledhjeve të Komitetit të Regjistrimit. Në kuadër të mbikëqyrjes të veprimtarisë së Komitetit të Regjistrimit nuk janë identifikuar çështje apo parregullsi që mund të përbëjnë mos pajtueshmëri me kërkesat e kuadrit ligjor dhe rregullator relevant për çështjet e regjistrimit/çregjistrimit në regjistrin publik të audituesve ligjorë.

Në vijim paraqitet një informacion mbi:

- Regjistrimin e audituesve ligjorë/shoqërive të auditimit të regjistruar gjatë vitit 2021:
 - ✓ 19 - Numri i audituesve ligjorë që ushtrojnë aktivitetin si praktikues të vetëm/person fizik të regjistruar në regjistrin publik;
 - ✓ 3 - Numri i audituesve ligjorë që ushtrojnë aktivitetin si praktikues të vetëm/person fizik të ri - regjistruar në regjistrin publik;
 - ✓ 12 - Numri i audituesve ligjorë që ushtrojnë aktivitetin të punësuar pranë shoqërive të auditimit regjistruar në regjistrin publik;
 - ✓ 6 - Numri i shoqërive të auditimit të regjistruara në regjistrin publik.
- Pezullimin e përkohshëm / Çregjistrimin e audituesve ligjorë / shoqërive të auditimit gjatë vitit 2021:
 - ✓ 9 - Numri i audituesve ligjorë që kanë pezulluar përkohësisht regjistrimin si auditues ligjorë në regjistrin publik;
 - ✓ 2 - Numri i shoqërive të auditimit që kanë pezulluar përkohësisht regjistrimin si shoqëri auditimi në regjistrin publik;
 - ✓ 5 - Numri i audituesve ligjorë që janë çregjistruar nga regjistrin publik.
- Regjistrimin i audituesve ligjorë që nuk e ushtrojnë profesionin:

- ✓ 7 - Numri i audituesve ligjorë që janë regjistruar si auditues ligjorë që nuk e ushtrojnë profesionin.
- Ndryshime të realizuara në të dhënat e publikuara në regjistrin publik, të kryera nga organizata profesionale e audituesve ligjorë – IEKA:
 - ✓ 2 - Numri i shoqërive të auditimit që kanë regjistruar ndryshime të administratorit të në të dhënat e publikuara në regjistrin publik;
 - ✓ 3 - Numri i shoqërive të auditimit që kanë regjistruar ndryshime në përqindjen e ortakëve në të dhënat e publikuara në regjistrin publik;
 - ✓ 2 - Numri i shoqërive të auditimit që kanë regjistruar ndryshime në emërtimin e shoqërisë së auditimit në të dhënat e publikuara në regjistrin publik;
 - ✓ 2 - Numri i shoqërive të auditimit që kanë regjistruar ndryshime në masat disiplinore të vendosura nga BMP dhe të publikuara në regjistrin publik.

8.3. SFIDAT E ORGANIZATAVE PROFESIONALE

Në mbështetje të ligjit nr. 10091, datë 05.03.2009 “Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të audituesit ligjor dhe të kontabilistit të miratuar”, i ndryshuar, organizata profesionale e audituesve ligjorë dhe organizatat profesionale të kontabilistëve të miratuar janë subjekt i mbikëqyrjes prej Bordit të Mbikëqyrjes Publike. Ligji i sipërcituar parashikon që disa nga veprimtaritë lidhur me profesionin kryhen nga organizatat profesionale nën mbikëqyrjen dhe rregullimin e Bordit të Mbikëqyrjes Publike.

Përgjatë veprimtarisë mbikëqyrëse së Organizatave Profesionale të Kontabilistëve të Miratuar, kanë vijuar të ndeshen sfida dhe problematika të lidhura me:

- Depozitimim e Statutit me ndryshimet në përputhje me kuadrin rregullator pranë organeve gjyqësore;
- Veprimtarinë e OPKM në lidhje me trajnimet e edukimit profesional, të përditësuara dhe sipas afateve të përcaktuara;
- Pasqyrimin e regjistrit të anëtarëve që kanë kaluar procesin e verifikimit, sipas kuadrit rregullator;
- Funkcionimin e Komisionit të Investigimit dhe Komisionit të Kontrollit të Cilësisë;
- Zbatimin e afateve të përcaktuara në kuadrin rregullator lidhur me detyrimet që rrjedhin nga rregulloret që lidhen me procesin e provimeve të aftësive profesionale për kandidatët për Kontabilistë të Miratuar;
- Plotësimin e detyrimeve financiare në mbështetje të rregullores Nr. 1, datë

26.07.2017 “Për mbledhjen e të ardhurave të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”, e ndryshuar;

- Plotësimi i detyrimeve sipas kuadrit rregullator, përfshirë veprimet që kryejnë OPKM me personat që nuk paguajnë kuotat fikse të anëtarësisë;
- Çështje të zbatueshmërisë së vendimmarrjes së Bordit të Mbikëqyrjes Publike, Vendimin nr. 19, datë 19.03.2021 të BMP “Për organizimin dhe funksionimin e testimit për përmbushjen e orëve të edukimit të vijueshëm profesional për kontabilistët e miratuar për periudhën 2014 - 2019”;
- Të tjera.

Ndërkohë, përgjatë veprimtarisë mbikëqyrëse së Organizatës Profesionale të Audituesve Ligjorë (IEKA) kanë vijuar të ndeshen sfida dhe problematika të lidhura me:

- Funksionimin e veprimtarisë ligjore dhe veprimtarisë së Këshillit të Drejtimit të organizatës profesionale të audituesve ligjorë;
- Dhënien e informacionit lidhur me veprimtarinë e Komisionit të Investigimit dhe Disiplinës së organizatës profesionale të audituesve ligjorë;
- Dhënien e informacionit lidhur me verifikimin e audituesve ligjorë të regjistruar, në mbështetje të dispozitave të ligjit për parandalimin e pastrimit të parave;
- Informacionin dhe mënyrën e organizimit të edukimit të vijueshëm të audituesve ligjorë të regjistruar në regjistrin publik si dhe audituesve ligjorë jo ushtrues;
- Organizimin e provimeve të aftësive teorike profesionale të kandidatëve për audituesë ligjorë;
- Plotësimin e detyrimeve financiare në mbështetje të rregullores Nr. 1, datë 26.07.2017 “Për mbledhjen e të ardhurave të Bordit të Mbikëqyrjes Publike”, e ndryshuar;
- Të tjera.

Sa më sipër, mbështetur në kuadrin ligjor e rregullator në fuqi, Bordi Mbikëqyrjes Publike ka kërkuar vazhdimisht marrjen e masave dhe dhënien e informacionit nga organizatat profesionale lidhur me zbatimin e detyrimeve ligjore dhe kuadrit rregullator, si dhe adresimin e marrjes së masave të nevojshme për ndryshime e rregullime të mëtejshme ligjore.

9. BASHKËPUNIME DHE AKTIVITETE ME INSTITUCIONET HOMOLOGJE DHE INSTITUCIONET E TJERA

9.1. MEMORANDUMI I BASHKËPUNIMIT ME INSTITUTIN E EKSPERTËVE KONTABËL TË AUTORIZUAR

Më datë 10.02.2021, Bordi i Mbikëqyrjes Publike (BMP) nënshkroi memorandumin e bashkëpunimit me Institutin e Ekspertëve Kontabël të Autorizuar (IEKA). Ky memorandum u nënshkrua nga kryetari i BMP-së Z. Dritan Fino dhe kryetari i IEKA-s Z. Berti Pashko dhe në takimin e zhvilluar morën pjesë gjithashtu edhe Drejtori Ekzekutiv i BMP-së Z. Aldo Spahiu, njëkohësisht kryetar i Komisionit të Investigimit të BMP-së dhe anëtar i Këshillit të Drejtimit të IEKA-s Z. Shkëlzen Margjeka, njëkohësisht kryetar i Komisionit të Investigimit të IEKA-s.

Në takim u theksua se auditimi ligjor është një profesion elitar dhe të gjitha mekanizmat e përmirësimit dhe mbikëqyrjes duhet të realizohen nga profesionistë të fushës në funksion të interesit publik dhe se perspektiva e profesionit kontabël është shtyllë kyçe në përmirësimin e formalitetit të bizneseve dhe përmirësimit të imazhit e ndikimit në interesin publik.

Memorandumi, ndër të tjera, parashikon:

- bashkëpunimin në përmirësimin e mëtejshëm të kuadrit ligjor e rregullator në përputhje me praktikën më të mira ndërkombëtare;
- delegimin e kontrollit të cilësisë për njësitë jo NIP;
- bashkërendimin e proceseve të investigimit;
- unifikimin e deklaramentit të misioneve;
- bashkërendimin e veprimtarisë në proceset e përmirësimit të punës nga anëtarët e IEKAs;
- rritjen e imazhit dhe rolit të institucioneve dhe profesionistëve të fushës.

9.2. TAKIMI ME CIPFA - THE CHARTERED INSTITUTE OF PUBLIC FINANCE & ACCOUNTANCY

Më datë 25.10.2021, Bordi i Mbikëqyrjes Publike, përfaqësuar nga Z. Dritan Fino, Kryetar i BMP-së dhe Z. Aldo Spahiu, Drejtor Ekzekutiv i BMP-së, zhvilloi një takim me CIPFA (The Chartered Institute of Public Finance & Accountancy), përfaqësuar nga Znj. Sara Breen, Drejtore e shërbimeve të këshillimit ndërkombëtar dhe Z. Steve Watkins, Menaxher për marrëdhëniet ndërkombëtare.

Qëllimi i takimit ishte ndërtimi i një marrëdhënie bashkëpunimi të qëndrueshme midis CIPFA-s dhe BMP-së për forcimin e kapaciteteve të audituesve ligjorë, kontabilitëve të miratuar, organizatave përkatëse profesionale, si dhe inspektorëve të kontrollit të cilësisë.

Hapi i parë i kësaj marrëveshje do të mundësojë certifikimin e audituesve ligjorë dhe akreditimin ndërkombëtar të organizatës për auditimet në sektorin publik, duke zgjeruar rolin e audituesit ligjor jo vetëm në auditimin e pasqyrave financiare, por edhe në çështjen e antikorrupsionit, si dhe shërbimet e auditimit të performancës.

9.3. TAKIMI ME INSTITUTIN PËR DEMOKRACI DHE NDËRMJETËSIM

Më datë 07.12.2021, Bordi i Mbikëqyrjes Publike realizoi një takim me Institutin për Demokraci dhe Ndërmjetësim, si dy institucione me fokus të përbashkët luftën ndaj pastrimit të parave.

Diskutimet e këtij takimi u përqendrua në kuadër të realizimit të projektit të IDM-së në mbështetje të luftës ndaj pastrimit të parave në Shqipëri, si pjesë të programit të Sigurisë i mbështetur nga Departamenti Amerikan i Shtetit dhe Dhoma Amerikane e Avokatisë, me komponent kryesor zhvillimin e njohurive dhe kapaciteteve të aktorëve jo-shtetërorë DNFBP-Profesionet e lira jo-financiare, lidhur me trajnimet dhe fushatave të sensibilizimit në luftën kundër pastrimit të parave (AML/CFT) dhe rritjen e ndërgjegjësimit të rolit të këtyre profesioneve.

Drejtori Ekzekutiv i BMP-së Z. Aldo Spahiu prezantoi punën e bërë për ngritjen dhe forcimin e kapaciteteve të BMP-së, fokusin e rëndësishëm që iu dha rëndësisë së trajnimeve të realizuara dhe përfshirjes së çështjeve të PPP/FT në programin e edukimit të vijueshëm profesional, punën e bërë në realizimin e inspektimeve tematike për PPP/FT dhe shqyrtimit të çështjeve të PPP/FT si pjesë e programit të inspektimeve të kontrollit të cilësisë që realizohen nga BMP për subjektet e mbikëqyrura, si një tjetër komponent i rëndësishëm i aktivitetit të Bordit.

BMP falenderoi përfaqësuesit e IDM-së për ndërmarrjen e aktiviteteve të tilla informuese, por edhe të sensibilizimit për aktorët e luftës kundër PP/FT, ndërsa nënvizoi rëndësinë e angazhimit të ekspertëve të huaj për të ndarë eksperiencat dhe shembuj konkretë të vendeve të tjera, si një vlerë e shtuar për komunitetin e profesionistëve, si edhe angazhimin e BMP-së në bashkëpunimin reciprok për ndërmarrjen e hapave në funksion të rritjes së kapaciteteve institucionale dhe të edukimit dhe ndërgjegjësimit të subjekteve të mbikëqyrura.

9.4. KONFERENCA NDËRKOMBËTARE “MBËSHTETJA NË ZHVILLIMIN DHE SINERGJITË E KONTABILITETIT DHE AUDITIMIT

Në datat 29-30 Qershor 2021, Qendra e Ekselencës në Financë (CEF), në bashkëpunim me CIPFA, organizoi konferencën ndërkombëtare “Mbështetja në Zhvillimin dhe Sinergjitë e Kontabilitetit dhe Auditimit”, ku morën pjesë përfaqësues nga shumë shtete. Bordi i Mbikëqyrjes Publike u përfaqësua nga Z. Aldo Spahiu, Drejtor Ekzekutiv i BMP-së.

Ky event mundësoi shkëmbimin dhe ndarjen e eksperiencave në lidhje me çështje të ndryshme në fushën e kontabilitetit, auditimit, menaxhimit të aktiveve publike, anti-korrupsionin, raportimin e qëndrueshëm, etj. si dhe mundësoi gjithashtu realizimin e takimeve me përfaqësues të CIPFA dhe CEF për mundësitë e bashkëpunimit dhe mbështetjen e kapaciteteve teknike të Audituesve Ligjorë, Kontabilistëve të Miratuar, Organizatave Profesionale të Profesionistëve Kontabël dhe BMP-së.

9.5. BASHKËPUNIMI ME DREJTORINË E PËRGJITHSHME TË PARANDALIMIT TË PASTRIMIT TË PARAVE DHE MONEYVAL

Bordi i Mbikëqyrjes Publike në mënyrë të vazhdueshme ka vijuar bashkëpunimin me Drejtorinë e Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave për të vënë në zbatim të gjitha kërkesat që vijnë nga rekomandimet e Komitetit Moneyval dhe nga FATF për matjen e efektivitetit të zbatimit të këtyre rekomandimeve.

Bordi i Mbikëqyrjes Publike ka marrë pjesë në seminarin e organizuar nga Këshilli i Europës mbi Praktikën e Mira Mbikëqyrëse për zbatimin e Qasjes së Bazuar në Rrezik për Bizneset dhe Profesionet e Lira Jo-Financiare të Cilësuara me Rrezikshmëri të Lartë. Ky seminar mblodhi mbi 50 pjesëmarrës, përfshirë përfaqësues të lartë të Ministrisë së Drejtësisë, Drejtorisë së Përgjithshme për Parandalimin e Pastrimit

të Parave, Bankës së Shqipërisë, Bordit të Mbikëqyrjes Publike, Autoritetit të Mbikëqyrjes Financiare, Dhomës Kombëtare të Noterisë, Dhomës Kombëtare të Avokatisë, kontabilistë, auditues, avokatë dhe noterë.

Ky seminar u zhvillua në kuadër të projektit në fushën e luftës kundër krimit ekonomik, brenda Programit të Lehtësisë Horizontale për të mbështetur proceset e përshtatura të reformave në Shqipëri, Malin e Zi dhe Maqedoninë e Veriut, të prioritetuara në përputhje me nevojat brenda negociatave të zgjerimit të vendeve me Bashkimin Evropian.

Këto veprime do të synojnë të përmirësojnë zbatimin e rekomandimeve kryesore të Grupit të Shteteve të Këshillit të Evropës kundër Korrupsionit (GRECO) dhe Komitetit të Ekspertëve për Vlerësimin e Masave Kundër Pastrimit të Parave dhe Financimit e Terrorizmit (MONEYVAL), si dhe për të forcuar më tej kapacitetet institucionale në lidhje me masat për të luftuar dhe parandaluar korrupsionin, pastrimin e parave dhe financimin e terrorizmit në përputhje me standardet europiane.

Qëllimi i seminarit ishte paraqitja e një Udhëzimi Praktik i cili synon të ndihmojë autoritetet mbikëqyrëse në arritjen e zbatimit efektiv dhe shpërndarjen efikase të burimeve dhe zgjedhjen e përparësive për punën e mëtejshme në mbikëqyrjen e Bizneseve dhe Profesioneve Jo-Financiare të Cilësuara me Rrezikshmëri të Lartë. Lista e kontrollit do të lejojë autoritetet kompetente të kryejnë veprimtari gjithëpërfshirëse mbikëqyrëse, mbi një bazë të ndjeshme ndaj rrezikut në përputhje me standardet ndërkombëtare. Procedura do të lejojë gjithashtu identifikimin e çdo rreziku dhe veprimin përmirësues.

Drejtori i Përgjithshëm dhe drejtues të tjerë të lartë të Drejtorisë së Përgjithshme të Parandalimit të Pastrimit të Parave, Ministrisë së Drejtësisë ndanë përvojën dhe praktikën e tyre më të mira në kryerjen e mbikëqyrjes së bazuar në rreziqe dhe diskutuan me pjesëmarrësit disa nga rreziqet kryesore të identifikuar në Analizën e Riskut të përfunduar kohët e fundit.

Ky seminar do të pasohet me aktivitete trajnuese për zhvillimin e praktikave më të mira mbikëqyrëse dhe forcimin e sistemeve të parandalimit të pastrimit të parave, në zbatim të rekomandimeve të Moneyval dhe adresimin e planit të punës të ICRG/FATF.

9.6. ROLI DHE KONTRIBUTI I BMP NË RAPORTIMIN NË FATF

Bordi i Mbikëqyrjes Publike ka vijuar me raportimin si pjesë e grupit ndërinstitucional të punës për ndjekjen dhe përmbushjen e rekomandimeve të grupit të posaçëm të veprimit financiar, sipas vendimit nr. 1, datë 19.02.2020 të

Komitetit të Bashkërendimit të Luftës Kundër Pastrimit të Parave. Me kryesimin e Zv/Kryeministrit janë realizuar një sërë takimesh mbi ecurinë e realizimit të planit të veprimit dhe të përmbushjes së detyrave të ICRG/FATF.

Gjatë vitit 2021, BMP ka marrë pjesë në 5 takime virtuale me grupin e përbashkët të punës për Europë/Eurasia, përkatësisht në datat 08 Janar 2021, 04 Maj 2021, 07 Qershor 2021, 08 Shtator 2021 dhe 14 Janar 2022.

- ✓ **Janar 2021** - Ekipi i ekspertëve të ICRG/FATF, në vijim të raportimit lidhur me marrjen e masave për parandalimin e përfshirjes së personave me rekorde kriminale në kontrollin e interesave pjesëmarrëse të shoqërive të auditimit dhe kontabilitetit, ekipi i ekspertëve të ICRG/FATF ka vlerësuar se BMP ka adresuar tërësisht këtë detyrë në planin e veprimit ICRG/FATF;
- ✓ **Shtator 2021** - Ekipi i ekspertëve të ICRG/FATF, në vijim të raportimit lidhur me hartimin dhe zbatimin e planeve të inspektimit me qëllim realizimin e mbikëqyrjes me qasje në rrezikun e parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, ekipi i ekspertëve të ICRG/FATF ka vlerësuar se BMP ka adresuar gjerësisht këtë detyrë në planin e veprimit ICRG/FATF. Në lidhje me këtë pikë BMP ka raportuar mbi vijueshmërinë e realizimit të inspektimeve tematike dhe rezultateve të inspektimit për çështjet e PPP/FT;
- ✓ **Shtator 2021** - Ekipi i ekspertëve të ICRG/FATF, lidhur me zbatimin në praktikë të sanksioneve proporcionale dhe frenuese për shkeljet e PP/FT, përfshirë edhe heqjen e licencave, ekipi i ekspertëve të ICRG/FATF ka vlerësuar se BMP ka adresuar gjerësisht këtë detyrë në planin e veprimit ICRG/FATF. Në lidhje me këtë pikë BMP ka raportuar mbi hapat e ndërmarra nga BMP mbi realizimin e rekomandimeve në vijim të mangësive të identifikuara gjatë procesit të inspektimeve të realizuara në 2020-2021 dhe rëndësinë e marrjes së masave korrigjuese dhe frenuese me qëllim ngritjen e sistemeve efektive të parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit;
- ✓ Në raportimin e **14 Janar 2022**, ekspertët e grupit të punës ICRG/FATF nuk patën çështje të mbetura pa sqaruar në lidhje me përmbushjen e planit të veprimit nga BMP.

9.7. ROLI DHE KONTRIBUTI I BMP NË RAPORTIMIN NË MONEYVAL

Në raportin e MER 2018 (Mutual Evaluation Report/Raporti i Raundit të V (pestë) të vlerësimit për zbatimin e Rekomandimeve të FATF-së dhe Moneyval) janë identifikuar disa mangësi që lidhen me adresimin e rekomandimit R. 28 të

vlerësuar si pjesërisht në përputhje. Vlerësimi i kryer nga Moneyval lidhet me përputhshmërinë e kuadrit ligjor dhe rregullator me rekomandimet e FATF-së (40 rekomandime) për parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, në vitin 2021, në vijim të raportimeve dhe masave të ndërmarra gjatë vitit 2019 - 2020, ka kryer 4 (katër) raportime pranë grupit të ekspertëve vlerësues të Moneyval, përkatësisht në periudhat Shkurt, Maj, Shtator 2021 dhe Janar 2022. Gjatë kësaj periudhe BMP ka hartuar dhe miratuar ndryshime të rëndësishme në kërkesat e kuadrit rregullator përsa i përket kërkesave të mbikëqyrjes për PPP/FT.

Në vijim çështjet për të cilat është raportuar përsa i përket adresimit të mangësive të identifikuar në:

- ✓ Kuadrin ligjor dhe rregullator për mbikëqyrjen me qasje në rrezikun e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit;
- ✓ Kuadrin ligjor dhe rregullator për licencimin e audituesve ligjorë dhe kontabilistëve të miratuar; shembuj të dokumentacionit të verifikuar gjatë procesit të regjistrimit për hyrjen në profesion (vërtetim gjykatë, prokurori dhe dëshmi penaliteti);
- ✓ Kuadrin rregullator për regjistrimin dhe verifikimin e kontabilistëve të miratuar; shembuj të dosjeve të verifikuara nga komisioni Ad-Hoc dhe struktura mbështetëse e BMP-së;
- ✓ Kuadri ligjor dhe rregullator mbi regjistrimin e audituesve ligjorë në regjistrin publik; shembuj të dokumentacionit të verifikuar të shoqërive të auditimit dhe audituesve ligjorë të regjistruar në regjistrin publik.

9.8. BORDI I MBIKËQYRJES PUBLIKE ANËTAR I IFIAR

Që nga 12.09.2011, Bordi i Mbikëqyrjes Publike vijon të jetë anëtar i IFIAR - Forumi Ndërkombëtar i Rregullatorëve të Pavarur të Auditimit. Ky forum është një shoqatë e rregullatorëve të pavarur të auditimit nga 55 juridiksione, të dedikuara për përmirësimin e cilësisë së auditimit dhe nxitjen e bashkëpunimit rregullator në fushën e mbikëqyrjes së audituesve për t'i shërbyer interesit publik dhe për të rritur mbrojtjen e investitorëve.

Objektivat kryesore të IFIAR janë:

- Shkëmbimi i njohurive dhe përvojës në fushën e auditimit me qëllim kryesor kontrollin e cilësisë së audituesve ligjorë dhe shoqërive të auditimit;
- Të nxisë bashkëpunimin në veprimtarinë rregullator ndërmjet anëtarëve të IFIAR;

- Mundësimi i një platforme të dialogut me organizata të tjera ndërkombëtare që kanë një interes në cilësinë e auditimit.

Përmes bashkëpunimit me IFIAR, BMP mund të marrë shumë informacione të tilla si:

Informacion rreth aktiviteteve të IFIAR. Ky zakonisht është informacion përshkrues dhe procedural i cili mbulon kryesisht çështjet organizative dhe procedurale të pranuar nga Anëtarët, duke përfshirë, për shembull, informacione të përgjithshme rreth organizatës dhe funksionet e saj, kartën e saj, anëtarësimin, procedurat e saj operative dhe oraret dhe programet e takimeve të ardhshme.

Informacion rreth rezultateve të IFIAR dhe produkteve të punës. Ky zakonisht është informacion thelbësor dhe është miratuar nga anëtarësia, duke përfshirë, për shembull, vendimet e anëtarëve (parimet bazë, planet e punës), raportet vjetore, anketat (gjetjet e inspektimit), dokumentet informative dhe sfondin mbi lëndët e përzgjedhura, dokumentet e diskutimit dhe njoftimet për shtyp lidhur me mbledhjet plenare.

Pikëpamjet dhe qëndrimet e IFIAR për temat specifike të lidhura me politikat në të dy standardet dhe çështje jo standarde, të kërkuara nga një organizatë tjetër, ose të iniciuar nga Zyrtarët, Grupet e Punës ose anëtarët individualë. Kjo është shumë e rëndësishme për IFIAR-in të rritet shikueshmëria e tij publike, por gjithashtu është e rëndësishme për ne si anëtarë, për të shprehur dhe shkëmbyer komentet dhe sugjerimet tona në lidhje me temat e lartpërmendura.

Komunikime të tjera të tilla si informacioni rreth monitorimit të Grupit apo të zhvillimeve të ardhshme. Ky komunikim do të lejojë që anëtarësimi të përditësohet në natyrën dhe përmbajtjen e kontakteve të tyre të jashtme në çështjet e IFIAR, duke përfshirë njoftimin e anëtarëve për pjesëmarrjen e tyre në takimet me organizatat e tjera ndërkombëtare dhe paraqitjen e tyre publike në emër të IFIAR.

BMP ka mbajtur një komunikim të vazhdueshëm me IFIAR përmes mënyrave të ndryshme me qëllim që të shkëmbejë përvojën dhe pjesëmarrjen e saj në aktivitete, të organizuara nga IFIAR, duke u përditësuar me tendencat e fundit rregullatore dhe mbikëqyrëse, si dhe për aplikimin e parimeve dhe praktikave më të mira. Gjithashtu, një faktor i rëndësishëm për intensifikimin në kontaktet me homologët ka qenë dhe mbetet nevoja e harmonizimit të rregullatorit për legjislacionin e raportimit financiar me Direktivat e BE-së.

Gjatë vitit 2021 është realizuar raportimi në IFIAR për sa në vijim:

- Të dhëna statistikore mbi tregun e auditimit dhe inspektimeve të realizuara si p.sh numrin e shoqërive të auditimit/audituesve ligjorë, numri i angazhimeve të auditimit të kontrolluara, etj;

- Informacion mbi nevojat për trajnim në funksion të rritjes së kapaciteteve të strukturës mbështetëse të BMP-së;
- Në tremujorin e tretë të çdo viti raportohet në IFIAR mbi të dhënat e gjetjeve të inspektimit;
- Pyetëtori i Grupit të Punës së Masave Disiplinore IFIAR Enforcement Working Group (EWG);
- BMP, si anëtar i IFIAR, shpreh mendimin nëpërmjet të drejtës së votimit mbi çështje të ndryshme të anëtarësisë si p.sh:
 - Pranimin e mbikëqyrësve nga vende të ndryshme si anëtarë të rinj të IFIAR;
 - Miratimin e raportit vjetor të analizës së gjetjeve të inspektimit;
- Raportimi si pjesë e IRDAM TF mbi pyetëtorin mbi çështjet e politikave relevante në zbatim sipas juridiksionit të vendeve anëtare të IFIAR.

Pyetëtori synon të marrë një pasqyrë të përgjithshme të matjeve kryesore të tregut të auditimit dhe kërkesave rregullatore në 5 fusha kryesore:

- Përqendrimi i tregut;
- Zgjedhja dhe emërimi i auditorit;
- Kombinimi i shërbimeve të auditimit dhe jo-auditimit;
- Transparenca dhe dhënia e informacionit;
- Qeverisja, kontrollet e brendshme dhe kultura organizative.

9.9. BORDI I MBIKËQYRJES PUBLIKE ANËTAR I IRDAM

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, që prej muajit Qershor të vitit 2019, vijon të jetë i përzgjedhur si anëtar i task forcës për zhvillimet e rëndësishme ndërkombëtare në tregjet e auditimit (IRDAM). Anëtarësimi në këtë task forcë përveçse ishte një vlerësim tepër i madh pasi ishte hera e parë që vlerësohej pozitivisht një institucion shqiptar i cili vepron në fushën e kontabilitetit, duke u përzgjedhur në struktura kaq të rëndësishme të një prej organizatave më të rëndësishme ndërkombëtare në fushën e profesionit kontabël, ishte edhe një përgjegjësi e rëndësishme që kërkonte impenjim dhe kapacitete profesionale të dedikuara për t'ju përgjigjur obligimeve teknike për tregjet ndërkombëtare të auditimit. BMP u zgjodh në datën 26 Qershor 2019 si anëtar i Task Force të Forumit Ndërkombëtar të Rregullatorëve të Pavarur të Auditimit (IFIAR) në të cilin është anëtar me të drejta të plota.

Task Force përbëhet nga: Emiratet e Bashkuara Arabe, Shqipëria, Kanadaja, Franca, Italia, Irlanda, Japonia, Zelanda e Re, Norvegjia, Arabia Saudite, Mbretëria e Bashkuar dhe Shtetet e Bashkuara të Amerikës, të cilat kanë mbështetjen e Bordit të IFIAR.

Objektivat kryesore të kësaj Task Force lidhen me monitorimin e zhvillimeve të rëndësishme brenda juridiksioneve të vendeve anëtare të IFIAR, për të analizuar ndikimin e këtyre zhvillimeve në tregun e auditimit dhe ndikimin e tyre potencial në cilësinë e auditimit.

Një zgjedhje e tillë është një vlerësim për kapacitetet e BMP-së për të realizuar funksionet e veta në mënyrë sa më të suksesshme, jo vetëm brenda vendit, por edhe jashtë tij.

Më datë 20 Korrik 2021 u publikua Raporti i IRDAM mbi monitorimin e tregjeve globale të auditimit. Ky raport ofron një përmbledhje të zhvillimeve të rëndësishme ndërkombëtare në tregjet e auditimit siç raportohen nga vendet e IFIAR dhe përqendrohet në auditimet e njëjësive me interes publik, në përputhje me mandatet e shumë prej vendeve anëtare të IFIAR-it.

Për të realizuar procesin e monitorimit në fushën e auditimit, IRDAM zhvilloi një sondazh të gjerë në mesin e Anëtarëve të IFIAR, në fillim të vitit 2020. Përgjigjet nga 50 anëtarët e IFIAR japin vëzhgime në pesë tema të politikave të auditimit si në vijim:

- emërimi dhe mandati i audituesit;
- auditime të përbashkëta (joint-audit);
- kombinimi i shërbimeve të auditimit dhe jo-auditimit;
- transparencja e informacionit që lidhet me auditimin dhe firmat e auditimit
- qeverisja dhe kultura.

Shqipëria, si anëtare e IRDAM, ka kontribuar jo vetëm në adresimin e të dhënave për qëllime të përgatitjes së këtij sondazhi dhe raportit përkatës, por edhe në hartimin e pyetësorit dhe temave që duheshin konsideruar për tu trajtuar, duke i dhënë një fokus të veçantë edhe çështjeve të lidhura me auditimet e përbashkëta (joint audit).

Raporti përmbledh dhe pasqyron këto vëzhgime duke nënvizuar, ndër të tjera, fakte dhe shifra kryesore, si dhe cilat rregullore dhe kërkesa zbatohen në përgjithësi dhe cilat nga masat e reformave janë zbatuar në juridiksione të ndryshme, bazuar në përgjigjet e sondazhit të vendeve anëtare të IFIAR.

Qëndrueshmëria dhe konsistenca e cilësisë së lartë të auditimeve është një element i rëndësishëm i raportimit të besueshëm financiar që kontribuon në një sistem financiar që funksionon si duhet.

Në periudhat e ardhshme, të gjitha palët e interesuara në industrinë e auditimit duhet të përfitojnë nga zhvillimi i një kuptimi më të mirë të marrëdhënies midis reformave që adresojnë strukturën e tregjeve të auditimit dhe/ose firmave të auditimit dhe cilësisë së auditimit.

Gjithashtu, aksesit në të dhëna dhe evidenca të pavarura janë thelbësore për vendimmarrësit. Në mbështetje të këtij raporti, IFIAR do të mbështesë në analiza studimore, si dhe në shqyrtimin e masave që po zbatohen, efektet dhe ndikimi i tyre dhe kushtet e tyre për të sukses.

9.10. CFRR

Qendra e Bankës Botërore për Reformën e Raportimit Financiar (CFRR) e vendosur në Vjenë, Austri, është përgjegjëse për aktivitetet e raportimit financiar të Bankës Botërore në të gjithë Evropën dhe rajonin e Azisë Qendrore. Qendra ofron shërbime të njohurive dhe ndihmë për zhvillimin e kapaciteteve. Shërbimet përfshijnë shërbime analitike dhe këshilluese, zhvillimin e mësimin dhe aftësive, njohuri dhe transferim të njohurive, asistencë teknike si dhe forcim institucional.

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, përmes projekteve të Bankës Botërore për ngritjen e kapaciteteve të institucioneve rregullatore dhe organizatave profesionale në fushën e auditimit dhe kontabilitetit, ka bashkëpunuar në mënyrë të vijueshme me Bankën Botërore në kuadër të përmirësimit të rolit mbikëqyrës dhe përmirësimit të cilësisë së auditimit ligjor dhe raportimit financiar.

Përgjatë vitit 2021, BMP ka marrë pjesë në një sërë webinaresh të ofruara nga Qendra për Reformën e Raportimit Financiar (CFRR), Banka Botërore, në kuadër të STAREP, programit rajonal për Forcimin e Auditimit dhe Raportimit në Vendet e Partneritetit Lindor, të cilat paraqiten në mënyrë të përmbledhur, në vijim:

- Në datat 9-12 Shkurt 2021 u realizua një seri me 4 webinare, me temë: “Zbatimi i rregullores së auditimit ligjor në Bashkimin Europian: eksperiencia e Francës”. Objektivi i këtyre serive webinarësh ishte vijimi i përmirësimit të njohurive të pjesëmarrësve në lidhje me mbikëqyrjen publike dhe sistemet e sigurimit të cilësisë së auditimit, përmes prezantimeve dhe diskutimeve rreth parimeve kryesore të mbikëqyrjes së auditimit dhe proceseve të sistemeve të sigurimit të cilësisë;
- Në datën 2 Qershor 2021 u realizua një event i përbashkët i Bankës Botërore dhe IFAC, me temë: “ISQM-të e reja: Rritja e nivelit të menaxhimit të cilësisë”;
- Në datat 8-10 Qershor 2021 u organizua një seri prej 3 webinaresh nga Komuniteti i Praktikës së Kontabilitetit dhe Auditimit (A&ACoP), të ofruara nga Qendra për Reformën e Raportimit Financiar (CFRR), Banka Botërore, në bashkëpunim me Agjencinë për Mbikëqyrjen Publike të Auditimit të Sllovenisë. Në webinarët e realizuara, të fokusuar në mbikëqyrjen publike të auditimit dhe sigurimin e cilësisë, u diskutuan dhe trajtuan çështjet si në vijim:
 - Vështrim mbi sistemin mbikëqyrës të auditimit në Slloveni, zhvillimi i vazh-

- dueshëm profesional dhe roli i APOA;
- Rishikimet e kontrollit të cilësisë në Slloveni;
- Investigimet dhe sistemi i zbatimit; Bashkëpunimi me rregullatorë të huaj.

9.11 BASHKIMI EVROPIAN – PROGRES RAPORTI

Komisioni Evropian ka publikuar më datë 19.10.2021 Progres Raportin për Shqipërinë, në të cilin vlerësohet ecuria dhe progresi për plotësimin e kriterëve të anëtarësimit të vendit tonë në BE.

Progres Raporti, përkatësisht në kapitullin nr. 6 të tij, vlerëson për të tretin vit radhazi punën e Bordit të Mbikëqyrjes Publike, duke vënë theksin tek roli i Komisionit të Investigimit dhe Disiplinës, si dhe adresimi ligjor përfshirë marrjen e masave disiplinore për audituesit ligjorë që shkelin ligjin dhe standardet profesionale, në funksion të mbrojtjes së interesit publik.

Gjithashtu, raporti nënvizon rëndësinë e fuqizimit të kapaciteteve dhe rolit të BMP-së për të mundur përafrimin me rregullat e auditimit ligjor të BE-së.

Në këtë kontekst dhe në kuadër të vijimit të reformave, BMP është duke punuar dhe koordinuar punën edhe me anëtarët e IFIAR për të iniciuar edhe konsolidimin e koordinimit, bashkëpunimit dhe shkëmbimit të informacionit, përfshirë edhe gjetjet e kontrollit të cilësisë, për të gjitha firmat e rrjeteve ndërkombëtare, me qëllim rritjen e përgjegjësisë së rrjeteve kundrejt firmave lokale dhe anasjelltas.

Për më tepër, në përputhje me detyrimet ligjore për sigurimin e cilësisë, në fokusin e BMP-së do të jetë verifikimi i plotë i të gjithë audituesve ligjorë në kuadër të përmbushjes së detyrimeve ligjore gjatë realizimit të veprimtarisë së tyre për 6 (gjashtë) vitet e fundit. Në këtë kontekst, BMP do të vazhdojë bashkëpunimin e mëtejshëm edhe me institucionet vendase ligjzbatuese si DPPPP, QKB, DPT, etj.

9.12. BASHKËPUNIMI ME KKRF

Autoriteti rregullator për mbikëqyrjen dhe rregullimin e profesionit kontabël në Kosovë (KKRF), së bashku me Bordin e Mbikëqyrjes Publike të Shqipërisë, janë gjithnjë në kontakte e përpjekje të vazhdueshme për të vendosur ura bashkëpunimi e nënshkruar memorandume bashkëpunimi për bashkërendimin e aktiviteteve të lidhura me kontrollin e cilësisë dhe ushtrimin e profesionit të audituesit ligjor në të dy vendet.

9.13. BASHKËPUNIMI ME RREGULLATORË TË TJERË NË RAJON DHE ORGANIZATA TË TJERA RAJONALE

Bordi i Mbikëqyrjes Publike, në kryerjen e aktiviteteve të veta, në mënyrë të vazhdueshme bashkëpunon me institucionet homologe të rajonit, veçanërisht për çështje të shkëmbimit të eksperiencave dhe praktikave të lidhura me kontrollin e cilësisë. Ky bashkëpunim konsiderohet i rëndësishëm për konsolidimin e marrëdhënieve ndërmjet rregullatorëve të rajonit dhe në vijim pritet që ky bashkëpunim të konsolidohet edhe më tej në kuadër të shkëmbimit të eksperiencave apo rritjen e kapaciteteve të stafit të strukturës mbështetëse.

10. INSPEKTIMET DHE AKTIVITETET E PLANIFIKUARA PËR VITIN 2022

10.1. KONTROLLI I CILËSISË

Në vijim të veprimtarisë lidhur me kontrollin e cilësisë për vitin 2022, prioritet për kontrollin e cilësisë do të kenë audituesit që kanë audituar njësi ekonomike me interes publik të cilët nuk kanë qenë subjekt i kontrollit të cilësisë në 3 vitet e fundit, ose të cilët e kanë kaluar procesin e kontrollit të cilësisë përpara tre viteve, në përputhje me dispozitat e ligjit 10091/2009, i ndryshuar.

Gjithashtu, prioritet për vitin 2022 do të jete edhe kontrolli i cilësisë për audituesit që kanë audituar njësi ekonomike jo me interes publik, të cilët nuk kanë qenë subjekt i kontrollit të cilësisë në 6 vitet e fundit, si dhe kontrolli i cilësisë për audituesit e rinj që kanë më pak se 5 vite angazhim në ushtrimin e profesionit.

Për të mundësuar këto kontrolle të cilësisë, përveç planifikimit për të shtuar kapacitetet me inspektor të brendshëm të kontrollit të cilësisë është planifikuar edhe angazhimi i të paktën 5 ekspertëve të jashtëm jo praktikues, për të mundësuar realizimin e kontrollit të cilësisë së këtyre subjekteve.

10.2. INSPEKTIMET TEMATIKE PËR ÇËSHTJET E PARANDALIMIT TË PASTRIMIT TË PARAVE DHE FINANCIMIT TË TERRORIZMIT

Për vitin 2022 janë planifikuar 6 inspektive tematike me fokus çështjet e parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit, në zbatim të metodologjisë së mbikëqyrjes të bazuar në rrezikun e parandalimit dhe pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit në rregulloren nr. 12, datë 02.07.2020 *“Mbi masat e vigjilencës së duhur dhe të zgjeruar nga subjektet e ligjit mbi parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit”*, udhëzuesin për matjen e rrezikut nga pastrimi i parave dhe financimi i terrorizmit dhe manualit për mbikëqyrjen e subjekteve parandalimin e pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit si pjesë përbërëse të kësaj rregulloreje. Në kuadër të efikasitetit të përdorimit të kapaciteteve teknike dhe burimeve të limituara të financimit është planifikuar që për realizimin e

këtyre inspektimeve do të angazhohen dy specialistë nga administrata e Strukturës Mbështetëse të BMP.

10.3. MBIKËQYRJA E KONTABILISTËVE TË MIRATUAR DHE ORGANIZATAVE PROFESIONALE PËRKATËSE

Në kuadër të rregullimit dhe mbikëqyrjes së profesionit të Kontabilistëve të Miratuar të parashikuar në rregulloren nr. 9, do të vijojë puna intensive e stafit të BMP-së në procesin e verifikimit të KM-ve dhe mbikëqyrjes së organizatave profesionale përkatëse.

BMP do të vijojë të përditësojë dhe pasqyrojë çdo ndryshim eventual në listën e organizatave profesionale të kontabilistëve të miratuar të njohura prej tij në faqen zyrtare.

10.4. ROLI DHE KONTRIBUTI I BMP NË RAPORTIMIN NË FATF

Që prej muajit Shkurt të vitit 2020, kur Shqipëria bëri një angazhim të nivelit të lartë politik për të punuar me FATF dhe MONEYVAL për të siguruar një sistem të fortë të PPP/FT, janë përmirësuar një sërë aspektesh të rëndësishme. Për zbatimin e planit të veprimit për efektivitetin e masave të marra, Bordi i Mbikëqyrjes Publike vijon të jetë pjesë aktive e raportimeve të ecurisë së zbatimit të këtij plani tek ekspertët vlerësues të grupit ICRG/FATF.

Edhe gjatë 2022 do të vijojë kryerja e inspektimeve tematike me fokus në rrezikun e parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit të subjekteve të mbikëqyrura, raportimi dhe marrja e masave disiplinore dhe administrative, në rast se do të konstatohen mangësi në programet dhe zbatimin e masave të PPP/FT nga subjektet e mbikëqyrura.

10.5. TRAJNIME TË NDRYSHME PËR ZHVILLIMIN E STAFIT

BMP do të vijojë trajnimin e stafit përmes pjesëmarrjes në seminare apo trajnime të ndryshme me qëllim rritjen e mëtjeshme të aftësive të tyre profesionale në kuadër të veprimtarisë mbikëqyrëse. Kjo veprimtari do të realizohet lidhur me çështje të raportimit financiar, kontrollit të cilësisë dhe çështje të parandalimit të pastrimit të parave dhe financimit të terrorizmit.

10.6. BASHKËPUNIME ME INSTITUCIONE TË TJERA

BMP, me qëllim realizimin e misionit dhe vizionit të tij mbikëqyrës, do të vijojë bashkëpunimin e tij aktiv me institucione të tjera qendrore e lokale në vend si DPT, QKB, KKK apo institucione të tjera rregullatore.

Gjithashtu, do të vijojë bashkëpunimi e komunikimi ndërinstytucional me Ministrinë e Drejtësisë lidhur me regjistrin e konsoliduar të KM-ve me qëllim mbajtjen e tij të përditësuar në mënyrë të vazhdueshme dhe reflektimin e shtesave/ndryshimeve në regjistrin elektronik të ekspertëve të cilët mund të ofrojnë njohuri të posaçme pranë organeve të drejtësisë për fushën përkatëse, si dhe përcjelljen e informacionit që mund të kërkohet lidhur me subjekte specifike KM.

Bashkëpunime të tjera do të synohen të vijojnë gjithashtu edhe me shoqatat e biznesit dhe institucionet e drejtësisë.

Ky raport është përgatitur vetëm për informacion të përgjithshëm. BMP nuk pranon asnjë përgjegjësi ndaj ndonjë pale për humbje, dëmtime ose shpenzime, pavarësisht nëse janë në kontratë, kundërvajtje ose në ndonjë mënyrë tjetër nga ndonjë veprim apo vendim i marrë (ose jo), si rezultat i ndonjë personi që mbështetet në këtë raport ose e përdor gjetje të pasqyruara në të.

Rruga "Ismail Qemali"

Ndërtesa nr. 22, Hyrja 4, Apartamenti nr. 24, Kati i 5-të

Njësia administrative nr. 5. Kodi postar 1019,

Tiranë www.bmp.al; email: info@bmp.al Tel: 04 562 84 41